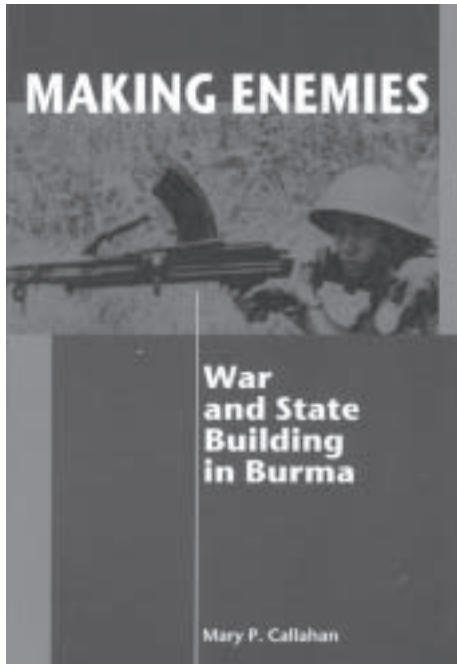

ငါနဲ့မတူငါရန်သူ

Making Enemies: War and State Building in Burma

Mary P. Callahan

လွတ်လပ်သောအာရှအသံမှစီစဉ်ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည့်
သမိုင်းပညာရှင်ဒေါက်တာအောင်ခင် ၏

လေ့လှိုင်းထဲကစာအုပ်စင် အသံလွှင့်ဆောင်းပါးကို

Voice of Burma စာစောင်

<http://www.faxtoon.com/vob.htm>

မှ ပြန်လည်ကူးယူဖော်ပြသည်

Curriculum Vitae

Mary P. Callahan
Jackson School of International Studies
University of Washington
Box 353650
Seattle, WA 98195
Tel: 206-616-6206
email: mpc@u.washington.edu

EMPLOYMENT

October 1999 – present

Assistant Professor, Jackson School of International Studies,
University of Washington, Seattle, WA.

September 2002-December 2002

Visiting Assistant Professor, Department of History, University of
California, Los Angeles, CA.

September 1995 – October 1999

Assistant Professor, Department of National Security Affairs, and
Regional Director, Asia, Center for Civil-Military Relations, Naval
Postgraduate School, Monterey, CA.

EDUCATION

- 1996 *Ph.D., Government, Cornell University, Ithaca, NY.* Fields of concentration: Comparative Politics, Southeast Asia Studies, Civil-Military Relations.
- 1991 *M.A., Political Science, Cornell University, Ithaca, NY.* Fields of concentration: Comparative Politics, Southeast Asia Studies.
- 1989 *M.Soc.Sci., Asian Politics, University of Queensland, Brisbane, Australia.* Field of Concentration: International Relations.
- 1984 *M.Sc., Political Philosophy, London School of Economics and Political Science, London, England.* Fields of Concentration: Democratic and Liberal Philosophy.
- 1983 *B.A., with highest honors, Pennsylvania State University, University Park, PA.* Fields of Concentration: American Politics, Political Theory.

ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ

Making Enemies by Mary P.Callahan

အပိုင်း (၁)

ဗမာ့တပ်မတော်အကြောင်း စာအုပ်စာတမ်းပြုစုတဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေထဲမှာ **Australia** နိုင်ငံသား အင်ဒဂျူးဆက်နဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံသူ မေရီကယ်လဟန် တို့ကို လူသိများပါတယ်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံးဟာ တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်ကို အသုံးပြုခွင့် ရခဲ့သူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လျှို့ဝှက်တဲ့ စစ်သဘာဝကြောင့် စစ်တပ်ကို လေ့လာရာမှာ အခက်အခဲတွေ အမျိုးမျိုးရှိတဲ့ကြားက အင်ဒဂျူးဆက်နဲ့ မေရီကယ်လဟန် ဟာ ဗမာ့တပ်မတော်အကြောင်း စာအုပ်ထုတ်ဝေနိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တင်ပြခဲ့တဲ့ အင်ဒဂျူးဆက်ရဲ့ စာအုပ်မှာ မျက်မှောက်ခေတ်တပ်မတော်ကို အဓိကဦးစားပေးထားပါတယ်။ မေရီကယ်လဟန်ကတော့ စစ်အာဏာရှင်စနစ် သက်ဆိုးရှည်ရတဲ့အကြောင်းရင်းကို တပ်မတော်သမိုင်းမှာ ရှာဖွေပါတယ်။

စစ်တပ်နဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဆက်သွယ်ပုံကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး **Making Enemies** ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်သမိုင်းကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းက ထုတ်ဝေလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ စာမျက်နှာ ၂၇၀ ရှိပြီး အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု နယူးဂျော့က်ပြည်နယ် ကော်နော့တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်တိုက်က ထုတ်ဝေပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကို ‘ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ’ ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ လေလှိုင်းထဲကစာအုပ်စင်မှာ အပိုင်းလိုက်ချွဲပြီး တင်ပြသွားပါမယ်။ ၁၉၉၁-၉၂ ကာလ တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်မှာ ၆ လ သုတေသနလုပ်ခွင့်ရလို့ စုဆောင်းမိတဲ့အချက်အလက်၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်၊ တပ်မတော်နဲ့ပတ်သက်တဲ့စာနယ်ဇင်းနဲ့ မြန်မာတက္ကသိုလ်တွေက မဟာဝိဇ္ဇာကျမ်းတွေကို ဖတ်ရှု လေ့လာပြီး ရေးသားထားတဲ့စာအုပ်ပါပဲ။

၁၉၉၁ မှာ ပြည်ဝင်ခွင့်မီဇာရရှိလို့ ရန်ကုန်မှာနေထိုင်စဉ်က ဆန္ဒပြတဲ့ကျောင်းသားကိုရော နှိမ်နင်းတဲ့စစ်သားကိုပါ မေရီကယ်လဟန် မြင်တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြပြီး ဒီမိုကရေစီ တောင်းဆို

တဲ့ကျောင်းသားကိုနှိမ်နင်းဖို့ အတွက် လက်နက်အပြည့်အစုံကိုင်ဆောင်ထားတဲ့ စစ်သားတွေက စစ်ဆင်ရေးလုပ်သလို ပြင်ဆင်နေတာဟာ အလွန် ကြည့်မကောင်းတဲ့ကိစ္စပါပဲတဲ့။ တကယ့် နိုင်ငံရေး သမားဆိုရင် ကိုယ့်နိုင်ငံသားကို ဒီလို ရက်ရက်စက်စက် လုပ်မှာမဟုတ်ပေမယ့် စစ်တိုက်တာကိုသာ နားလည်တဲ့စစ်သားကတော့ ဒါမျိုးလုပ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ တပ်မတော်ဟာ ‘စစ်ဝတ်စုံဝတ်ထားတဲ့ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှု’ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ဆရာ့ဆရာ ပရံပရတွေရဲ့သုံးသပ်ချက်ကိုလည်း မေ့ရိကယ်လဟန်က လက်မခံပါဘူး။ တပ်မတော်သားဟာ နိုင်ငံရေးကိုနားမလည်ဘဲ စစ်ဆင်ရေးကိုသာနားလည်တဲ့ စစ်သား သက်သက်သာဖြစ်တယ်လို့ သူကမြင်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကြောင့် မြန်မာပြည်မှာ နိုင်ငံရေးဘဝ ဆိတ်သုဉ်း နေတာ ဖြစ်ပုံရပါတယ်။

အနစ် ၄၀ ကျော် စစ်တပ်က နိုင်ငံရေးအာဏာယူထားတဲ့ကိစ္စကိုသုံးသပ်ရာမှာ အာဏာရှင်ခလေ့နဲ့ အာဏာရှင်တဦးရဲ့ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှုကို အကြောင်းရင်းအဖြစ် ‘ကယ်လဟန်’ က မယူဆဘဲ စစ်တိုက်ပြီးနိုင်ငံတော်တည်ထောင်တဲ့သမိုင်းစဉ်ကြောင့် လူထုကမထောက်ခံပေမယ့် စစ်အစိုးရ ကြာရှည်ခံနေတာလို့ စောဒကတက်ထားပါတယ်။ ကျနော်တို့ အခုသိရှိထားတဲ့ မြန်မာ နိုင်ငံ တော်ဆိုတာ ကိုလိုနီခေတ်ကပေါက်ဖွားလာတာပါ။ ဗြိတိသျှကိုလိုနီအကျိုးစီးပွားအတွက် ဗြိတိသျှ စစ်တပ် က အကြမ်းဖက်အင်အားသုံးပြီး နိုင်ငံတော်တည်ထောင်ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံသားရဲ့ အကျိုးစီးပွားအတွက် တည်ထောင်တာမဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းသူပြည်သားနဲ့ဆက်ဆံရာမှာ အင်အားသုံးတာဟာ ကိုလိုနီခေတ် ရဲ့သဘာဝပါပဲ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ပွားလို့ ဂျပန်တပ်တွေဝင်လာတဲ့အခါမှာ ကိုလိုနီနိုင်ငံတော် နေ့ချင်း ညချင်းပြိုကွဲသွားပြီး အင်အားသုံးအကြမ်းဖက်တဲ့အဖွဲ့အစည်းမျိုးစုံပေါ်ထွက်လာပါတယ်။ စစ်တွင်း ကာလမှာ လက်နက်ကိုင်အုပ်စုအများအပြားပေါ်ထွက်လာတာဟာ နောက်ပိုင်းဖြစ်ပွားမယ့် ပြည်တွင်းစစ် အတွက် ကြိုတင်လမ်းခင်းပေးသလို ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။ လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်သူကို အစိုးရတပ်က နှိမ်နင်း ပါတယ်။ သူပုန်ဆိုတာ ပြည်သူလူထုထဲကထွက်ပေါ်လာသူတွေမို့ ရေရှည်ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်တဲ့ အခါမှာ ပြည်သူလူထုကို အန္တရာယ်ပေးနိုင်သူအဖြစ် အစိုးရတပ်ကမြင်လာပါတယ်။ အပြစ်ကင်းတဲ့ နိုင်ငံသားလား သူပုန်လားဆိုတာ အစိုးရအနေနဲ့ ခွဲခြားဖို့ ခက်ခဲပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ဘယ်သူ့ကို နိုင်ငံသားအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဘယ်သူ့ကိုရန်သူအဖြစ်သတ်မှတ်မယ်ဆိုတာကို တပ်မတော်က ဆုံးဖြတ်ပါတော့တယ်။

နိုင်ငံတော်တည်ထောင်စဉ်ကာလမှာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားတာဟာ အင်အားသုံးပြီး အဓမ္မ လုပ်တဲ့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း ကြီးစိုးဖို့အခြေအနေကို ဖန်တီးလိုက်သလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ကိုလိုနီ ခေတ်၊ ဂျပန် ခေတ်၊ ဖဆပလခေတ် စတဲ့ခေတ်သုံးခေတ်မှာ အင်အားသုံးမှု၊ အကြမ်းဖက်အကျပ်ကိုင်မှု အသုံးများခဲ့တာကြောင့် အခုလို စစ်တပ်က ကြီးစိုးနိုင်တာလို့ ‘မေ့ရိကယ်လဟန်’ က မြင်ပါတယ်။ ဒီ ခေတ်သုံးခေတ်ကိုအမွေဆက်ခံတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်တွေအဖို့ကတော့ အစိုးရကို လက်နက်ကိုင်တိုက်ခိုက်နေ တဲ့သူပုန်နဲ့ လက်နက်မကိုင်ဘဲ ဒီမိုကရေစီလိုချင်ကြောင်း ဆန္ဒပြကြွေးကြော်နေတဲ့ကျောင်းသားဟာ အတူတူပါပဲတဲ့။

ဒါပေမယ့် အတင်းအဓမ္မဖိနှိပ်တာကို ကိုလိုနီခေတ်နဲ့ ဂျပန်ခေတ်ရဲ့အမွေအနှစ်လို့ မပြောနိုင်ပါဘူး။ အခြားကိုလိုနီနိုင်ငံတွေမှာလည်း ဖိနှိပ်ရေးယန္တရား ရှိခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါ ဖိနှိပ်ရေးအတွက်တည်ဆောက်ထားတဲ့ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကိုပျက်သိမ်းပြီး လွတ်လပ်တဲ့ နိုင်ငံသားနဲ့ သင့်တော်တဲ့စနစ်ကို တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အိန္ဒိယ၊ မလေးရှားနဲ့ ဖိလစ်ပိုင်မှာ ကိုလိုနီ ဖိနှိပ်ရေးယန္တရား မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မြန်မာပြည်မှာသာ ဘာဖြစ်လို့ ကိုလိုနီခေတ်ကလို အင်အား သုံး အကြမ်းဖက်တဲ့နည်းနဲ့ အုပ်ချုပ်နေတာလဲလို့ မေးစရာရှိလာပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေးရခါနီး ပုန်ကန်ထကြွမှုနဲ့ကြုံတွေ့ရတာ မြန်မာပြည်တပြည်ထဲမဟုတ်ပါဘူး။ အခြား ကိုလိုနီနိုင်ငံတွေမှာလည်း သူပုန်ထကြတာပါ။ ဒါပေမဲ့ အခြားနိုင်ငံတွေမှာ အတိုက်အခံကို ပျက်ဆီးချေမှုန်းတာမျိုးမလုပ်ဘဲ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းတဲ့နည်းနဲ့ နိုင်ငံရေးအရ အဖြေရှာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာတော့ ဦးနုအစိုးရက အတိုက်အခံကိုစည်းရုံးသိမ်းသွင်းဖို့ စတင်လုပ်ကိုင်နေစဉ် ကေအမ်တီတရုတ်ဖြူတပ်ရင်းအချို့ ရှမ်းပြည်မှာဝင်ရောက်စခန်းချတာနဲ့ ကြုံရပါတယ်။ ကွန်မြူနစ် တရုတ်နီကိုဆန့်ကျင်တဲ့ အမေရိကန်ဟာ ကေအမ်တီတရုတ်ဖြူကို အားပေးပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို ဦးနု အစိုးရက ကုလသမဂ္ဂနဲ့ အမေရိကန်ကိုတင်ပြပေမယ့်အချည်းနှီးဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ပြည်တွင်းစစ်နဲ့ တရုတ်ဖြူအန္တရာယ်ကြောင့် အစိုးရယန္တရားကို တပ်မတော်က ဝင်ရောက် ကြိုးကိုင်ပြီး အခြားအရပ်လုပ်ငန်းမှာပါ စွက်ဖက်လာပါတယ်။ ပြဿနာအကျပ်အတည်းကို စစ်ရေးအရ ဖြေရှင်းနေတဲ့အတွက် ပြုပြင်ရေးသမားကို အစိုးရက လက်မခံတော့ပါဘူး။ ဒီလိုအချိန်အခါမှာ နိုင်ငံတော် တည်ဆောက်သူဟာ စစ်ဗိုလ်ဖြစ်လာပြီး တိုင်းသူပြည်သားကို အန္တရာယ် (သို့မဟုတ်) ရန်သူလို့ မြင်လာ ကြောင်း ‘မေရီကယ်လဟန်’ က သုံးသပ်ထားပါတယ်။

ရှေ့အပါတ် အပိုင်း (၂) မှာ ပြည်သူလူထုကို ရန်သူလို့ သတ်မှတ်တဲ့ အစိုးရအကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၂)

လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဂျပန်ခေတ်မှာ ဗမာ့တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းခဲ့တာကိုအကြောင်းပြုပြီး တပ်မတော်ဟာ စစ်ဝတ်စုံဝတ်ထားတဲ့ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုဖြစ်တယ်လို့ သုံးသပ်တာမျိုးကို မေရီကယ်လဟန်က လက်မခံပါဘူး။ ဗမာစစ်အစိုးရဟာ စစ်တိုက်ဖို့ သာနားလည်တဲ့ စစ်သားအစိုးရဖြစ်လို့ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ပွဲတောင် နိုင်အောင်လုပ်နိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်ရှိတာမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအစိုးရမဟုတ်လို့ သာ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲနိမ့်ပြီး ပြည်တွင်းပြည်ပက ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်နေတဲ့ကြားက သက်ဆိုးရှည်နေတာလို့ သုံးသပ်ထားတာကို “ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ” အပိုင်း ၂ မှာ တင်ပြပါမယ်။

ဥရောပသမိုင်းကိုကြည့်ရင် စစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ပျက်စီးပြိုကွဲသွားတဲ့ နိုင်ငံတွေကို တွေ့နိုင်သလို

နိုင်ငံသစ်တည်ဆောက်နိုင်တာကိုလည်း တွေ့နိုင်ပါတယ်။စစ်ဖြစ်တဲ့သဘာဝကိုလိုက်ပြီး အစိုးရစနစ် အမျိုးမျိုး ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ စစ်ဖြစ်တဲ့ အတွက် အင်အားသုံးအကြမ်းဖက်တဲ့အာဏာရှင်အစိုးရ မြန်မာပြည်မှာ ထွက်ပေါ်လာပေမယ့် အင်္ဂလိပ်နဲ့ ပြင်သစ်သမိုင်းမှာတော့ စစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်စနစ် (သို့မဟုတ်) ဒီမိုကရေစီအစိုးရစနစ် ပေါ်ပေါက်လာရပါတယ်။ စစ်ဆင်ရေးအတွက် လိုအပ်တဲ့အင်အားကို ရရှိဖို့အတွက် ဥရောပဘုရင်ဟာ တိုင်းသူပြည်သားကို အားကိုးရပါတယ်။ ဥပမာ လိုအပ်တဲ့ဘဏ္ဍာငွေကိုရရှိဖို့အတွက် ရှင်ဘုရင်က အခွန်စည်းကြပ်ရပါတယ်။ ဘုရင့်တောင်းဆိုချက်ကို မလိုက်လျောနိုင်တဲ့အခါမှာ ပြည်သူလူထု ပုန်ကန်ထကြွလို့ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ပဋိပက္ခ ဖြစ်လိုက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပြီး အပေးအယူလုပ်လိုက်နဲ့ အင်္ဂလန်နဲ့ပြင်သစ်မှာ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်အစိုးရ တဖြည်းဖြည်းပေါ်ထွန်းလာပါတယ်။ ဥရောပသမိုင်းကိုကြည့်ရင် နိုင်ငံတော်အစိုးရကို တည်ထောင်သူနဲ့ တိုင်းသူပြည်သားအကြား စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပြီး အပေးအယူလုပ်နိုင်တာကြောင့် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်ကိုအာဏာလွှဲအပ်တဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်ပေါ်ထွန်းလာတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်တဲ့။

ဒါပေမဲ့ အခြားနေရာဒေသမှာတော့ ဥရောပသမိုင်းဖြစ်စဉ်မျိုးကို မတွေ့နိုင်ပါဘူး။ အာရှ၊ အာဖရိကဒေသကို ဥရောပသားတွေဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ပုံနဲ့ ဥရောပနိုင်ငံအချင်းချင်းစစ်ခင်းပုံဟာ လုံးဝ ကွဲပြားခြားနားတဲ့ဖြစ်ရပ်တွေပါ။ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့တဲ့ပထမအဆင့်မှာ ဥရောပကုမ္ပဏီနဲ့ ခေတ်မီလက်နက် ကိုင်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ခါးပိုက်ဆောင်တပ်ဖွဲ့ရောက်လာပြီး သူတို့လုပ်ငန်းကို အနှောင့်အယှက်ပေးသူမှန်သမျှကို စတင်ချေမှုန်းတော့တာပါ။ စစ်နိုင်ရာဒေသကို သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်နိုင်ဖို့ ကိုသာ ဥရောပကုမ္ပဏီက အဓိကထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုလိုနီအစိုးရရဲ့ အဓိကရန်သူဟာ ဒေသခံပြည်သူလူထု ဖြစ်လာပါတယ်။ အင်အားသုံးအုပ်ချုပ်တဲ့ ဥရောပကိုလိုနီအစိုးရဟာ ဥရောပတိုက်မှာလို ဒေသခံပြည်သူလူထုရဲ့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု (သို့မဟုတ်) ကူညီရိုင်းပင်းမှုကို ရရှိဖို့မလိုပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ကိုလိုနီစစ်အုပ်ချုပ်ရေးဟာ နေရာတိုင်းမှာ အစွမ်းထက်တာမဟုတ်တဲ့အတွက် ဒေသခံ ပြည်သူလူထုရဲ့ဆန့်ကျင်မှုကို ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ လယ်သမားသူပုန်၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၊ ကျောင်းသားဆန္ဒပြမှု၊ အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲ စတာတွေနဲ့ ဒေသခံပြည်သူလူထုက လက်တုံ့ပြန်ပါတယ်။ လူထုဆန့်ကျင်မှုပျောက်ဖို့အတွက် ကိုလိုနီအစိုးရက နည်းနှစ်မျိုးသုံးပါတယ်။ ပထမနည်းက ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားကတဆင့် အုပ်ချုပ်တဲ့နည်းဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယနည်းက ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကို တည်ထောင်ပြီး စစ်တပ်အားကိုးနဲ့ တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်တဲ့ နည်းပါ။ လူများစု အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ဖို့ အတွက် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပြီး ကိုလိုနီစစ်တပ်ထဲ သွင်းထားပါတယ်။

တကယ်တော့ ကိုလိုနီအစိုးရဆိုတာ တိုင်းသူပြည်သားအလိုကို လိုက်လျောခြင်း မရှိတဲ့ အစိုးရပါ။ ဒါကြောင့် ကိုလိုနီအစိုးရဟာ တိုင်းသူပြည်သူ့ရိုင်းပင်းမှုကို ရယူဖို့မကြိုးစားဘဲ အတင်းအဓမ္မ အကျပ်ကိုင်ဖိနှိပ်ပြီး မနာခံသူကို ဒဏ်ခတ်အပြစ်ပေးတဲ့နည်းကို သုံးပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရ ဆန့် ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုမှာပါဝင်တဲ့ အရပ်သား၊ ကျောင်းသားနဲ့ သံဃာတော်တွေကို ရန်သူလို သတ်မှတ် တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရက ပြည်သူလူထုကိုအမိန့် ပေးဆက်ဆံတာဟာ ကိုလိုနီခေတ်ရဲ့ ဆက်ဆံရေး စနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာသာ ဒီဆက်ဆံရေးစနစ်ကို ခဏဘေးဖယ်ပြီး ပြည်သူ့ဆန္ဒကို စဉ်းစား ပါတယ်။ ဥပမာ ပထမကမ္ဘာစစ်မှာ အိန္ဒိယစစ်သားတွေပါ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ဖို့ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရ

က စည်းရုံးတဲ့အခါမှာသာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးဖို့ ကမ်းလှမ်းလာတာ တွေ့ရပါတယ်တဲ့။

ကိုလိုနီတွေလွတ်လပ်သွားတော့လည်း လွတ်လပ်တဲ့အမျိုးသားအစိုးရဟာ ကိုလိုနီအစိုးရရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကိုပဲ ဆက်သုံးရပါတယ်။ ကိုလိုနီဘဝကနေ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့ဖြစ်စဉ်မှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ရဲ့သဘာဝကိုလိုက်ပြီး စစ်တပ်မှာ ဩဇာအာဏာ အနည်းအများ ရှိလာ တာလို့ ‘ကယ်လဟန်’ ကသုံးသပ်ပါတယ်။ ကိုလိုနီအစိုးရချန်ထားခဲ့တဲ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ အင်အားကို လိုက်ပြီး ပြည်တွင်းစစ်ကိုကိုင်တွယ်ပုံကိုင်တွယ်နည်း ကွဲပြားသွားတယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။ စစ်ပြီးခေတ်မှာ လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်ထကြွသူကို အမျိုးသားအစိုးရတွေကလည်း ချေမှုန်းပစ်ဖို့သာ ကြိုးစားကြတာ များပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မလေးရှားနဲ့ဖိလစ်ပိုင်မှာတော့ စစ်အရေးအရဖြေရှင်းတဲ့နည်းကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီး အတိုက်အခံကိုစည်းရုံးသိမ်းသွင်းကာ ပြည်သူ့ထောက်ခံမှုရယူတဲ့မဟာဗျူဟာကို ကျင့်သုံးပါတယ်။ စစ်ရေးအရရော နိုင်ငံရေးအရပါအဖြေရှာတဲ့အတွက် မလေးရှားနဲ့ဖိလစ်ပိုင်မှာ စစ်တပ်မှာရော အရပ်သားအဖွဲ့အစည်းမှာပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိလာပါတယ်။ မြန်မာနဲ့အင်ဒိုနီးရှားမှာတော့ ဒီလိုစည်းရုံးသိမ်းသွင်းတဲ့နည်းကို စမ်းသပ်တာမျိုးရှိပေမယ့် ပြဿနာကို လက်နက်ကိုင် အကြမ်းဖက်ပြီး ဖြေရှင်းတဲ့နည်းကိုသာ တောက်လျှောက်ကျင့်သုံးလာတဲ့အတွက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကိုကျားကန်တဲ့ စစ်ဗျူရိုကရေစီယန္တရားကသာ အားကောင်းလာတာကိုတွေ့ရပါတယ်တဲ့ ။

ဒါကြောင့် ဒီလိုနိုင်ငံတွေမှာ ချည်နှံတဲ့အရပ်သားအုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ အားကောင်းတဲ့ စစ်ဗျူရိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးဆိုပြီး အစိုးရယန္တရားနှစ်ခု စင်ပြိုင်ပေါ်ထွက်လာပါတယ်။ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခကို ရင်ဆိုင်နေရတုန်း နိုင်ငံခြားဝင်ရောက်စွက်ဖက်တဲ့အန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတွေ့ရတဲ့အစိုးရဟာ ပြည်တွင်းရေးကို စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖြေရှင်းဖို့ ဦးစားမပေးနိုင်တော့ဘဲ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကိုသာ ဦးစားပေးရပါတော့တယ်။ အင်ဒိုနီးရှားမှာသူပုန်ထဖို့ အမေရိကန်ကအားပေးတဲ့ကိစ္စနဲ့ မြန်မာပြည်ထဲ ကျူးကျော်ဝင်ရောက် စခန်းချတဲ့ ကေအမ်တီ တရုတ်ဖြူကို အမေရိကန်ကကူညီတဲ့ကိစ္စကြောင့် ဒီနိုင်ငံတွေမှာ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခကို အနုနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းဖို့ ဦးစား မပေးနိုင်တော့ဘဲ စစ်အင်အားကိုသာ ဦးစားပေးလာရကြောင်း ‘မေရီကယ်လဟန်’ ကသုံးသပ်ထားပါတယ်။

ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၃ မှာ ကိုလိုနီစစ်တပ်နဲ့ မြန်မာဘုရင့်တပ်မတော်အကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၃)

အထက်မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်သိမ်းပိုက်ချိန်ကစပြီး ကိုလိုနီအစိုးရက ဒေသခံတိုင်းသူပြည်သားကို ရန်သူလိုသဘောထားတဲ့ခေလေ ပေါ်ပေါက်လာရကြောင်း အစချီပြီး မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ကိုလိုနီ

စနစ်ကွာခြားပုံ မေရီကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့ မတူငါရန်သူ အပိုင်း (၃) ကိုတင်ပြပါမယ်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရဟာ ဒေသခံမြန်မာပြည်သားတွေကို အန္တရာယ် (သို့မဟုတ်) ရန်သူလိုယူဆတဲ့ အတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေပြဌာန်းပြီး လက်နက်နဲ့အုပ်ချုပ်ပါတယ်။ ကိုလိုနီခေတ်က ကြေးတိုင်နဲ့ မြေစာရင်း မြေပုံမှာ ရပ်ရွာနဲ့ လူနေအိမ်ခြေကို အသေးစိတ်ဖော်ပြတာကိုကြည့်ရင် မြန်မာ့လူမှုဘဝနဲ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို အစိုးရကချုပ်ကိုင်ဖို့ အဓိကထားတာ ထင်ရှားပါတယ်။

မြန်မာမင်းလက်ထက်မှာ အကြွင်းမဲ့အာဏာရှင်စနစ်ကျင့်သုံးပေမယ့် ဘုရင်နန်းစိုက်ရာ မြို့တော်ကိုဗဟိုပြုတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဖြစ်တာကြောင့် မြို့နဲ့ ဝေးလေ တိုင်းသူပြည်သားအဖို့ နေရထိုင်ရ ချောင်ချီလေဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တိုက်ဖို့ စစ် သားစုဆောင်းတဲ့အခါမှာလည်း မြို့နဲ့ ဝေးလေ စုဆောင်းရတာ ခက်ခဲလေပါပဲတဲ့။ ဒါကြောင့် ကုန်းဘောင်ခေတ်တပ်မှူးဟာ အစိုးရအမှုထမ်းလိုမကျင့်ကြဘဲ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်လို လုပ်ကိုင်တဲ့အတွက် အထက်နဲ့အောက်ဆက်ဆံရေးကို တိကျပြတ်သားစွာ ပြဌာန်းထား တာမျိုး မရှိဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ နယ်ကတပ်မှူးတွေဟာ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ တပ်သားစုဆောင်းပြီး စစ်စည်းကမ်းပြဌာန်းကြပါတယ်တဲ့။ ဘုရင်တပ်မတော်ဟာ ကိုယ့်နယ်မြေမှာထွန်းထက်စိုက်ပျိုးပြီး ဘဝ ရပ်တည်ကြပေမယ့် ကိုလိုနီစစ်တပ်လို အချိန်ပြည့်အမှုထမ်းတဲ့ လခစားစစ်တပ်မဟုတ်ပါဘူး။

ဥရောပမှာတော့ မြို့နိုင်ငံအဆင့်လောက်မှာသာ စစ်တပ်နဲ့အုပ်ချုပ်နိုင်ပေမယ့် တပြည်လုံးကို အုပ်ချုပ်နိုင်လောက်အောင် အင်အားကြီးမားတဲ့စစ်တပ်ကို ဘယ်ဘုရင်မှ မထားနိုင်ပါဘူး။ ပြင်သစ် တော်လှန်ရေးမတိုင်မီက ဥရောပအစိုးရတွေဟာ နယ်စားပယ်စားကတဆင့်အုပ်ချုပ်ရတဲ့အစိုးရတွေပါ။ နယ်စားပယ်စားတွေပုန်ကန်ထကြွမှာနဲ့ သူပုန်နဲ့ပေါင်းသွားမှာကို စိုးရိမ်ရပါတယ်။ ဘုရင့်အစိုးရဟာ ပုဂ္ဂလိကအရင်းရှင်စီးပွားရေးစနစ်နဲ့ သဟဇာတဖြစ်အောင်လုပ်ရတယ်။ မကြာခဏစစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် အစိုးရတင်တဲ့အကြွေးနဲ့ ပြည်သူပေးရတဲ့အခွန်တော် တိုးပွားလာတယ်။ အစိုးရရဲ့လုပ်ရပ်ကို လုပ်ငန်းရှင် အရပ်သားတွေကဆန့်ကျင်မှာသာ အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်ကလျော့ပေးကြောင်း ဥရောပသမိုင်းက သက်သေပြနေတယ်။

ဒီနေရာမှာ အင်္ဂလိပ်သမိုင်းကို တင်ပြပါရစေ။ ဘုရင်ကအခွန်တိုးတောင်းတာကို ပါလီမန် လွှတ်တော်ကသဘောမတူတဲ့အတွက် ၁၇ ရာစုအင်္ဂလန်မှာ ပြည်တွင်းစစ် ၆ နှစ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်မှာသာ ဘုရင်လိုချင်တဲ့အခွန်ဘဏ္ဍာပေးနိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ပါလီမန်ရဲ့ ရပ်တည်ချက် ကြောင့် ဘုရင့်စစ်တပ်က တဘက် အောက်လွှတ်တော်နဲ့ သူကောင်းမျိုးကတဘက် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ကြ တယ်။ ခရစ်နှစ်ခေါင်းဆောင်တဲ့ ပါလီမန်အဖွဲ့ စစ်နိုင်လို့ ၁၆၄၉ မှာ ချားလ်စ်ဘုရင်ခေါင်းဖြတ်ခံရပြီး အင်္ဂလန်ဟာ ၁၀ နှစ်လောက် သမတနိုင်ငံဖြစ်သွားတယ်။ အာဏာရှင်အစိုးရကိုခံတိုက်တာဟာ စာရွက်ပေါ်က ပြုပြင်ရေးထက် ပိုပြီးထိရောက်ကြောင်း ပြသလိုက်တာပါပဲ။ ပါလီမန်တပ်ဖွဲ့ကိုဦးဆောင်ပြီး သမတလုပ်ခဲ့သူ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်း အော်လီဘာခရစ်စတိုဖော် ဗြိတိသျှပါလီမန်မှာ ဒီကနေ့အထိ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်ပြည်တွင်းစစ်ကိုမကျေနပ်တဲ့အမျိုးသမီးတွေက ၁၆၄၃ မှာ ပါလီမန်ရှေ့မှာ ဆန္ဒပြ ကြတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရကိုမကျေနပ်လို့ ပါလီမန်ရှေ့မှာဆန္ဒပြတဲ့ခလေ အင်္ဂလန်မှာရှိခဲ့တာ အနှစ်

၃၆၀ ကျော်နေပြီ။ ပြည်သူလူထုရဲ့ဆန်းကျင်မှုကြောင့် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး ပေါ်ထွက်လာတာပါ။ နိုင်ငံသားမှာ ရပိုင်ခွင့်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိလာတဲ့အခါ အစိုးရဟာ ထင်သလိုကြမ်းရမ်းပြီး အခွန်တောက်တာမျိုး မလုပ်ရဲတော့ပါဘူး။ ဘုရင့်အစိုးရဟာ အရပ်သားအကူအညီမပါဘဲ စစ်ခင်းနိုင်တာမဟုတ်လို့ အပြန် အလှန် လိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝဖို့အတွက် အပေးအယူလုပ်ရကြောင်း၊ ဥရောပသမိုင်းမှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒီအစဉ်အလာကြောင့် ဥရောပတိုက်မှာ အရပ်သားအစိုးရကို ဘုရင်နဲ့စစ်သားက ရိုသေလေးစားနေ ရတာပါ။

မြန်မာပြည်ကို စစ်တပ်နဲ့ သိမ်းပိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ဥရောပမှာလို အစိုးရနဲ့ပြည်သူ အပေး အယူလုပ်စရာ မလိုတော့ပါဘူး။ မြန်မာပြည်မှာ ဥရောပစစ်တပ်နဲ့ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား ကြီးစိုး စဉ်က အစိုးရနဲ့ပြည်သူ အပေးကပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်တည်ထောင်တဲ့ ခေတ်သစ်နိုင်ငံတော်မှာ မြန်မာပြည်သားတွေ ပထမဦးဆုံးရခိုင်ရတာဟာ ရိုယ်ဖယ်သေနတ်နဲ့ လိုက်နာရမယ့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဗမာမင်းခေတ်ကလို ပြည်သူလူထုကိုထောက်ထားစာနာတာမျိုး ကိုလိုနီအစိုးရ မှာ မရှိပါဘူး။

ဒီနေရာမှာ ကျနော့်ရဲ့ဆရာတစ်ဆူဖြစ်တဲ့ အငြိမ်းစား သမိုင်းပါမောက္ခဆရာသန်းထွန်းကို ကိုးကားပါရစေ။ ၁၆၃၇ မှာ တရုတ်ကျူးကျော်မယ့်အန္တရာယ်ရှိလာလို့ နယ်စပ်ကို ဗမာစစ်တပ် လွှတ်တဲ့အခါမှာ စစ်ချီရာလမ်းတလျှောက်က ပြည်သူလူထုကို အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေဖို့ သာလွန်မင်း က အမိန့်ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ “စစ်ချီရာလမ်းကြောင်း၌တွေ့ရသော ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်နဲ့ နွားကို သတ် မစားရန်၊ မင်းသား၊ ဗိုလ်မှူး၊ တပ်မှူး၊ ဝန်၊ ဝန်မှူး၊ စစ်ကဲ၊ နာခံ၊ တပ်ရေး၊ အကြပ်တို့ကို ညွှန်ကြား လိုက်သည်။ ပြည်သူ့ပစ္စည်းကို မလုယက်ရ၊ ပြည်သူ့သမီးပျိုကို မစော်ကားရ၊ မည်သူ့ ကိုမျှ အတင်း အဓမ္မမခိုင်းစေရ၊ အာဏာအလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး ပြည်သူလူထုကိုမဖိနှိပ်ရ” စသည်ဖြင့် အမိန့်ထုတ် ထားတာကို ကြည့် ရင် သာလွန်မင်းရဲ့စစ်တပ်ဟာ စည်းကမ်းရှိပြီး တိုင်းသူပြည်သားကိုရိုသေလေးစားတာ ထင်ရှားတယ်လို့ ဆရာသန်းထွန်းကဆိုပါတယ်။

တိုင်းသူပြည်သား သာယာဝပြောရေးကို သာလွန်မင်းက အဓိကထားတာမို့ အစိုးရ အရာ ထမ်းကို စည်းကမ်းနည်းလမ်း တင်းကျပ်ထားတာပါ။ ပန်းဥယျာဉ်ကို ပြုစုပျိုးထောင်တဲ့ ဥယျာဉ်မှူး လိုပဲ အစိုးရအရာထမ်းဟာ တိုင်းသူပြည်သားကို ဂရုစိုက်ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရအရာထမ်းက ပြည်သူပြည်သားကို ငွေမညှစ်နိုင်အောင် ကာကွယ်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခွန်တော်စည်းကြပ်ဖို့သာ စိတ်ဝင်စားပြီး ပြည်သူ့ဘဝကိုစိတ်မဝင်စားတာဟာ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်တာနဲ့ အတူတူပဲလို့ ဆိုပါ တယ်။ စစ်ဒဏ်ကြောင့် ဘဝပျက်ခဲ့ရတဲ့တိုင်းသူပြည်သားတွေ ပြန်လည်နာလန်ထလာအောင် သာလွန်မင်းက စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တယ်လို့ ဆရာသန်းထွန်းကဆိုပါတယ်။ ပြည်သူ့ဘဝနဲ့ ဥစ္စာပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုကို အစိုးရမင်းက အာမခံပြီး မတရားလုပ်တဲ့အရာထမ်းကို အပြစ်ပေးပါတယ်။ ပြည်သူ့ဘဝ သာယာစိုပြေအောင် သာလွန်မင်းကြီးစားတာတွေအားလုံး အောင်မြင်ကြောင်း ဆရာသန်းထွန်းက “သာလွန်မင်းအုပ်ချုပ်ရေးစာတမ်း” မှာ ရေးထားပါတယ်။

ရှေးအပါတ် အပိုင်း ၄ မှာ ကိုလိုနီခေတ်အကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၄)

နိုင်ငံတော်တည်ထောင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားရဲ့ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဖြစ်ပေမယ့် အင်္ဂလိပ်တည်ထောင်တဲ့ ကိုလိုနီနိုင်ငံရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကုန်ထုတ်လုပ်ဖို့သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီအရာရှိ ဂျေအက်စ်ဗာနီဗာလ်ပြောခဲ့တာကို အစချီပြီး ကိုလိုနီခေတ်အုပ်ချုပ်ရေးအကြောင်း မေရီ ကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့ မတူ ငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၄ မှာ ဒီကနေ့ တင်ပြပါမယ်။

၁၉ ရာစု အရှေ့တောင်အာရှမှာ သဘာဝသယံဇာတရှာဖွေနေတဲ့အင်္ဂလိပ်နဲ့ ပြင်သစ် အပြိုင်အဆိုင် စီးပွားရှာလိုက်တာ မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်သိမ်းပိုက်တဲ့အထိ ရောက်သွားပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို ကိုလိုနီနိုင်ငံသစ်အဖြစ် တည်ထောင်ဖို့ အင်္ဂလိပ်က စိတ်မကူးပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကုန်းဘောင် မင်းဆက် ဇာတ်သိမ်းသွားတဲ့အခါမှာ မြန်မာပြည်ကို အိန္ဒိယကိုလိုနီအစိုးရရဲ့ လက်အောက်ခံပြည်နယ် တခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယက အင်္ဂလိပ်ဟာ အိန္ဒိယကိုလိုနီအုပ်စိုးလာတာ နှစ်ပေါင်းတရာ ကျော်ပြီပဲ။ မြန်မာပြည်ကို အုပ်ချုပ်ရတာ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ စစ်တပ်နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိတွေရှိရင် ပြီးနေတဲ့ကိစ္စပါ။ အဓိကဦးတည်ချက်က အင်္ဂလိပ်နဲ့ အခြားကုမ္ပဏီတွေ မြန်မာပြည်မှာ စီးပွားရေးလုပ်နိုင် အောင် အိန္ဒိယအစိုးရက စီစဉ်ပေးဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးကြောင့် ဥရောပကုမ္ပဏီတွေ အကျိုးခံစားရပြီး မြန်မာပြည်သားတွေ ဒုက္ခရောက်ရပါတယ်။ ကိုလိုနီအစိုးရအဖို့ ကတော့ တိုင်းပြည် တပြည်လုံး ငြိမ်ဝပ်ပြီး ဝိပြားနေပြီး ကိုယ်လိုချင်တာကိုရဖို့ ကသာ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။

မြန်မာတပြည်လုံးကို သိမ်းပိုက်လိုက်တဲ့ ၁၈၈၅ ခုကစပြီး ၁၉၄၂ မှာ ဂျပန်ရောက်လာတဲ့ အထိ နှစ်ပေါင်း ၆၀ နီးပါးကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဟာ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ပဲဖြစ်တယ်လို့ သမိုင်းဆရာ ကားလ်ထရော့က် က ဆိုပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ် သိမ်းပိုက်တာကို ဆန့်ကျင်တဲ့ ပြည်သူ့ တော်လှန်ရေးကြောင့် ကိုလိုနီခေတ်မှာ စစ်တပ်က အရပ်လက်ထက် အာဏာပိုင်ရှိတာဖြစ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ် အိန္ဒိယစစ်တပ် အထက်မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်စဉ်က ဗမာဘုရင်တင်မတော်ဟာ ထိထိ ရောက်ရောက် ခုခံတိုက်ခိုက်နိုင်တာမဟုတ်တဲ့အတွက် အလွယ်တကူသိမ်းပိုက်နိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သိမ်းပိုက်ပြီး မကြာမီ ပြည်သူ့တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ရင်ဆိုင်ရတဲ့အတွက် အိန္ဒိယစစ်သား တသောင်းခြောက်ထောင် ထပ်ပြီးစစ်ကူပို့ ရပါတယ်။ ပြည်သူ့ပုန်ကန်မှုတခုလုံးကို ခေါင်းဆောင်မယ့်သူမရှိပေမယ့် မင်းလောင်းဆိုသူတွေ ဦးဆောင်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို နေရာအနှံ့အပြားမှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဗမာမိသားစုတိုင်းမှာ သူပုန်ဘက်တော်သားရှိနေပါတယ်။ ဒေသကို မကျွမ်းကျင်တဲ့ အင်္ဂလိပ်အိန္ဒိယစစ်တပ်အဖို့ ကတော့ မမြင်ရတဲ့ ရန်သူကိုရင်ဆိုင်နေရသလိုဖြစ်နေတဲ့အတွက် ကျေးရွာ တွေကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးတဲ့နည်းနဲ့ ပုန်ကန်မှုကို နှိမ်နင်းပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်လေ ပုန်ကန်မှုပြင်းထန်လာလေမို့ နောက်ဆုံးမှာ မြေလှန်မီးရှို့တဲ့နည်းကိုစွန့် လွှတ်လိုက်ရပါတယ်။ စစ်တပ်က အလုံးအရင်းနဲ့ ငါးနှစ် လောက် အပြင်းအထန်စစ်ဆင်တော့မှ ပုန်ကန်ထကြွမှု အရှိန်အဟုန် လျော့သွားပါတယ်။

စစ်သားအတော်များများ အိန္ဒိယကို ပြန်ပို့လိုက်ပေမယ့် မြန်မာပြည်မှာ ဆူပူလာရင် နှိမ်နင်း ဖို့အတွက် စစ်သားသောင်းကျော်ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုလိုနီခေတ်မြန်မာပြည်မှာ စစ်တပ်ထားရတဲ့

မူလရည်ရွယ်ချက်က တိုင်းပြည်ကိုကာကွယ်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုလိုနီအစိုးရ အကျိုးစီးပွားကို အန္တရာယ် ပေးမယ့် မြန်မာပြည်သားတွေကို ချေမှုန်းဖို့အတွက် စစ်တပ်ကို နေရာချထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုလိုနီ အစိုးရအတွက် တိုင်းသူပြည်သားကို အတင်းအဓမ္မခိုင်းတာမျိုးလည်း စစ်တပ်ကလုပ်ပါတယ်။ ကားလမ်း ရထားလမ်းဖောက်လုပ်ရာမှာ ရွာသူ ရွာသားကို အတင်းအကျပ်ချောဆွဲတဲ့ခလေဟာ ကိုလိုနီခေတ်က စခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့်နိုင်ငံသားတွေ အမိန့် နာခံပြီး ငြိမ်ဝပ်ပိပြားနေအောင် စစ်တပ်က လုပ်ဆောင်ရတဲ့ အပြင် ကိုလိုနီနယ်နိမိတ်ကို ကာကွယ်ဖို့လည်း တာဝန်ယူရပါတယ်။

ပြည်သူ့ နေ့စဉ်ဘဝကို ချုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့အတွက် ၁၉ ရာစုနှောင်းပိုင်းမှာ ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့ကို တည်ထောင်ပါတယ်။ ရိုးရာအစဉ်အလာ ထိန်းကွပ်မှုပျက်စီးသွားတဲ့ မြန်မာပြည်မှာ မူခင်းများပြားလာ ပါတယ်။ မူခင်းတိုးပွားတဲ့နှုန်းက လူဦးရေတိုးပွားတဲ့နှုန်းထက် များနေပါတယ်။ ပုလိပ်အဖွဲ့မှာ မြန်မာ ပြည်သားကို အသုံးပြုတာမို့ ပညာမတတ်တတ် လစာမလောက်တလောက်နဲ့ အမှုထမ်းရတဲ့ ပုလိပ် တွေ လာဘ်စားတာကို အမျိုးသားပါဒီနိုင်ငံရေးသမားတွေက ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၂၃ အခြေခံဥပဒေပြဌာန်းတဲ့အခါမှာ ပုလိပ်အဖွဲ့သန်ရှင်းရေးလုပ်ပြီး အကတိလိုက်စားသူတွေကို အလုပ် ဖြုတ်ပစ်ပါတယ်။ ကျန်ရှိနေတဲ့ ပုလိပ်တွေကို လစာတိုးပေးပြီး အရည်အချင်းရှိတဲ့ သန်ရှင်းတဲ့ ပုလိပ်အဖွဲ့ ဖြစ်လာအောင်ကြိုးပမ်းပေးမယ့် မအောင်မြင်ပါဘူး။ မူခင်းတွေများလာလို့ မနိုင်မနင်းဖြစ်လာတဲ့အတွက် ဖြုတ်ပစ်လိုက်တဲ့ ပုလိပ်အရာရှိတွေကို ပြန်ခန့်ရတဲ့အဖြစ် ရောက်သွားပါတယ်။

ပုလိပ်မနိုင်တဲ့အလုပ်ကို စစ်တပ်ကဝင်လုပ်တဲ့ အကျင့်ဟာ ကိုလိုနီခေတ်ကစခဲ့တာပါ။ ကိုလိုနီ ခေတ်မှာ ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့ စစ်ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့နဲ့ စစ်တပ်ဆိုပြီး နှိမ်နင်းရေးတပ်ဖွဲ့ ၃ ဖွဲ့ရှိပါတယ်။ သာမန် ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့မှာ ဒေသခံမြန်မာပြည်သားတွေ ပါဝင်လာပြီး လက်နက်ကိုင်တဲ့ပုလိပ်ရှိသလို လက်နက် မကိုင်တဲ့ပုလိပ်တွေလည်း ရှိပါတယ်။ စစ်ပုလိပ်အဖွဲ့မှာတော့ လက်နက်ကိုင် အိန္ဒိယအမျိုးသားနဲ့ အင်္ဂလိပ်အရာရှိသာပါဝင်ပါတယ်။ ပုလိပ်မနိုင်တဲ့အလုပ်ကို စစ်ပုလိပ်ကလုပ်တဲ့ အရေးပေါ်နှိမ်နင်းရေး တပ်ဖွဲ့ပဲဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၂၀ လောက်ကစပြီး အလုပ်သမားမကြေကပ်မှု အမျိုးသားရေးအုံကြွမှု စတဲ့ အရေး အခင်းတွေကို စစ်ပုလိပ်နဲ့ စစ်တပ်က ပူးပေါင်းပြီး နှိမ်နင်းပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ၁၉၃၀-၁၉၃၂ အထိဖြစ်ပွား တဲ့ ဆရာစံလယ်သမားသူပုန်ဟာ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဓါးကိုင်တဲ့ လယ်သမားသူပုန်ကို နှိမ်နင်းဖို့ အတွက် အိန္ဒိယကစစ်ကူပို့ပေးရပြီး အိန္ဒိယလက်နက်ကိုင်စစ်သား တသောင်းကျော်သုံးပါတယ်။ အစိုးရ ကို မနာခံသူမှန်သမျှကို ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ရဲ့ရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ပါတယ်။ အရပ်သားကို ရန်သူအဖြစ်မြင်တဲ့ ကိုလိုနီအစိုးရဟာ ရာဇဝတ်မှုနဲ့ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကို နှိမ်နင်းရာမှာ ပုလိပ် စစ်ပုလိပ်နဲ့ စစ်တပ်ကိုသာသုံးတာမို့ ကိုလိုနီခေတ်မှာ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ အရေးပါလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခွင့်ထူးခံအင်္ဂလိပ်ရဲ့ အကျိုးစီးပွားနဲ့ အာဏာပိုင်ဆိုင်မှုကို ထိပါးလာတယ်လို့ယူဆရင် လက်နက်မရှိတဲ့ ပြည်သူပြည်သားများကို ရန်သူသဖွယ် စစ်တပ်က နှိမ်နင်းဖို့ အဆင်သင့်ပါ။ ဒါပေမယ့် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းကောင်းတဲ့ ပြည်မမှာသာ ကိုလိုနီအစိုးရကြီးစိုးနိုင်ပါတယ်။ အစိုးရကြီးစိုးတဲ့

နေရာတိုင်းမှာ အစိုးရဟာ မညာမတာအင်အားသုံးပြီး အာဏာပြုလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရက စစ်တပ်သုံးပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အနိုင်ကျင့်တဲ့စေလေ့ဟာ ကိုလိုနီခေတ်က စခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း မေရီ ကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားပါတယ်။

ရှေ့အပတ်အပိုင်း ၅ မှာ ကိုလိုနီခေတ် စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံအကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၅)

အိန္ဒိယမှာနှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ပြီးမှ မြန်မာပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်တဲ့ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီ အစိုးရဟာ အိန္ဒိယစစ်သားကို အဓိကအားကိုးပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို အိန္ဒိယလက်အောက်ခံ ပြည်နယ်တခုအဖြစ်သတ်မှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာလည်း တိုင်းပြည်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးအတွက် အိန္ဒိယစစ်တပ်နဲ့ အိန္ဒိယစစ်သားကိုပဲသုံးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပထမကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်း အိန္ဒိယပြည်မှာ နိုင်ငံရေးပြုပြင်မှု လုပ်လာတော့ မြန်မာပြည်ကိုသီးခြားအုပ်ချုပ်နိုင်အောင် ပထမဆုံးသောအခြေခံဥပဒေကို ၁၉၂၃ မှာ ပြဌာန်းပါတယ်။ ဒီဥပဒေအရ တနေ့ကြာရင် မြန်မာပြည်မှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကျင့်သုံးလာမှာမို့ တိုင်းရင်းသားကို စစ်မှုထမ်းခိုင်းဖို့စဉ်းစားလာရကြောင်း မေရီကယ်လဟန်ကသုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၅ မှာ တင်ပြပါမယ်။

အိန္ဒိယစစ်သားကိုသုံးပြီး အိန္ဒိယကိုကြီးစိုးတဲ့အင်္ဂလိပ်ဟာ မြန်မာပြည်မှာလည်း မြန်မာ ပြည်သားကိုသုံးပြီးအုပ်ချုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါသေးတယ်။ ပထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲမှာတိုက်ခိုင်းဖို့အတွက် ရခိုင်တိုင်းရင်းသားတွေကိုစစ်ထဲသွင်းဖို့ အိန္ဒိယကိုလိုနီအစိုးရက ၁၈၂၄ မှာ စီစဉ်ခဲ့ဘူးပါတယ်။ တနင်္သာရီ ဒေသကိုကာကွယ်ဖို့အတွက် ၁၈၃၃ မှာ မွန်တိုင်းရင်းသားတွေကို စစ်ထဲဝင်ခိုင်းပေမယ့် မုန်းချက်မကိုက် လို့ နောက်ပိုင်းမှာ မွန်တပ်ဖွဲ့ကိုဖျက်သိမ်းလိုက်ရပါတယ်။ ၁၈၅၂ မှာ ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ် ဖြစ်ပွားတော့ ဒေသခံတွေကိုစစ်တပ်ထဲသွင်းဖို့ ကြိုးစားပြန်ပါတယ်။ ဗမာအနည်းအကျဉ်းပါဝင်တဲ့ ပဲခူး ခြေမြန်တပ်ကို ဖွဲ့စည်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်ပြီးသွားလို့ ဗမာဘုရင်နဲ့စစ်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်အလမ်း နည်းသွား တဲ့အခါမှာ ပဲခူးခြေမြန်တပ်နဲ့ ရခိုင်တပ်ကို လက်နက်မကိုင်တဲ့အရပ်သားပုလိပ်အဖြစ် အသွင် ပြောင်း လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီနောက်ပိုင်း ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ဖြစ်သွားတဲ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေကို စစ်တပ်ထဲ သွင်းဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ချိန်မှာ ဒေသတိုင်းရင်းသားစစ်မှုထမ်း ၃၀၀ လောက် ရှိ တဲ့အနက် ၂၀၀ ကျော်က ကရင်တိုင်းရင်းသားဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က မြန်မာပြည်လူဦးရေဟာ ၁၂ သန်းဖြစ်တာမို့ စစ်မှုထမ်းတဲ့ဒေသခံတိုင်းရင်းသား အလွန်နည်းပါးနေတာ ထင်ရှားပါတယ်။ အိန္ဒိယ စစ်သားကိုသုံးမယ့်အစား ဒေသခံမြန်မာပြည်သားကိုသုံးဖို့ အင်္ဂလိပ်အရာရှိက တင်ပြတဲ့အခါမှာ ကိုလိုနီ အစိုးရဟာ ဒေသခံတွေကို စစ်ထဲသွင်းဖို့စီစဉ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားကို သင်တန်းပေး

လေ့ကျင့်ပေးရတာဟာ အိန္ဒိယစစ်သားကို ခိုင်းတာထက် ပိုပြီးစရိတ်အကုန်အကျများတဲ့အတွက် အင်္ဂလိပ်စကားတတ်ပြီး ကျင့်သားရနေတဲ့ အိန္ဒိယစစ်သားကိုပဲ ဆက်သုံးပါတယ်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးဆုံးလို့ အိန္ဒိယပြည်ကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးဖို့ စီစဉ်တဲ့အခါမှာ မြန်မာပြည်ကို အိန္ဒိယလက်အောက်ခံပြည်နယ်အဖြစ် ဆက်ထားလို့ မဖြစ်တော့ပေမယ့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးပေးဖို့ အဆင့်မမီသေးဘူးလို့ အင်္ဂလိပ်ကယူဆပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၂၃ ခု ဂျန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှာ ဗိုင်အာဒီ အခြေခံဥပဒေကို ပြဌာန်းပြီး မြန်မာပြည်ကို ဘုရင်ခံအုပ်ချုပ်တဲ့ကိုလိုနီအဖြစ် သတ်မှတ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားတဲ့ကိုယ်စားလှယ်အများစုပါဝင်တဲ့ ဥပဒေပြုကောင်စီနဲ့ ဘုရင်ခံ ပူးတွဲအုပ်ချုပ်ပါတယ်။

အဲဒီအချိန်ကစပြီး အိန္ဒိယပြည်ကိစ္စနဲ့ မြန်မာပြည်ကိစ္စဟာ ကွဲကွဲပြားပြားဖြစ်လာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အိန္ဒိယလက်အောက်ကခွဲထုတ်လိုက်တဲ့မြန်မာပြည်မှာ အိန္ဒိယစစ်သား ဆက်သုံးတဲ့ကိစ္စဟာ စဉ်းစားစရာဖြစ်လာပါတယ်။ အိန္ဒိယစစ်သားကို အိန္ဒိယပြည်ကာကွယ်ရေးအတွက်သာ သုံးသင့်တဲ့အတွက် နိုင်ငံခြားရောက်အိန္ဒိယစစ်သားတွေကိုပြန်ခေါ်ဖို့ အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက်က တောင်းဆိုနေချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဗမာအမျိုးသားဝါဒီတွေကတော့ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ထဲ ဗမာတွေဝင်ခွင့်မပြုတဲ့ကိစ္စကို ဝေဖန်ရှုတ်ချနေပါတယ်။ လူဦးရေအများဆုံးဗမာဟာ စစ်တပ်ထဲမှာတော့ အနည်းဆုံးဖြစ်နေပါတယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ခါနီးချိန်ရောက်တော့မှ ဗမာစစ်တပ်ဖွဲ့စည်းဖို့ ကိုလိုနီအစိုးရက စဉ်းစားလာတာပါ။

အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်ရနေတဲ့ကာလမှာ ဗမာတွေကို စစ်တပ်ထဲသွင်းလိုက်ရင် ပုန်ကန်လိမ့်မယ်လို့ ဖိုးရီမြပြီး စစ်တပ်ထဲအဝင်မခံတာလို့ ကိုလိုနီအရာရှိဟောင်း J.S. Furnivall က ပြောဘူးတယ်။ အိန္ဒိယအတွေ့အကြုံကို သင်ခန်းစာယူပြီး နိုင်ငံရေးစိတ်ဓါတ်ရှိတဲ့ လူတန်းစားကို စစ်တပ်အဝင်မခံဘို့ အင်္ဂလိပ်ကဆုံးဖြတ်ထားတာပါပဲ။ ၁၉၂၀ ကျောင်းသားသပိတ်ကို တပြည့်လုံးထောက်ခံလို့ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုပေါ်ပေါက်လာရတာကိုကြည့်ပြီး ဗမာလူမျိုးကို စစ်တပ်ထဲ အဝင်မခံတာဘဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

၁၉၃၁ လူဦးရေစာရင်းမှာဖော်ပြတဲ့ မြန်မာပြည်သားစစ်သားဦးရေမှာ ကရင်၊ ကချင်နဲ့ ချင်းစစ်သားက ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါတယ်။ လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်တဲ့ဗမာဟာ စစ်သားဦးရေ အနည်းဆုံးဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ အမျိုးသားဝါဒီ ဒုတိယမျိုးဆက်ပေါ်ထွက်လာပြီး ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးကို ဗဟိုပြုပြီး နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားနေပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ကလွတ်မြောက်အောင် ဘယ်နည်းနဲ့ လုပ်မလဲဆိုတာကို အရေးတကြီးစဉ်းစားလာတဲ့အချိန်အခါပါပဲ။ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှာ လက်နက်မကိုင်ဘဲ ဝါးချွန်သာကိုင်တဲ့ကိုယ်ပိုင်တပ်တွေ ဒီခေတ်မှာအထင်အရှားပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။

လူငယ်တွေ ကိုယ်လက်ကြံနိုင်ရေးနဲ့ အခြေခံစစ်ပညာ နားလည်ရေးအတွက် ဦးမောင်ကြီးက ၁၉၃၀ မှာ ‘ရဲတပ်’ ကိုဖွဲ့စည်းပါတယ်။ နောက်တော့ဦးမောင်ကြီးဟာ ပထမဆုံးသော ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးက လက်ရုန်းတပ်ကိုဖွဲ့စည်းပြီး တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂက သံမဏိတပ်ကိုဖွဲ့ပါတယ်။ ဦးစောမှာ ဂဠုန်တပ်ရှိသလို ဒေါက်တာဘမော်မှာ ဓါးမတပ်ရှိပါတယ်။ ဒီတပ်တွေမှာပါဝင်တဲ့ လူငယ်ဦးရေဟာ များလှတာမဟုတ်ပေမဲ့ အခါကြီးရက်ကြီးမှာ စစ်ရေးပြ

ချီတက်ကြွတာကြောင့် လူသိများတဲ့တပ်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အန္တရာယ်ပေးနိုင်တယ်လို့ အင်္ဂလိပ်က မယူဆလို ခွင့်ပြုထားတာပါ။ လက်နက်မကိုင်ရပေမဲ့ ရဲတပ်နဲ့ လက်ရုန်းတပ်ဟာ စစ်ပညာအခြေခံတွေကို လေ့လာဆည်းပူးပြီး မြန်မာဘာသာနဲ့ ရေးသားထုတ်ဝေတဲ့အထိ လေးနက်စွာလှုပ်ရှားတာ တွေ့ရပါတယ်။

၁၉၃၅ ရောက်မှ ဗမာကို စစ်တပ်ထဲဝင်ခွင့်ပြုလိုက်ပေမယ့် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှာ စစ်မှုထမ်းချင်သူ သိပ်မရှိပါဘူး။ ၁၉၃၇ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှာ ဗြိတိသျှဘားမားစစ်တပ်ကို စစ်သား ၆၀၀၀၊ အရာရှိ ၅၀၀ နဲ့ တည်ထောင်တဲ့အခါမှာ ဗမာဦးရေကနည်းပြီး အရင် အိန္ဒိယစစ်တပ်မှာ အမှုထမ်းခဲ့သူက အများစုဖြစ်နေပါတယ်။ ဂျပန်တပ်နဲ့အတူ ဘီအိုင်အေ (ဗမာလွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်) ရောက်လာတော့မှ ဗမာလူငယ်တွေ အလုံးအရင်းနဲ့ စစ်ထဲဝင်ကြပါတယ်။

ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၆ မှာ ဂျပန်ခေတ်ကိုတင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၆)

အထက်မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ် သိမ်းပိုက်ပြီး ကုန်းဘောင်မင်းဆက်က နန်းချလိုက်တဲ့အခါမှာ မြန်မာပြည်သားတွေကပုန်ကန်ထကြွပြီး အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ကို လက်တုံ့ပြန်ကြပါတယ်။ ဒေသခံသူပုန်ကို ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ကိုလိုနီစစ်တပ်ဟာ သူပုန်နဲ့ပြည်သူ မခွဲခြားနိုင်တာကြောင့် ပြည်သူလူထုကို ရန်သူလို သဘောထားပြီး ဆက်ဆံလာပါတော့တယ်။ ပြည်သူလူထုကပုန်ကန်ထကြွလိုက် ကိုလိုနီစစ်တပ်က နှိမ်နင်းလိုက် ပြည်သူကငြိမ်သွားလိုက် ဖြစ်နေတာဟာ ကိုလိုနီခေတ်ရဲ့ အစိုးရနဲ့ ပြည်သူလူထု ဆက်ဆံရေးပုံစံပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဂျပန်စစ်တပ်က မြန်မာပြည်ကိုသိမ်းပိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ဂျပန်ရဲ့ ရန်သူဟာ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီစစ်တပ်ပါ။ မြန်မာပြည်သားတွေမဟုတ်ပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်အင်ပါယာကိုဖြိုခွင်းနေတဲ့ ဂျပန်စစ်တပ်ဟာ မြန်မာပြည်သားတွေရဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုရရှိဖို့ လိုအပ်တဲ့အတွက် ရန်သူလိုသဘောထားလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုလိုနီခေတ်မှာမရှိဘူးတဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်ကိုတည်ထောင်ရာမှာ ဂျပန်က ကူညီတာ ဖြစ်ကြောင်း မေဂီကယ်လဟန်သုံးသပ်ထားပုံကို ငါနဲ့ မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း (၆) မှာ တင်ပြပါမယ်။

၁၉၄၁ ဒီဇင်ဘာလမှာစတဲ့ ဂျပန်ရဲ့ စစ်ဆင်ရေးကို အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီစစ်တပ်ဟာ ၂ လကျော် သာခုခံနိုင်ပြီး ၁၉၄၂ မတ်လ ၇ ရက်နေ့မှာ ရန်ကုန်ကထွက်ပြေးပါတယ်။ ကိုလိုနီစစ်တပ်နဲ့ အတူ ထွက်ပြေးကြတဲ့ အိန္ဒိယပြည်သားသုံးသိန်းခွဲ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်ဖြစ်သွားပါတယ်။ ၆ လအတွင်း မြန်မာတပြည်လုံး ဂျပန် လက်အောက်ကျရောက်သွားပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တည်ထောင်တဲ့ ဘီအိုင်အေ ဗမာလွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်မှာ ဗမာအမျိုးသားဦးရေ အနည်းဆုံး တသောင်း၊ အများဆုံး ၅ သောင်းအထိရှိနိုင်တယ်လို့ ခန့်မှန်းပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ အခြား တိုင်းရင်းသားတွေ မပါပါဘူး။

ဘီအိုင်အေတပ်သားတွေ များလာလေလေ ဂျပန်တပ်အတွက် စိုးရိမ်စရာဖြစ်လေလေပို့ ၁၉၄၂ မတ်လမှာ ဘီအိုင်အေကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး ဂျပန်လက်ထောက်သိမ်းလိုက်ပါတယ်။ ဂျပန်စစ်တပ်ရုံးနဲ့ ဂျပန်လက်နက်ကိုင်ဆောင်တဲ့ ဘီအိုင်အေပမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်ဆိုတဲ့ ဗမာအမျိုးသားတပ်မတော်ကို ဂျပန်လက်အောက်မှာ ဖွဲ့စည်းလိုက်မယ်ဆိုရင် ဗမာအမျိုးသားဦးစီးတဲ့ ထိန်းသိမ်းရလွယ်ကျပြီး လွတ်လပ်ရေးပေးဖို့လည်း ဆိုင်းထားနိုင် လိမ့်မယ်လို့ ဂျပန်စစ်တပ်ကယူဆပါတယ်။ ဗမာစစ်သားတွေကို ဗမာစစ်ပိုလ်ကတာဝန်ယူထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့လည်း ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ကင်ပေတိုင်စစ်ပုလိပ်လည်း အရေးပါလာပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေးမရတဲ့အပြင် လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် ဖျက်သိမ်းခံလိုက်ရတာပို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ဘီအိုင်အေခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာ လွတ်လပ်ရေးရဖို့ ကိစ္စကို အဓိကမထားနိုင်တော့ဘဲ မိမိတို့ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ဗမာအမျိုးသားတပ်မတော် မပျောက်မပျက် ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်ဖို့ကိုသာ ဦးစားပေးလာရပါတယ်။ ဘီအိုင်အေကို ၇ လသားအရွယ်မှာဖျက်သိမ်းပြီး ပုံမှန်စစ်တပ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။

ဘီအိုင်အေဘက်တော်သား သခင်တွေဟာ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ပထမ ၆ လပိုင်းမှာသာ ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးကို တာဝန်ယူပါတယ်။ ဂျပန်စစ်တပ်ကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ကိုလိုနီဝန်ထမ်းဟောင်းက တာဝန်ယူတာကိုပဲ လိုလားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုလိုနီဝန်ထမ်းဟောင်းကြီးစိုးတဲ့ ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ‘ဒေါက်တာဘမော် ဦးဆောင်တဲ့ အမျိုးသားလူကြီးအစိုးရ’ နဲ့ တော်လှန်ရေးစိတ်ဓါတ် ပြင်းတဲ့ လူငယ်တွေ ပါဝင်တဲ့ ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် စသည်ဖြင့် အဖွဲ့အစည်း ၃ ခုကို ဂျပန်စစ်တပ်က မန့်တီးလိုက်ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ အစည်း ၃ ခုစလုံး နိုင်ငံရေးအရပေါင်း စည်းသွားမယ်ဆိုရင် ဗမာ့တပ်မတော်ဟာ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ မေရီကယ်လဟန်ကမြင်ပါတယ်။ တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်တဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်ဟာ စစ်ပြီးခေတ်နိုင်ငံရေးလောကကိုလည်း ဦးဆောင်နိုင်ဖွယ် မရှိဘူးလို့ သုံးသပ်ပါတယ်။

ဘီအိုင်အေ-ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကိုဖျက်သိမ်းပြီး ဘီအိုင်အေ-ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်ဖွဲ့စည်းရတဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်က ဗမာတပ်ဖွဲ့ကို ဂျပန်စစ်တပ်ကလိုအပ်သလို ထိန်းချုပ်ချယ်လှယ်နိုင်ဖို့ ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဘီအိုင်အေတပ်ဟာ ဂျပန်ရည်ရွယ်သလိုဖြစ်မလာဘဲ ပြည်ချစ်လူငယ်တွေ စုစည်းရာနေရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ပထမဆုံးသောဗမာ့တပ်မတော်ကို ဂျပန်တည်ထောင်လိုက်တာဟာ အမျိုးသားစိတ်ဓါတ်နဲ့ လွတ်လပ်ရေးစိတ်ဓါတ်အရှိန်အဟုန်ကို ပြင်းထန်စေတဲ့အတွက် ဂျပန်ဟာ ကိုယ့်အန္တရာယ် ကိုယ်ပန်တီးသလို ဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့။

အင်အား နှစ်ထောင်က ငါးထောင်အထိရှိတဲ့ ဘီအိုင်အေတပ်ကိုဖွဲ့စည်းဖို့ ဂျပန်စစ်တပ်က ခွင့်ပြုလိုက်တာဟာ ဗမာ့တပ်မတော်ပေါ်ပေါက်မှုဖြစ်စဉ်မှာ အရေးကြီးတယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က မြင်ပါတယ်။ အုတ်အရောရောကျောက်အရောရောဖြစ်နေတဲ့ ဘီအိုင်အေတပ်ကိုဖျက်သိမ်းကာ အသေအချာစိစစ်ရွေးချယ်ပြီး ကျပ်ကျပ်လစ်လစ်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ဘီအိုင်အေတပ် ပေါ်ပေါက်လာတာကြောင့် ဗမာစစ်သည်တွေထဲမှာ အဖွဲ့စိတ်နဲ့ ရဲဘော်စိတ် ကိန်းအောင်းလာတာလို့ ဆိုပါတယ်။ ဂျပန်

ခေတ်မှာ ပထမဆုံးတည်ထောင်တဲ့ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းနဲ့ ဘီဒီအေ-စစ်ရုံး အရေးပါပုံကိုလည်း ကယ်လဟန်က တင်ပြထားပါတယ်။

တပ်စခန်းတွေကရွေးချယ်လိုက်တဲ့ဗိုလ်လောင်းတွေ မင်္ဂလာဒုံဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းမှာ စုဝေးကြပါတယ်။ ဘီဒီအေ-ဗမာတပ်မှူးက ဗိုလ်လောင်းကိုရွေးချယ်ပြီး ဂျပန်ဆရာတွေက သင်တန်းပေး ပါတယ်။ ဂျပန်သင်တန်းကာလမှာ ဂျပန်ဆရာတွေက ဂျပန်စကားပြောပြီး ဂျပန်ပုံစံအတိုင်း လေ့ကျင့် သင်ကြားတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ နားမလည်လို့ အရိုက်ခံရတဲ့သင်တန်းသားက များပါတယ်။ ဒီလိုအရိုက်ခံ ရလို့ ဂျပန်မှန်းတီးစိတ်ဝင်လာတာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမဲ့ တချို့စစ်ဗိုလ်တွေ နောင်အနှစ် ၄၀ လောက်အထိ ဂျပန်ဆရာတွေနဲ့ ချစ်ခင်ရင်း နှီးနေတာကိုကြည့်ရင် စစ်တွင်းကာလမှာ ဆိုးတူ ကောင်းဘက်ခံစားကြရတာကို နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သဘောပေါက်ပုံရပါတယ်။

ဘီဒီအေ-ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်ကိုထောက်ပံ့ပို့နဲ့ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ဖို့အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်တဲ့ ဘီဒီအေစစ်ရုံးကို ရန်ကုန်မှာဖွင့်ပါတယ်။ ဖွင့်စမှာ ဂျပန်အမှုထမ်းက သုံးပုံတပုံ၊ ဗမာအမှုထမ်းက သုံးပုံနှစ်ပုံဖြစ်ပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ ဗမာဦးရေ တိုးပွားလာပါတယ်။ စစ်ရုံး ဟာ ဂျပန်တော်လှန်ရေးပြင်ဆင်တဲ့ ဗဟိုဆက်သွယ်ရေးရုံး ဖြစ်လာပါတယ်။ မြေအောက်လှုပ်ရှားသူ တော်လှန်ရေးသမားတွေ အလွယ်တကူသွားလာနိုင်ဖို့ ဘီဒီအေစစ်ရုံးကပဲ စစ်ဝတ်စုံထုတ်ပေးပါတယ်။ ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းလုပ် စစ်ရုံးမှာလည်း နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကစစ်ဗိုလ်တွေ ရှိနေပါတယ်။ ဒီစစ်ဗိုလ်တွေဟာ တော်လှန်ရေးကာလမှာ အဓိကအခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်လာကြပါတယ်။ ရှေ့ အပါတ် အပိုင်း (၇) မှာ ဂျပန်တော်လှန်ရေးရဲ့ တပ်မတော်အခန်းကဏ္ဍကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၇)

ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလမှာ အသွင်မတူတဲ့အဖွဲ့အစည်းတွေ ယာယီမဟာမိတ်လုပ်ပြီး ဂျပန်ကို တော်လှန်ဖို့သာ အဓိက အာရုံစိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ သဘောထားကွဲလွဲသူတွေဟာ ဂျပန်တော်လှန်ရေး ကာလမှာသာ ယာယီလက်တွဲနိုင်ကြတာပါ။ အင်္ဂလိပ်ကလည်း ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးစုကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းရာမှာ ဗမာမှန်းတီးရေး သွေးထိုးပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဂျပန်စစ်ရုံး လို့ စစ်ပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာ အင်္ဂလိပ်၊ ဗမာနဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေအကြား သဘောထားကွဲလွဲလာရုံသာ မကဘဲ ဗမာအဖွဲ့အစည်းတွေထဲမှာလည်း ဂိုဏ်းဂဏအကျိုးစီးပွားကွဲပြားမှု ပိုမိုပြင်းထန်လာတာမို့ အခြေအနေဆိုးဝါးလာပုံ မေရီ ကယ်လဟန်သုံးသပ်တာကို ငါနဲ့မတူငါရင်သူ အပိုင်း (၇) မှာ တင်ပြလိုက် ပါတယ်။

သဘောထားချင်းမတူတဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ နောင်အခါမှာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဖြစ်လာတဲ့ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီဟာ အစကတည်းက အစေးကပ်တာမဟုတ်ပေမယ့် ဂျပန်တော်လှန်ရေး

အတွက် ဖွဲ့လိုက်တဲ့ AFO ဖက်ဆစ်ဆန် ကျင်ရေးအဖွဲ့မှာ နှစ်ဖွဲ့စလုံး ပါဝင်လာရပါတယ်။ ဂျပန်နဲ့ပေါင်း တာကို စစ်မဖြစ်မီကတည်းကဆန် ကျင်ခဲ့တဲ့ ကွန်မြူနစ်တွေဟာ ဂျပန်စစ်တပ်ရောက်လာချိန်ကစပြီး ဂျပန်ဆန် ကျင်ရေးလုပ်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်က အင်္ဂလိပ်နဲ့ လက်တွဲပြီး ဂျပန်ဆန် ကျင်ရေးလုပ်ချင်ပေမယ့် ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံကတော့ အင်္ဂလိပ်နဲ့ လက်တွဲဖို့ စိတ်မကျားဘဲဂျပန်ခေတ်အစိုးရအဖွဲ့မှာနေရာယူပြီး လှုပ်ရှားပါတယ်။ ဂျပန်ခေတ်အဖွဲ့အစည်းအားလုံးလိုလိုမှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီကဝင်ရောက်ပြီး ဖက်ဆစ် ဆန် ကျင်ရေးအတွက် စည်းရုံးရေးဆင်းပါတယ်။ အစိုးရရာထူးရယူတဲ့ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တွေကလည်း သူ့နည်းသူ့ဟန်နဲ့ ဖက်ဆစ်ဆန် ကျင်ရေးမြေအောက်လှုပ်ရှားမှုကို အကူအညီပေး ပါတယ်။ သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ဘဟိန်း၊ သခင်သိန်းမေတို့ဟာ ထင်ရှားတဲ့ကွန်မြူနစ်ဝါဒီတွေဖြစ်ပါတယ်။

ဦးဘဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်းခေါင်းဆောင်တဲ့ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီကတော့ မြေအောက် တော်လှန်ရေးအတွက် ပြည်သူ့လူထုထဲဝင်ပြီး စည်းရုံးတာမျိုးမလုပ်ပါဘူး။ လုံခြုံရေးအတွက် ပါတီ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာ အစိုးရအဖွဲ့မှာ ပါဝင် လုပ်ကိုင်ပါတယ်။ တချိန်တည်းမှာ ဖက်ဆစ်ဆန် ကျင်ရေး လုပ်လိုတဲ့စစ်ဗိုလ်အချို့နဲ့လည်း အနီးကပ်ဆက်သွယ်ထားပါတယ်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက်ရော အင်္ဂလိပ်ဆန် ကျင်ရေးအတွက်ပါ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်ကိုအသုံးပြုဖို့ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီက ရည်ရွယ်ထားပုံရပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီနဲ့ အမျိုးသားတပ်မတော်က ကိုယ်စားလှယ်တွေ ၁၉၄၄ ဩဂုတ်လမှာတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး AFO ဖက်ဆစ်ဆန် ကျင်ရေးအဖွဲ့ကို တည်ထောင်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ အတွင်းရေးမှူး သခင်သန်းထွန်း၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် က သခင်စိုးဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ပြီးခေတ်မှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီနဲ့ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီ ပြိုင်ဆိုင်ကြရာမှာ တပ်မတော်ကစစ်ဗိုလ်တွေကလည်း မိမိတို့ထောက်ခံတဲ့နိုင်ငံရေးပါတီကိုသာ သစ္စာရှိကြပါတယ်။

BIA ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကြီးရိုးစဉ်က ဖိနှိပ်ခံရတဲ့လူနည်းစုတွေထဲမှာ ကရင်ဟာ ဒုက္ခ အရောက်ဆုံးပါပဲ။ မြောင်းမြမှာတင် **BIA** လက်ချက်နဲ့ သေဆုံးတဲ့ ကရင်အမျိုးသား ၂၀၀၀ နီးပါး ရှိပါတယ်။ ကရင်ရွာတွေကိုဖုံးကြဲ တိုက်ခိုက် ဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းကိုယ်တိုင် ဂျပန်လေတပ်ကို တိုက်တွန်းဘူး ကြောင်း သူ့ဆရာဖြစ်သူ တာကာဟရှိ ဟရှိရိုး ကိုယ်တိုင် ၁၉၇၄ က ကျနော့်ကိုပြောပြဘူးပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ သခင်သန်းထွန်းတို့ရဲ့ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ကရင်-ဗမာဆက်ဆံရေး ပြန်ကောင်း သွားတဲ့အတွက် စောကြာဦးခေါင်းဆောင်တဲ့ ဖက်ဆစ်ဆန် ကျင်ရေးကရင်တပ်ရင်းကို ၁၉၄၄ မှာ ဖွဲ့စည်း နိုင်ပါတယ်။ အရှေ့ပိုင်းဒေသက ကရင်၊ ကရင်နီပြောက်ကျား တသောင်းကျော်ကို အင်္ဂလိပ်က လက်နက် ပေးပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်ရဲ့ရန်သူ ဂျပန်နဲ့လက်တွဲခဲ့တဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်ဟာ ဂျပန်ကိုတိုက်ထုတ်ဖို့ ပြင်ဆင် နေတဲ့ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ပူးပေါင်းဖို့ ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ ပြဿနာရှိလာပါတယ်။ ဂျပန် မိတ်ဆွေ ဗမာ့တပ်မတော် ကို သစ္စာဖောက်လို့ သတ်မှတ်ခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရဟာ သစ္စာဖောက်နဲ့ လက်တွဲရမှာကို မသိး မသန် ဖြစ်နေပုံရပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကိုပြန်လည်သိမ်းပိုက်ဖို့ ပြင်ဆင်တဲ့အခါမှာ ဂျပန်-ဗမာဆန် ကျင်ရေး ကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကို အင်္ဂလိပ်ကစည်းရုံးပါတယ်။ ဂျပန်နဲ့ ဗမာ လက်တွဲနေချိန်မှာ ဆုတ်ခွါခဲ့ရတဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ဟာ နယ်စပ်ဒေသနေ တိုင်းရင်းသားတွေကို ပြောက်ကျားဖွဲ့ပြီး ဂျပန်

ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ပါတယ်။ ရခိုင်၊ ချင်းနဲ့ ကချင်ဒေသမှာ တော်လှန်ရေးပြောက်ကျားတပ်တွေကို ဖွဲ့စည်း နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဗမာမုန်းတီးရေးကိုဆွဲပေးပြီး ဂျပန်ကိုရော ဗမာကိုပါတိုက်ဖို့ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းတာပါ။ ဒီအချက်ကြောင့် နောင်အခါ ဗမာနဲ့ လူမျိုးစုတွေအကြား အထင်မှားအမြင်မှားဖြစ်လာတာလို့ မေရီ ကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။

နိုင်ငံရေးပါတီစုံပါဝင်တဲ့ AFO ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့နဲ့ BNA ဗမာအမျိုးသား တပ်မတော်တို့လက်တွဲပြီး ဂျပန်ကိုတော်လှန်ဖို့ ပြင်ဆင်နေပြီဆိုတာကို သိရတဲ့အချိန်မှာ ဗမာ သစ္စာဖောက်နဲ့ လက်မတွဲဖို့ အိန္ဒိယရောက်ကိုလိုနီအရာရှိတွေက အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံကို သတိပေးပါသေး တယ်။ ဒါပေမဲ့ အိန္ဒိယရောက် သခင်သိန်းပေ (ခေါ်) ဦးသိန်းဖေမြင်၊ သခင်တင်ရွှေနဲ့ ရခိုင်အမျိုးသား ဦးညိုထွန်းတို့ရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် အင်္ဂလိပ်-အမေရိကန်မဟာမိတ်တပ်ဟာ ဗမာတော်လှန်ရေးအဖွဲ့ နဲ့ လက်တွဲဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။

ဗမာစစ်တပ်နဲ့ ဂျပန်စစ်တပ်ကို ရန်သူလိုသဘောထားပြီး ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ တိုင်းရင်းသား ပြောက်ကျားတပ်တွေ အဖို့ ကတော့ ဂျပန်စစ်တပ်စုံစုံတတ်ပြီး ဂျပန်သေနတ်ကိုင်ဆောင်တဲ့ ရန်သူဟောင်း ဗမာနဲ့ လက်တွဲပြီး ဂျပန်စစ်တပ်ကိုတိုက်ခိုက်ဖို့ ပြင်ဆင်ရတာ စိတ်မသက်သာစရာပါ။ ဘုံရန်သူ ဂျပန် ကို တိုက်ခိုက်တဲ့တပ်ဖွဲ့တွေဟာ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ စည်းရုံးရေးဆင်းပြီး တိုက်ခိုက်နေတာပဲ။ ရည်ရွယ် ချက် အသီးသီးရှိနေကြပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်ပြောက်ကျားကိုဦးဆောင်သူ အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန်အရာရှိအချို့က စစ်ပြီးရင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး (သို့မဟုတ်) လွတ်လပ်ရေးရနိုင်မယ်လို့ တိုင်းရင်းသားတွေကို ပြီးစလွယ်ကတိပေးတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်ပြီးခေတ် ဗမာ့လွတ်လပ် ရေးကြိုးပမ်းမှုမှာမပါလိုတဲ့ ကရင်၊ ကချင် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေဟာ သူတို့လှုပ်ရှားမှုကို အင်္ဂလိပ်- အမေရိကန် အကူအညီပေးလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့တာဖြစ်ဟန်တူတယ်လို့ ကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။

အသွင်မတူတဲ့အုပ်စုတွေ ဘုံရန်သူဂျပန်ကို စုပေါင်းတိုက်ခိုက်လို့ ဂျပန်လက်နက်ချလိုက်ရ ပေမယ့် မတည့်အတူနေတဲ့အခြေအနေ ရှိနေဆဲပါ။ စစ်နိုင်လို့ ပြန်ရောက်လာတဲ့ ကိုလိုနီအရာထမ်းနဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်တွေရဲ့ မှတ်တမ်းမှာ ဗမာတော်လှန်ရေးအုပ်စုကို သစ္စာဖောက်လို့ ရေးထားတာ တွေ့ရ ပါတယ်။ ဗမာ တော်လှန်ရေးအုပ်စုကလည်း အင်္ဂလိပ်ကို ယာယီမဟာမိတ်အဖြစ်သာ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးမှာပါဝင်ခဲ့တဲ့ တိုင်းရင်းသားပြောက်ကျားတွေကလည်း အတွေးကိုယ်စီနဲ့ လှုပ်ရှား ကြပါတယ်။ ရှေ့အပါတ် အပိုင်း (၈) မှာ စစ်ပြီး ခေတ်တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းပုံအကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၈)

မဟာမိတ်တပ်ပေါင်းစု၊ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်နဲ့ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့ စတဲ့ အသွင်မတူတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေပူးပေါင်းပြီး ဂျပန်ကိုတိုက်ထုတ်လို့ မြန်မာပြည်ကိုပြန်လည်သိမ်းပိုက်တဲ့ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ပထမ ၆ လပိုင်းဟာ စစ်ပြီးခေတ်မြန်မာပြည်ကိုဖန်တီးလိုက်တဲ့ အချိန်ကာလဖြစ်ပါတယ်။ ဘုံရန်သူ ဂျပန်စစ်တပ်မရှိတော့တဲ့အခါမှာ ရည်ရွယ်ချက်မတူတဲ့ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးအင်အားစုအချင်းချင်း ပဋိပက္ခ ဖြစ်လာရပုံကို ငါနဲ့ မတူငါရန်သူ အပိုင်း (၈) မှာ မေရီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ထားပါတယ်။

ရန်ကုန်ကိုသိမ်းပိုက်ပြီးချိန်အထိ မြန်မာပြည်အုပ်ချုပ်ရေးကို ဘယ်အဖွဲ့အစည်းက ချုပ်ကိုင် သလဲဆိုတာ ပြောဖို့ မလွယ်ပါဘူးတဲ့။ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးအင်အားစုပေါင်းခဲ့ကြတဲ့ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးမှာ စစ်ပြီးခေတ်မြန်မာပြည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အယူအဆအမျိုးမျိုးရှိကြတဲ့အတွက် အတွေးကိုယ်စီ နဲ့ တိုင်းပြည်အနာဂတ်ကို စိတ်ကူးယဉ်ကြပါတယ်။ ဘုံရန်သူကိုလက်တွဲတိုက်ခိုက်ဖို့ မဆုံးဖြတ်မီကတည်း က ရှိခဲ့တဲ့ ကွဲလွဲတဲ့အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေလည်း ပြန်လည်ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာပြည်ကို ကြီးစိုးဖို့ ပြင်ဆင်တဲ့ အင်အားစုသုံးစုရှိပါတယ်။ ပထမအင်အားစုက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောင့်ဘက်တန် ခေါင်းဆောင်တဲ့ မဟာမိတ်တပ်ပေါင်းစုဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယက ဘုရင်ခံဒေါ်မန်စမစ် ဦးဆောင် တဲ့ 'ကက်စ်ဘီ' ခေါ် မြန်မာပြည်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ တတိယအင်အားစုက ဗမာနိုင်ငံရေးအဖွဲ့ တွေဖြစ်ပြီး ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့၊ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်အခြား အမျိုးသားအဖွဲ့အစည်းတွေ ပါဝင်ပါတယ်။

စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန် ဦးဆောင်တဲ့ မဟာမိတ်တပ်ပေါင်းစုအတွက်ကတော့ မြန်မာပြည်ကိုသိမ်းပိုက်တာဟာ စစ်ဆင်ရေးရဲ့ ပထမအဆင့်သာဖြစ်ပါတယ်။ မဟာမိတ်တပ်ကြီးဟာ မြန်မာပြည်ကိုသိမ်းပြီးတာနဲ့ အရှေ့တောင်အာရှမှာကျန်ရှိနေသေးတဲ့ ဂျပန်တပ်တွေကို တိုက်ခိုက်ဖို့ ဆက်လက်စစ်ချီရပါတယ်။ မဟာမိတ်တပ်ကြီးသိမ်းပိုက်ခဲ့တဲ့နေရာကိုဝင်ရောက်လာတဲ့ အင်အားစုတွေ ကတော့ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးဗမာ့အဖွဲ့တွေနဲ့ 'ကက်စ်ဘီ' အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ပါပဲ။ ဗမာလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့တွေက လွတ်လပ်ရေးလိုချင်ပြီး 'ကက်စ်ဘီ' အဖွဲ့ကတော့ ကိုလိုနီစနစ်ကို ပြန်လည် အသက်သွင်း လိုပါတယ်။

မြန်မာပြည်မှာ ဂျပန်ကြီးစိုးနေတုန်း ၁၉၄၃ မှာ 'ကက်စ်ဘီ' အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကို အိန္ဒိယမှာ ဖွဲ့စည်းပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က စစ်ပြီးရင် မြန်မာပြည်ကိုပြန်လည်အုပ်ချုပ်ဖို့ပါပဲ။ ဂျပန်နဲ့ပူးပေါင်းတဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်ကို သစ္စာဖောက်တင်လို့ ကိုလိုနီအရာထမ်းတွေပါဝင်တဲ့ 'ကက်စ်ဘီ' အဖွဲ့က အမည် ပေးထားပါတယ်။ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်နဲ့ လက်တွဲတိုက်ခိုက်ဖို့ မဟာမိတ်တပ်ကဆုံးဖြတ်တာကို ကက်စ်ဘီအဖွဲ့က မထောက်ခံပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးဗမာ့အဖွဲ့နဲ့ 'ကက်စ်ဘီ' အုပ်ချုပ်ရေးတို့ ပဋိပက္ခဖြစ်ကြပြီး ပစ်ကြဲခတ်ကြဲတဲ့အထိ အခြေအနေဆိုးဝါးလာပါတယ်။ ကက်စ်ဘီ အရာထမ်းနဲ့ လက်နက်ကိုင်ဗမာဟာ တဦးနဲ့ တဦး ရန်သူလိုသဘောထားလာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဒီလိုအခြေအနေမှာ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေးကို ပြန်လည်ကျင့်သုံးလို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ နိုင်ငံရေး နှိုးကြားတက်ကြွတဲ့ပြည်သူလူထုလက်ထဲ သေနတ်ရောက်နေတာမို့ အင်အားသုံး ကိုလိုနီစနစ် ကျင့်သုံးလို့ မရတော့ပါဘူး။ ဒီအခြေအနေကြောင့် ပုံစံတမျိုးမျိုးနဲ့ လွတ်လပ်ရေးပေးရတော့မယ်ဆိုတာကို အားလုံးသဘောပေါက်နေကြပုံရပါတယ်။ ကဲ - ဒီလိုဆိုရင် လွတ်လပ်တဲ့မြန်မာပြည်ကို ဘယ်သူအုပ်ချုပ် မလဲ ဆိုတဲ့ပြဿနာ ပေါ်လာပါတယ်။ မောင့်ဘက်တန်ရဲ့မဟာမိတ်တပ်ကြီးနဲ့လက်တွဲပြီး ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ ဗမာလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ကို အာဏာလွှဲပေးမှာလား၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း ၁၉၄၂ ကတည်း က သစ္စာရှိရှိ အိန္ဒိယအထိလိုက်လာခဲ့တဲ့ ကိုလိုနီအရာထမ်းဗမာတွေလက်ထဲ အာဏာအပ်မလား ဆိုတဲ့ ပြဿနာပါပဲတဲ့။ ဒီကိစ္စကို လန်ဒန်ကအင်္ဂလိပ်အစိုးရကလည်း ပြတ်ပြတ်သားသား မဆုံးဖြတ် နိုင်ပါဘူး။

ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးဗမာအဖွဲ့နဲ့လက်တွဲဖို့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမောင့်ဘက်တန်ကို ခွင့်ပြုတုန်းက လည်း လန်ဒန်ကအင်္ဂလိပ်အစိုးရဟာ စိတ်မပူတပါ ဖြစ်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ဂျပန်နဲ့ပေါင်းပြီး အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ခဲ့တဲ့ဗမာကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရ မမေ့သေးပါဘူး။ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးဗမာအင်အားစုကို အင်္ဂလိပ် အစိုးရကမယုံကြည်သေးတာကို ဗိုလ်ချုပ်ပီးအားစ် Pearce ခေါင်းဆောင်တဲ့ 'ကက်စ်ဘီ' အဖွဲ့က အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဗမာလက်နက်ကိုင်ပြောက်ကျားနဲ့ မောင့်ဘက်တန်ရဲ့ မဟာမိတ်တပ်အကြား နားလည်မှုပျက်ပြားအောင် ဆောင်ရွက်ပါတော့တယ်။ တကယ်တော့ စစ်ပြီးခေတ်မြန်မာပြည်မှာ ကိုလိုနီ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား မရှိတော့တဲ့အတွက် ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာတဲ့ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအရာရှိတွေဟာ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ စမ်းတဝါဝါဖြစ်နေချိန်မှာ သစ္စာဖောက်ဗမာကို လက်စားချေချင်တဲ့ အင်္ဂလိပ်အချို့ က အခွင့်ကောင်းယူတာပါပဲ။

မဟာမိတ်တပ်ကြီးချီတက်တိုက်ခိုက်သွားတဲ့ စစ်ကြောင်းနောက်ကလိုက်ပါတဲ့ ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေးဗမာတပ်ဖွဲ့ဟာ သူတို့သိမ်းပိုက်ရာနေရာဒေသမှာအုပ်ချုပ်ရေးတည်ဆောက်ပါတယ်။ ၁၉၄၂ မှာ ဂျပန်စစ်ကြောင်းနောက်ကလိုက်ပြီး ဘီအိုင်အေအုပ်ချုပ်ရေးတည်ထောင်တဲ့ပုံစံမျိုးပါပဲ။ နောက်တော့ ကက်စ်ဘီ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ရောက်လာပြီး အရင်ရောက်နေတဲ့ဗမာအဖွဲ့ကို အရေးယူ အပြစ်ပေးဖို့နဲ့ မောင်းထုတ်ဖို့ ကြိုးစားပါတော့တယ်။ ရန်ကုန်ကိုမသိမ်းရသေးခင် ၁၉၄၅ မေလ ၁ ရက်နေ့မှာ ဂျပန်ငွေစက္ကူကို တရားမဝင်ကြောင်း ကက်စ်ဘီအဖွဲ့က ကြေညာတာဟာ အတော် ရက်စက်တဲ့လုပ်ရပ်ပါပဲ။ ဂျပန်ပိုက်ဆံနဲ့စပါးရောင်းထားတဲ့လယ်သမားနဲ့ လက်လုပ်လက်စား ဆင်းရဲသားဟာ အထိနာဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်သားအဖို့ကတော့ စာနာစိတ်ကင်းမဲ့တဲ့နေရာမှာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ဂျပန်ဟာ အတူတူပါပဲ။

၁၉၄၅ မေလ ၃ ရက်နေ့မှာ မဟာမိတ်တပ်ကြီး ရန်ကုန်ကိုသိမ်းပိုက်လိုက်တဲ့အခါ ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေးဗမာအဖွဲ့တွေနဲ့ လက်တွဲပြုတ်ချိန်ရောက်ပြီလို့ 'ကက်စ်ဘီ' အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပါ တယ်။ တချိန်တည်းမှာပဲ စစ်တွင်းကာလတလျှောက်လုံး သစ္စာရှိစွာ အင်္ဂလိပ်နဲ့လက်တွဲခဲ့တဲ့ တိုင်းရင်း သားလူမျိုးစုတွေရဲ့အကျိုးစီးပွားကို မြှင့်တင်ဖို့ အချိန်ရောက်လာပြီလို့ 'ကက်စ်ဘီ' အဖွဲ့က ယူဆ ပါတယ်။

ရန်ကုန်သိမ်းပြီး တပတ်အကြာမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို စစ်တရားခံအဖြစ်ဖမ်းဆီးပြီး ရုံးတင် စစ်ဆေးဖို့နဲ့ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်ကိုဖျက်သိမ်းဖို့ ကက်စ်ဘီအုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ပီးအားစ်က တောင်းဆိုပါတယ်။ မဟာမိတ်စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန်ဟာ ဒီအကြောင်း သိတာနဲ့ ပီးအားစ်နေရာကို ဗိုလ်ချုပ် Hubert Rance နဲ့ အစားထိုးလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပီးအားစ်ရဲ့ကက်စ်ဘီအဖွဲ့ဟာ ၆ လလောက် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ရန်မီးပွဲအောင် တို့မီးရှို့မီး လုပ်နိုင်ခဲ့တဲ့ အတွက် အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဗမာ့အမျိုးသားရေးအဖွဲ့အစည်းတွေအကြား ယုံကြည်မှုရှိအောင်လုပ်ဖို့ ခက်ခဲသွားပါတယ်။ ရှေ့အပါတ်မှာ စစ်ပြီးခေတ် တပ်မတော်သစ်တည်ဆောက်ပုံကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၈)

စစ်ပြီးခေတ် ပဋိပက္ခအရှုပ်အထွေးကြားက တပ်မတော်သစ်ပေါ်ပေါက်လာပုံအကြောင်း မေရီ ကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို တင်ပြပါမယ်။ စစ်ပြီးရင် မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်လိုစစ်တပ်မျိုး တည်ထောင်မယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စမှာ ဒေါ်မန်စမစ်ခေါင်းဆောင်တဲ့ အိန္ဒိယရောက်ကိုလိုနီအဖိုးရနဲ့ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းတို့အဖွဲ့ဟာ အမြင်မတူကြပါဘူး။ ဒေါ်မန်စမစ်တို့အဖွဲ့ဟာ ကိုလိုနီခေတ်ကပုံစံအတိုင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုကို အခြေခံတဲ့စစ်တပ်ကို ဖွဲ့စည်းလိုပါတယ်။

ချင်း-ကချင်ပြောက်ကျားအကူအညီနဲ့ နယ်စပ်ဒေသကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်တာမို့ ဒီ ဒေသမှာ အင်္ဂလိပ် အရာရှိ ကြီးကြပ်တဲ့ လူမျိုးစုတပ်ကိုတည်ထောင်ပြီး မြန်မာပြည်မှာတော့ ကရင် အိန္ဒိယနဲ့ အင်္ဂလိပ်မြန်မာကပြားပါဝင်တဲ့ လူမျိုးစုတပ်ကို ဒေါ်မန်စမစ်တို့အဖွဲ့က တည်ထောင်လိုပါတယ်။ စစ်မဖြစ်မီကရှိခဲ့တဲ့ ကိုလိုနီစစ်တပ်ကို အသက်ပြန်သွင်းဖို့ ရည်ရွယ်တာပါ။ ဒါပေမယ့် လက်တွေ့အခြေ အနေဟာ ဒေါ်မန်စမစ်ရဲ့စီမံကိန်းနဲ့ တခြားစီဖြစ်နေပါတယ်။ မဟာမိတ် တပ်ပေါင်းစု ချီတက်တိုက်ခိုက် သွားတဲ့စစ်ကြောင်းမှာ ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ ဂျပန်အကြွင်းအကျန်ကို အပြတ်ရှင်းပြီး ကက်စ်ဘီ အုပ်ချုပ်ရေး ကို ကူညီဖို့ တာဝန်ယူသူဟာ အင်္ဂလိပ်တပ်ဖွဲ့နဲ့ ဗမာတပ်ဖွဲ့ တွေဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီလိုပူးတွဲတာဝန်ထမ်းဆောင်ရာမှာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ဗမာတပ်ဖွဲ့ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပြီး လုပ်ကိုင်ရတာ ရှိသလို အင်္ဂလိပ်ဘက်ကအနိုင်ကျင့်ပြီး ဗမာဆီကလက်နက်ကို သိမ်းသွားတာမျိုးလည်းရှိပါတယ်။ ဒီကိစ္စ မျိုးဟာ စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့် ဘက်တန်ကို စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေပါတယ်။ ဂျပန်ကိုတိုက်ရာ မှာ ဗမာလက်နက် ကိုင်အဖွဲ့က ကူညီနိုင်တယ်လို့ မောင့်ဘက်တန်က ယုံကြည်ထားသလို တနေ့ကျရင် ဗမာတပ်ဖွဲ့ကို ဖျက်သိမ်းဖို့ ဗမာကပဲ သဘောတူလိမ့်မယ်လို့လည်း မျှော်လင့်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒေါ်မန်စမစ်ရဲ့ ကက်စ်ဘီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကတော့ ဗမာတပ်ဖွဲ့ ပြိုကွဲပျက်စီးသွားတာကို မြင်လိုပါတယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့အဖို့ကတော့ BNA ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော် ဆက်လက် ရှင်သန်ရေးဟာ ပထမဦးစားပေးဖြစ်ပါတယ်။ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်ဟာ ဂျပန်ကိုတော်လှန်တဲ့အခါ

မှာ ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ၁၉၉၅ ထုတ် တပ်မတော် သမိုင်း ဒုတိယတွဲမှာ ဖော်ပြထားတာကတော့ မြန်မာပြည်ကိုပြန်လည်သိမ်းပိုက်ချိန် ၁၉၅၅ ဇွန်လ နှောင်းပိုင်းမှာ ဒေါ်မန်စမစ်ရဲ့ အကြံပေးချက်အရ PBF ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်လို့ တရားဝင်အမည်ပြောင်းကြောင်းသိရပါတယ်။

မြန်မာ့အာဏာဂတ်နိုင်ငံရေးနဲ့ စစ်ရေးကိစ္စမှာ ကက်စ်ဘီအုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့အဖွဲ့ဟာ ပြဒါးတလမ်းသံတလမ်းဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်အခြေအနေကြောင့် နှစ်ဘက်စလုံးမိမိ ရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သေးတဲ့အတွက် အပေးအယူလုပ်ရာက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ အစီအစဉ်အရ စစ်ပြီးခေတ်တပ်မတော်သစ်ကို ဖွဲ့စည်းဖို့ စီစဉ်တာဖြစ်ကြောင်း မေဂီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။ ကက်စ်ဘီအုပ်ချုပ်ရေးကတပတ် PBF ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်ကတပတ် အချေအတင်ပြောနေတုန်း စစ်သေနာပတိချုပ်မောင်ဘက်တန်က ဗမာတပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ်ဆိုပြီး စစ်တပ်နှစ်တပ်ပါဝင်တဲ့ အမြဲတမ်း တပ်မတော်သစ်ကို ဖွဲ့စည်းဖို့ တင်ပြတာပါ။

ဒိုမိုနီယံ-ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမရသေးမီကာလမှာ ဒီတပ်မတော်သစ်ကို အင်္ဂလိပ် စစ်မင်းကြီး လက်အောက်မှာထားရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဗမာစစ်ဗိုလ်စစ်သားသာပါဝင်တဲ့ ဗမာတပ်ကို ဗမာလူမျိုးဖြစ်သူ ဒုတိယစစ်မင်းကြီးက အုပ်ချုပ်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတပ်ကိုတော့ တိုင်းရင်းသားဖြစ်သူ ဒုတိယစစ်မင်းကြီးက အုပ်ချုပ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ လူမျိုးကို အခြေခံပြီး ခွဲခြားထားတဲ့စစ်တပ် ၂ တပ်ပါဝင်တဲ့ တပ်မတော်သစ်တည်ထောင်မယ့် အစီအစဉ်ကို ကက်စ်ဘီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့-ဗြိတိသျှစစ်တပ်-PBF မျိုးချစ်ဗမာတပ်မတော်နဲ့ ဖဆပလအဖွဲ့တို့က လက်ခံ ကြပါတယ်။

ဗမာ့တပ်ရင်း ၄ ရင်၊ ကချင်-ချင်းနဲ့ကရင်က တပ်ရင်း ၂ ရင်းစီ အသီးသီးတည်ထောင်ကြဖို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ဘက်ကသဘောတူပါတယ်။ “တပ်ရင်းများကို လူမျိုးအလိုက် သီးခြားဖွဲ့စည်းရန်- ဆိုလိုသည်မှာ ဗမာကို ဗမာတပ်ရင်းသို့ ကရင်များကို ကရင်တပ်ရင်းသို့ သွတ်သွင်း၍ဖွဲ့စည်းရန်” စသည်ဖြင့် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဂျူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတင်ပြတဲ့ စာတမ်းကို ၁၉၅၅ ထုတ် တပ်မတော်သမိုင်း တတိယတွဲ စာမျက်နှာ ၄၁ မှာလည်း ဖော်ပြထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။

ဒီလို အသွင်မတူ- အစဉ်အလာမတူ-ဦးတည်ချက်မတူတဲ့ လူမျိုးအခြေခံတဲ့ စစ်တပ် ၂ တပ်ကို စစ်ပြီးခေတ်တပ်မတော်သစ်ထဲ ထည့်ဖို့ စီစဉ်တာဟာ မဖြစ်ဖြစ်အောင် စပ်ဟပ်ပြီး နိုင်ငံရေးအရ အဖြေရာတဲ့ ရေတိုအစီအစဉ်သာဖြစ်ပြီး သမားရိုးကျပုံမှန်စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံမျိုးမဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ရုတ်တရက် ပေါက်ကွဲနိုင်တဲ့ အခြေအနေကို ရှောင်တဲ့သဘောနဲ့ ရေတိုကိုကြည့်ပြီး စစ်တပ် ၂ တပ်ကို ပေါင်းစပ်ဖို့ စီစဉ်တာပါတဲ့။ ရေတိုနိုင်ငံရေးအစီအစဉ်အရ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့တပ်မတော်ဟာ စစ်ပြီးခေတ်မှာ နိုင်ငံရေးပြိုင်ဆိုင်မှု အပြင်းထန်ဆုံးနေရာဖြစ်လာတယ်လို့ မေဂီကယ်လဟန်သုံးသပ်ပါတယ်။ လူမျိုးအခြေခံတဲ့ စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံဟာ ရေရှည်မှာ တပ်မတော်ကိုရော တိုင်းပြည်ကိုရော ဒုက္ခပေးလာတာ တွေ့ရပါတယ်။

ဗမာတပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ်ကို ပူးပေါင်းဖို့ရည်ရွယ်ထားပေမယ့် ၁၉၄၅ ဩဂုတ်မှာ ဘုံရန်သူ ဂျပန် လက်နက်ချတဲ့အခါမှာ PBF ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်အတွက် စိုးရိမ်စရာဖြစ်လာပါတယ်။ PBF

ကို ဖျက်သိမ်းတော့မယ်ဆိုတဲ့ ကောလာဟလသတင်းပြန့်နှံ့လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့မှာ ကျင်းပတဲ့ တပ်မှူးများအစည်းအဝေးမှာ PBF တပ်သားကို တပ်ဖွဲ့လိုက် တပ်မတော်သစ်မှာ ပါဝင်ခွင့်ပြုဖို့နဲ့ PBFကို တပ်မတော်ရဲ့ကျောရိုးအဖြစ် သဘောထားပြီး တိုင်းရင်း သားတွေကိုပါဝင်ခွင့်ပြုဖို့ ပထမဆုံးအကြိမ် PBF ကတောင်းဆိုလာပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို နေသူရိန် ညီလာခံ မှာ အတည်ပြုပါတယ်။ ဖဆပလအဖွဲ့နဲ့ PBF ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်ဟာ တနေ့တခြား အင်အားတိုးပွား နေပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီမှာ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုကို နှိမ်နင်းတဲ့အခါ အိန္ဒိယစစ်သားကို အသုံး မပြုဖို့ အိန္ဒိယအမျိုးသားဝါဒီတွေက တောင်းဆိုနေချိန်လည်ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်မယ်ဆိုရင် ပေါ်ပေါက်လာမယ့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို နှိမ်နင်းနိုင်တဲ့ စစ်အင်အား အင်္ဂလိပ်မှာရှိတော့မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို အချိန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့အဖွဲ့ကို သိရဲလင်္ကာနိုင်ငံ ကန်ဒီမြို့ကိုလာဖို့ စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန်က ဖိတ်ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ ရှေ့အပတ် ကန်ဒီစာချုပ်ကမ္ဘေးထုတ်လိုက်တဲ့ တပ်မတော်သစ် အကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၀)

သိရဲလင်္ကာနိုင်ငံ ကန်ဒီမြို့မှာ ၁၉၄၅ စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်- ၇ ရက်မှာကျင်းပတဲ့ညီလာခံက စစ်ပြီး ခေတ် တပ်မတော်သစ် ပေါက်ဖွားလာပါတယ်။ အမြဲတမ်းတပ်မတော်သစ်နဲ့အတူပေါ်ပေါက်လာတဲ့ နိုင်ငံရေးနဲ့လူမျိုးရေးပြဿနာကို ငါနဲ့မတူငါရန်သူ အပိုင်း ၁၀ မှာ ဖေရီကယ်လဟန်သုံးသပ်ထားတာကို တင်ပြပါမယ်။ စစ်သေနာပတိချုပ် မောင့်ဘက်တန် ဦးဆောင်တဲ့ မဟာမိတ်အရာရှိတွေရယ်၊ မြန်မာပြည် တပ်မက အင်္ဂလိပ်တပ်မှူးတွေရယ်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ PBF စစ်ဗိုလ်တွေရယ်၊ ဖက်ဆစ်ဆန်ကျင်ရေး အဖွဲ့က ကိုယ်စားလှယ်တွေရယ် တွေဆုံဆွေးနှေးပြီး သဘောတူချက်ရယူတဲ့ ညီလာခံဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်က အရင်က မူအားပြင်သဘောတူခဲ့တဲ့အတိုင်း ဗမာတပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ် ဆိုတဲ့ စစ်တပ် ၂ တပ်ပါဝင်တဲ့ တပ်မတော်သစ်ကို တည်ဆောက်ဖို့ပါပဲ။ PBF မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော် သားတွေချည်းပါဝင်တဲ့ တပ်ရင်းက ၃ ရင်း၊ PBF အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်တဲ့ ဗမာတွေသာပါဝင်နိုင်တဲ့ တပ်ရင်း ၁ ရင်း၊ ကရင်၊ ကချင်နဲ့ချင်းက တပ်ရင်း ၂ ရင်းစီ စုစုပေါင်း တပ်ရင်း ၁၀ ရင်းရှိတဲ့ တပ်မတော်သစ်ကို ဖွဲ့စည်းဖို့ ကန်ဒီညီလာခံကဆုံးဖြတ်ပါတယ်။ အင်အားတသောင်းနှစ်ထောင်ရှိတဲ့ အမြဲတမ်းတပ်မတော် သစ်ကို တည်ထောင်တာပါပဲ။ ဒီအထဲမှာ ငါးထောင်ကျော်ဟာ PBF မျိုးချစ်တပ်မတော်က လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်ဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်ကျော်ဇော ဦးဆောင်တဲ့ တပ်ရင်း ၃၊ ဗိုလ်နေဝင်း ဦးစီးတဲ့ တပ်ရင်း ၄၊ ဗိုလ်ဇေယျ ဦးဆောင်တဲ့ တပ်ရင်း ၅ စတဲ့ တပ်ရင်းတွေတည်ထောင်ရေးကို ဦးစားပေးဖို့

လည် : ဆုံးဖြတ်ပါတယ်။ အမြဲတမ်းတပ် မတော်ဦးစီး စစ်မင်းကြီးအဖြစ် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်က ဗိုလ်ချုပ် **L.C.Thomas** က ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ အပြောင်းအရွှေ့မှာ **PBF** မျိုးချစ်တပ်သားတွေ မနစ်နာရအောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က တောင်းဆိုပေးမယ့် မရတာတွေရှိပါတယ်။ **PBF** တပ်သားကို တပ်ဖွဲ့လိုက် လက်ခံဖို့တင်ပြပေးမယ့် တဦးချင်းလက်ခံဖို့သာ အင်္ဂလိပ်ကဆုံးဖြတ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်စကားမတတ်ရင် ရာထူးတက်ဖို့ မလွယ်တာမို့ အင်္ဂလိပ်စာတတ်တဲ့ တိုင်းရင်းသားစစ်ဗိုလ်ကသာ ရာထူးတက်ဖို့ အခွင့်အလမ်း များပါတယ်တဲ့။

တပ်မတော်သစ်မှာလျှောက်ထားတဲ့ **PBF** မျိုးချစ်စစ်ဗိုလ်ထဲက သုံးပုံတပုံလောက်သာ ဝင်ခွင့်ရပါတယ်။ မျိုးချစ်ရဲဘော်အများစုဟာ **L.C.Thomas** ရဲ့တပ်မတော်သစ်မှာ နေရာမရကြပါဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ ဗိုလ်ချုပ် **Thomas** လက်အောက်မှာ ဒုတိယစစ်မင်းကြီးအဖြစ် အမှုထမ်းဖို့ ငြင်းပယ်လိုက်ပြီး ၁၉၅၅ အောက်တိုဘာမှာ စစ်တပ်ကထွက်လိုက်ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် **Thomas** ရဲ့တပ်မတော်သစ်ကိုမဝင်ချင်သူနဲ့ ဝင်ခွင့်မရသူ **PBF** မျိုးချစ်တပ်မတော်သားတွေကို စုပေါင်းတဲ့ ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကတည်ထောင်ပြီး လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ ပြည်သူ့အင်အားအဖြစ် အသုံးပြုပါတယ်။

ကန်ဒီညီလာခံကဖွဲ့စည်းလိုက်တဲ့ အမြဲတမ်းတပ်မတော်သစ်မှာ ဗမာစစ်တပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားစစ်တပ်ဆိုတဲ့ စစ်တပ် ၂ တပ်ရှိနေပြီး ရည်ရွယ်ချက်ချင်းမတူကြပါဘူး။ ဗမာစစ်တပ်က မျိုးချစ်ရဲဘော်ဟောင်းတွေဟာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရကို အချိန်မရွေး တော်လှန်ပုန်ကန်မယ့်အနေအထားမှာရှိပါတယ်။ အာဏာရအင်္ဂလိပ်အစိုးရကိုကာကွယ်မယ့်သူဟာ တိုင်းရင်းသားစစ်တပ်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်ပြီးခေတ်တပ်မတော်မှာ တဦးနဲ့ တဦး တဘက်နဲ့ တဘက် မယုံသင်္ကာဖြစ်တာဟာ မဆန်းပါဘူး။ နိုင်ငံရေးခံယူချက် ငြင်းထန်တဲ့စစ်ဗိုလ်တွေလည်း ဗမာတပ်ထဲမှာ ရှိပါတယ်။

စစ်ပြီးခေတ်ဟာ နိုင်ငံရေးနိုးကြားတက်ကြွဆုံးကာလဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဂျပန်ဖက်ဆစ်ကိုတော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဟာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အင်္ဂလိပ်ကို ပူးသတ်နေတဲ့အချိန်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဖဆပလ အဖွဲ့ထဲက ကွဲလွဲတဲ့သဘောထားနဲ့ နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခတွေဟာ အပေါင်းအသင်းရောင်းရင်းတွေရှိရာ ဗမာတပ်ရင်းသုံးရင်းအထိ ဂယက်ရိုက်လာပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကတော့ နိုင်ငံရေးရိုဏ်းဂဏအကွဲအပြဲမှာမပါဘဲ ဖဆပလအဖွဲ့ရဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုကိုထိန်းကျောင်းနိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းနေပုံရပါတယ်။ ကန်ဒီစာချုပ်အရ တပ်မတော်သစ်ဖွဲ့စည်းပြီး တနစ်အကြာ ၁၉၄၆ စက်တင်ဘာလမှာ ဘုရင်ခံ **Hubert Rance** အစိုးရအဖွဲ့မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကာကွယ်ရေးတာဝန်ခံ ဖြစ်လာပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်အဟုန် ငြင်းထန်လာတာကို စိုးရိမ်သူတွေလည်းရှိပါတယ်။

သီးခြားလွတ်လပ်စွာနေထိုင်ရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့မျှော်လင့်ချက်နဲ့ မဟာမိတ်နဲ့ လက်တွဲပြီး ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုထဲမှာ ဗမာကြီးစိုးမှာကို စိုးရိမ်သူတွေရှိပါတယ်။ ဂျပန် လက်နက်ချပြီးမကြာမီ ၁၉၄၅ ဩဂုတ်လမှာ ကရင်ခေါင်းဆောင်စောဘဦးကြီးနဲ့ **Sydney** လူနီက **Karenistan**

လို့အမည်တွင်မယ့် ကရင်နိုင်ငံကိုတည်ထောင်လိုကြောင်း ဒေါ်မန်စမစ်ရဲ့ကိုယ်စားလှယ် T.L.Hughes ကို ပြောဘူးပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကရင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေရဖို့ တောင်းဆိုကြပါတယ်။

ဗမာနဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုက မိမိတို့မျှော်လင့်တဲ့အတိုင်းဖြစ်မြောက်လာဖို့ ကြိုးစားနေ တုန်းမှာ ဗမာတပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ်ကို ဘယ်လိုကြိုးကိုင်မလဲဆိုတဲ့ပြဿနာကို အင်္ဂလိပ်ရင်ဆိုင်ရ ပါတယ်။ နယ်ခြားစစ်တပ်ကို အင်္ဂလိပ် အရာရှိ သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်ကိုသစ္စာရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားအရာရှိက ကြီးကြပ်ဖို့ စီစဉ်နိုင်ပေမယ့် ဗမာတပ်ရင်းရှိတဲ့ ပြည်မစစ်တပ်ကို ဘယ်လိုကြိုးကိုင်မလဲဆိုတဲ့ပြဿနာကို အင်္ဂလိပ်ရင်ဆိုင်ရတာပါ။ ဒီပြဿနာကိုဖြေရှင်းရာမှာ ကရင်စစ်တပ်ကိုအသုံးချဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပုံ ရပါ တယ်တဲ့။ ထိပ်တန်းရာထူးကို ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေကိုပေးလိုက်ရင် တပ်မတော်ဟာ အင်္ဂလိပ်ဆန့်ကျင်တဲ့ ဗမာစစ်ဗိုလ်လက်အောက်မရောက်နိုင်ဘူးလို့ စစ်မင်းကြီး L.C.Thomas က မျှော်လင့်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီတွက်ကိန်း မှားယွင်းကြောင်း ၁၉၄၅ ကရင်တော်လှန်ရေးက သက်သေပြနေပါတယ်တဲ့။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရပြန်လည်အုပ်ချုပ်တဲ့ ၁၉၄၅ အောက်တိုဘာလမှ လွတ်လပ်ရေးရတဲ့ ၁၉၄၈ ဂျပန်ဝါဒီလအထိဖြစ်တဲ့ ၂ နှစ်ကျော်ကာလကို လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဦးထန်တဲ့ကာလလို့ ဗမာဘက်ကမြင်ပေမယ့် အင်္ဂလိပ်အဖို့ကတော့ အုပ်ချုပ်လို့မရတဲ့ ဆူပူအကြမ်းဖက်တဲ့ကာလပါ။ အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေး မထိမရောက်ဖြစ်နေတုန်း တပြည်လုံးမှာ လက်နက်ကိုင်တွေပြန့်နေတာမို့ အကြမ်းဖက် မှုနဲ့ တိုက်ခိုက်လုယက်မှုလည်း ဒီခေတ်မှာ အများဆုံးပါ။ ဘုံရန်သူ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တော်လှန်ဖို့ ရည်မှန်းချက်ချင်းမတူသူတွေ ယာယီလက်တွဲပြီး လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်ပြီးလို့ နိုင်ငံရေးအရ နှလုံးချည်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲရမယ့်အချိန်ရောက်လာတော့လည်း လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက် တဲ့ စစ်ခေလေ ကို မဖျောက်နိုင်ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့အဖို့ နိုင်ငံရေးအောင်ပွဲဆိုင်တာဟာ အယူအဆ ချင်း မတူသူတွေစေ့စပ်ညှိနှိုင်းပြီး အပေးအယူလုပ်တာ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တာမဟုတ်တော့ဘဲ ရန်သူကို ရှာပြီးအပြုတ်တိုက်တာ (သို့) လက်နက်ချခိုင်းတာဖြစ်နေကြောင်း မေရီကယ်လဟန်သုံးသပ်ထားတာ ကို တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ရှေ့အပါတ်မှာ ကရင်စစ်ဗိုလ်ခေါင်းဆောင်တဲ့တပ်မတော်အကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၁)

သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ကန်ဒီမြို့မှာ ၁၉၄၅ စက်တင်ဘာလအစောပိုင်းကကျင်းပတဲ့ညီလာခံမှာ စစ်ပြီးခေတ် တပ်မတော်သစ်ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်း အရင်အပါတ်က ကျနော်တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ တပ်မတော်သစ်ထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ PBF တဖြစ်လဲ ဗမာတပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ်ဟာ တပ်မတော်ကိုကြီးစိုးဖို့ ပြိုင်ဆိုင်ကြိုးပမ်းကြပုံ မေရီကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့မတူငါရန်သူ အပိုင်း ၁၁ မှာ တင်ပြပါမယ်။

လွတ်လပ်ရေးရချိန်မှာ တပ်မတော်ထိပ်တန်းရာထူးအားလုံးကို ကရင်အမျိုးသားနဲ့ PBF

တပ်ဖွဲ့ဝင်မဟုတ်တဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေက ရယူထားပါတယ်။ စစ်ဦးစီးချုပ်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစမစ်ဒွန်း၊ လေတပ် ဦးစီးက စောရှိုးရှိုး၊ စစ်ဆင်ရေးမှူးက အင်္ဂလန်နိုင်ငံ Sandhurst ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းဆင်း ဗိုလ်မှူး စောကြာဦး၊ စစ်ထောက်ချုပ်က စောဒန်နီ စတဲ့ ကရင်အမျိုးသားတွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ထောက်ပံ့ရေးနဲ့ အချက်ပြဆက်သွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့တွေမှာလည်း ကရင်အရာရှိနဲ့ ကရင်စစ်သားက လူများစုပါပဲ။ ကရင်တပ် ၎င်း ၃ ၎င်း၊ ကချင်တပ်၎င်း ၂ ၎င်းနဲ့ ချင်းတပ်၎င်း ၂ ၎င်းက စစ်ဗိုလ်စစ်သားတွေကို အင်္ဂလိပ်က စုဆောင်းခဲ့တာပါ။ လွတ်လပ်ရေးရချိန်မှာ ကရင်အရာရှိနဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်မင်ရှင်အဖွဲ့ဟာ ဩဇာအရှိဆုံး ဖြစ်နေပါတယ်။ ၁၉၄၅ ဂျန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့မှာကျင်းပတဲ့ တပ်မှူးညီလာခံကိုတက်ရောက်တဲ့ ထိပ်တန်းအရာရှိ ၃၃ ဦးထဲမှာ PBF တဖြစ်လဲ ဗမာစစ်ဗိုလ်က ၄ ဦးသာရှိပြီး ကျန်တပ်မှူးတွေဟာ တိုင်းရင်းသားအရာရှိဖြစ်ပါတယ်။

ရဲအဖွဲ့မှာလည်း စစ်မဖြစ်မီကတည်းကအမှုထမ်းခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်-ဗမာ ကပြား၊ အင်္ဂလိပ်- ကုလားကပြား၊ ဂေါ်ရခါးတပ်သားနဲ့ ကရင်အမျိုးသားတွေကပဲ ကြီးစိုးပါတယ်။ စစ်တွင်းကာလ တလျှောက်လုံး ဂျပန်ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ ကရင်ပြောက်ကျားတွေဟာ စစ်ပြီးသွားပေမယ့် လက်နက် ကိုင်ဆောင်ထားဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်အကျိုးစီးပွားကိုကာကွယ်ဖို့လိုတယ်လို့ ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ယူဆတာပဲ။ ၁၉၄၇ ဖေဖော်ဝါရီမှာ KNU ခေါ် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကို တည်ထောင်ပါတယ်။ နောက်တော့ KNU လက်အောက်ခံ KNDO ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ဆိုတဲ့ ကရင်ပြည်သူ့ စစ်ကို ဖွဲ့စည်းပါတယ်။

ဒါကြောင့် လွတ်လပ်ရေးရပို့ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကကြိုးပမ်းနေချိန်မှာ ဖဆပလရဲ့ သစ္စာခံ မဟုတ်တဲ့ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ အများအပြားရှိနေပါတယ်။ တပ်မတော်သစ်ကိုဦးဆောင်နေတဲ့ ကရင်နဲ့အင်္ဂလိပ်အရာရှိတွေကို PBF တဖြစ်လဲ ဗမာစစ်ဗိုလ်အသိုင်းအဝိုင်းက မယုံသင်္ကာဖြစ်နေပါ တယ်။ တပ်မတော်မှာ ကရင်စစ်ဗိုလ်ကြီးစိုးနေတာကို ဗမာစစ်ဗိုလ်က မကျေနပ်ပါဘူး။ နိုင်ငံခြား အကူ အညီ ရယူပြီး ကရင်က ဖဆပလကို ဖြုတ်ချလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ကောလာဟလကို ဗမာသတင်းစာတွေက မကြာခဏဖော်ပြကြပါတယ်။ ဗမာခေါင်းဆောင်တဲ့တပ်မတော်ပေါ်ပေါက်ရေးကို ကန့်သိညီလာခံက ရည်မှန်းခဲ့ပေမယ့် လက်တွေ့မှာတော့ ကရင် ကြီးစိုးနိုင်အောင် အင်္ဂလိပ်စစ်မင်ရှင်ကဖန်တီးနေတယ်လို့ ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေက ယူဆပါတယ်။

ဗမာတပ်၎င်းတွေ မှာ ဗမာစစ် ဗိုလ်ရှိပေမယ့် အင်္ဂလိပ်အရာရှိလက်အောက်မှာ အမှုထမ်း ရတာပါ။ ဒါကြောင့် တပ်မတော်သစ်မှာ PBF တဖြစ်လဲ ဗမာစစ်ဗိုလ်မကြီးစိုးနိုင်အောင် အင်္ဂလိပ် စစ်မင်ရှင်က တမင်လုပ်နေတယ်လို့ ဗမာဘက်ကယူဆပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ဗမာစစ်ဗိုလ်အားလုံးကို တပ်မတော်က ထုတ်ပစ်ဖို့တောင် အင်္ဂလိပ်စစ်မင်ရှင်ကလုပ်နိုင်ကြောင်း ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းမောင်မောင် က ၁၉၉၂ မေလ ၉ ရက်နေ့က ပြောပြတာကိုလည်း မေရီကယ်လဟန်က ဖော်ပြထားပါတယ်။ တပ်မတော်ထဲက ဗမာစစ်ဗိုလ်ထဲမှာလည်း ကွန်မြူနစ်စစ်ဗိုလ်နဲ့ ကွန်မြူနစ်မဟုတ်တဲ့စစ်ဗိုလ်ဆိုပြီး အုပ်စု ၂ စုရှိပါတယ်။ တကယ်တော့ တပ်မတော်အရာရှိ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကသာ ဖဆပလအဖွဲ့ကို ထောက်ခံတာဖြစ်တယ်လို့ ၁၉၄၈ ဖေဖော်ဝါရီ ၉ ရက်နေ့ထုတ် အင်္ဂလိပ်စစ်မင်ရှင်အစီရင်ခံစာမှာ

ဖော်ပြထားပါတယ်တဲ့။

တပ်မတော်သစ်မှာ ဗမာစစ်ဗိုလ်အရေးမပါတာကို ဗမာခေါင်းဆောင်ပိုင်းက သဘောပေါက် ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်နဲ့ တောက်လျှောက်လက်တွဲခဲ့တဲ့ ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေ တပ်မတော်သစ်မှာ ကြီးစိုးနေတာ ကို အန္တရာယ်လို့ ဗမာဘက်ကယူဆပါတယ်။ ကရင်နဲ့ အင်္ဂလိပ်ခေါင်းဆောင်တဲ့ တပ်မတော်သစ်ထဲကို မဝင်ချင်သူနဲ့ ဝင်ခွင့်မရသူတွေကိုစုပေါင်းပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ ကို တည် ထောင်လိုက်ပါတယ်။ ပြည်သူ့ရဲဘော်ဟာ ဖဆပလလက်အောက်ခံဖြစ်ပေမယ့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ ကိုယ်ပိုင်စစ်တပ်အဖြစ် လှုပ်ရှားတယ်လို့ မေ့ရကယ်လဟာန်က သုံးသပ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိန် မှာ ပြည်သူ့ရဲဘော် တသိန်းလောက်ရှိလာပြီး အဖိုးရကိုဆန်ကျင်တဲ့ ရဲဘော်ပြုနဲ့ ထောက်ခံတဲ့ ရဲဘော်ဝါ ဆိုပြီး နှစ်ခြမ်းကွဲသွားပါတယ်။

ဒီအတောအတွင်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်လက်ျာနဲ့ ကရင်စစ်ဦးစီးဗိုလ်ချုပ်ကြီး စမစ်ဒွန်း တို့ရဲ့ လက်အောက်ခံမဟုတ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်အရုံတပ်ဖွဲ့ ကိုတည်ထောင်ဖို့ အာဏာရဆိုရှယ်လစ်ပါတီက စီစဉ်ပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ဦးကျော်ငြိမ်းအိမ်မှာ ဗမာခေါင်းဆောင်အချို့ မကြာခဏ ဆုံတွေ့ကြပြီး ကရင်နဲ့ အင်္ဂလိပ်ကြီးစိုးတဲ့တပ်မတော်ကို အသွင်ပြောင်းဖို့ ဆွေးနွေးကြောင်း နောင်အခါမှာ ဗိုလ်ချုပ်မောင်မောင်အဖြစ်ထင်ရှားလာတဲ့ ဗိုလ်ကြီးမောင်မောင်ရဲ့ ၁၉၄၇ နေ့ စဉ်မှတ်တမ်း **Diary** ဖော်ပြထားပါတယ်တဲ့။ ကွန်မြူနစ်စစ်ဗိုလ်က အန္တရာယ်ပေးနိုင်တာကို ဆွေးနွေးကြပေမယ့် ကရင်စစ်ဗိုလ်နဲ့ အင်္ဂလိပ်အလိုတော်မီ ဗိုလ်လက်ျာကို ဖယ်ရှားနိုင်ရေးကိုသာ အဓိကဆွေးနွေးကြောင်း ဗိုလ်ကြီး မောင်မောင်ရဲ့ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းမှာဖော်ပြထားတာကို ကိုးကားထားပါတယ်။

၁၉၄၇ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့မှာ ဦးကျော်ငြိမ်း ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီနဲ့ ဖဆပလသစ္စာခံ ကိုယ်ပိုင်အရုံတပ်ရင်းတည်ထောင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း ပေါ်ပေါက် လာပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်မဟုတ်တဲ့ ပြည်သူ့ရဲဘော်နဲ့ တပ်မတော်သစ်ထဲဝင်ခွင့်မရသူတွေကို စည်းရုံး သိမ်းသွင်းပြီး အထူးအရုံတပ်ဖွဲ့ တည်ထောင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်မောင်မောင်၊ ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဗိုလ်နေဝင်းနဲ့ ဦးကျော်ငြိမ်းတို့ ၁၉၄၇ ဩဂုတ်လမှာတွေ့ဆုံပြီး **UMP** စစ်ရဲတပ်ဖွဲ့ တည်ထောင်ဖို့ ဆွေးနွေးပါတယ်။

UMP စစ်ရဲတပ်ရင်းတည်ထောင်ပြီး ပါတီကိုကျားကန်တဲ့ကိစ္စကို ဗိုလ်လက်ျာက မလိုလား ဘူးလို့ ဆိုရှယ်လစ်တွေဘက်က ယူဆပါတယ်။ ကရင်အမျိုးသားနဲ့ အကျင့်ပျက်ဗမာတွေကို ရဲအဖွဲ့က ထုတ်ပစ်ဖို့ ဦးကျော်ငြိမ်းက ဗိုလ်လက်ျာကိုညွှန်ကြားပြီး ၁၉၄၈ မေလမှာ အိန္ဒိယကို ဆေးကုထုတ်သွား ပါတယ်။ ယာယီပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးလုပ်တဲ့ ဗိုလ်လက်ျာဟာ ဦးကျော်ငြိမ်းရဲ့ညွှန်ကြားချက်ကို ဆန့်ကျင်ပြီး ရဲအဖွဲ့က ကရင်နဲ့ အကျင့်ပျက်ဗမာတွေကို **UMP** စစ်ရဲထဲသွင်းလိုက်ကြောင်း ၁၉၈၄ စက်တင်ဘာ ၂၈ ရက်က ဦးကျော်ငြိမ်းနောက်ကြောင်းပြန်ပြောဆိုတာကို ဗိုလ်ချုပ်မောင်မောင်က မှတ်တမ်းတင် ထားပါတယ်။ ရှေးအပတ်အပိုင်း ၁၂ မှာ တပ်မတော်ထဲက ကရင်-ဗမာတင်းမာမှု ပေါက်ကွဲမယ့် အခြေ အနေရောက်ရှိလာပုံကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၂)

စစ်ပြီးခေတ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းတဲ့ တပ်မတော်ထဲမှာ ဗမာတပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ်အကြား တင်းမာမှုရှိနေတာဟာ သာမန်တပ်တွင်းပြဿနာဖြစ်တဲ့အတွက် တဘက်နဲ့ တဘက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီး အပေးအယူလုပ်လိုက်ရင် ပြေလည်သွားနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ကာလမှာ ပြဿနာဖြစ်လာတာကြောင့် တပ်မတော်ထဲက ကရင်-ဗမာတင်းမာမှုဟာ ပေါက်ကွဲတဲ့အခြေအနေအထိ ရောက်ရှိသွားကြောင်း မေရီကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့ မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း (၁၂) မှာ တင်ပြပါမယ်။

အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံ စစ်ပြီးခေတ်တပ်မတော်ဟာ လွတ်လပ်ရေးမရမီကတည်းက သူပုန်နှိမ်နင်းရေးမှာ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ လွတ်လပ်ရေးမရမီကတည်းက ကွန်မြူနစ်တွေ သူပုန်ထခဲ့လို့ပါပဲ။ စစ်ပြီးခေတ်အစိုးရလမ်းစဉ်ကလည်း ကိုလိုနီခေတ်ကအတိုင်း စစ်အင်အားသုံးပြီး သူပုန်ကိုအပြတ်ရှင်းဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရတော့လည်း ဒီလမ်းစဉ်ကိုပဲ ဆက်သုံးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် တပ်မတော်ထဲက ကရင်-ဗမာပြဿနာဟာ ပိုမိုပြင်းထန်လာရပါတယ်။ ၁၉၄၆ နဲ့ ၁၉၄၉ အကြားဖြစ်ပွားတဲ့ ကွန်မြူနစ်တိုက်ဖျက်ရေးစစ်ပွဲတွေမှာ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ရဲ့ အကြံပေးချက်အရ တပ်မတော်ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာ ကျေးရွာတွေကို မြေလှန်မီးရှို့စနစ်နဲ့ တိုက်ခိုက်ပြီး ကွန်မြူနစ်လို မသင်္ကာတဲ့ရွာသူရွာသားကို ပစ်သတ်လေ့ရှိကြောင်း တပ်ရင်း ၃ အရာရှိဟောင်း ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်က ပြောပါတယ်တဲ့ ။

ကွန်မြူနစ်နှိမ်နင်းရေးစစ်ပွဲမှာ အသတ်ခံရသူအများစုဟာ သာမန်ရွာသူရွာသားနဲ့ သံဃာတော်တွေသာဖြစ်ပြီး ကွန်မြူနစ်မဟုတ်ဘူးလို့ အငြိမ်းစားဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင်က ပြောပါတယ်။ ဒီလို မြေလှန်မီးရှို့စနစ်ကျင့်သုံးနေတာဟာ တောင်သူလယ်သမားကို ဖဆပလအစိုးရကမိန့်ကြောင်း သခင်စိုး ပြောနေတာကို မှန်ကန်ကြောင်း အတည်ပြုသလိုဖြစ်နေပါတယ်။ ဖဆပလအစိုးရကိုကာကွယ်တဲ့ အနေနဲ့ ကွန်မြူနစ်သူပုန်ကို ကရင်တပ်ရင်းတွေက တိုက်ခိုက်နေပေမယ့် ဖဆပလအဖွဲ့ထဲက ဆိုရှယ်လစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စစ်ဗိုလ်တွေကတော့ ကရင်စစ်တပ်ကို သံသယရှိနေကြပါတယ်။

ကွန်မြူနစ်သူပုန်ကို ဘယ်လိုနှိမ်နင်းပြီး ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေ တပ်မတော်ကိုမလွှမ်းမိုးအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲဆိုတဲ့ကိစ္စကို ၁၉၄၈ ဂျွန်လလောက်ကစပြီး ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေ အလေးအနက် စဉ်းစားလာကြပါတယ်။ ဒီအုပ်စုထဲမှာ ဗိုလ်မှူးချုပ်နေဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယျ၊ ခုဗိုလ်မှူးကြီးရဲထွဋ်၊ ခုဗိုလ်မှူးကြီးတင်မောင်၊ ဗိုလ်မှူးချစ်မြိုင်၊ ဗိုလ်မှူးထွန်းစိန်နဲ့ ဗိုလ်မှူးတင်ဦးတို့ပါဝင်ကြပြီး ကွန်မြူနစ် ဆိုရှယ်လစ်နဲ့ ဗမာတပ်ကို ပေါင်းစည်းနိုင်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ကွန်မြူနစ်က ပယ်ချလိုက်တော့မှ တပ်မတော်ကို ကရင်နဲ့ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ကဆွဲထုတ်ဖို့ ကိစ္စဟာ ပထမဦးစားပေး ဖြစ်လာတယ်။

ဗိုလ်လက်ျာကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရာထူးကဖယ်ရှားဖို့ အဓိကထားပါတယ်။ ဗိုလ်လက်ျာကိုထုတ်ပစ်ဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းနဲ့ ဗိုလ်ဇေယျက ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကို နားချပါတယ်။ ဗိုလ်လက်ျာနေရာကို

လူစားထိုးရင် သူတို့နှစ်ဦးထဲက တဦးဦးပဲဖြစ်ရမယ်လို့လည်း သဘောပေါက်ထားကြပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို ဗိုလ်နေဝင်းနဲ့ ဗိုလ်ဇေယျာတို့က ဦးနှုတ်တင်ပြပြီးတဲ့နောက် ဗိုလ်ဇေယျာဟာ ဦးနှုတ်အိမ်ကို နောက်တခေါက် ပြန်သွားပြီး သူ့ကိုသာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးခန့်ဖို့တောင်းဆိုပါတယ်။ ဒီအကြောင်းဗိုလ်နေဝင်းသိတဲ့အခါ ဗိုလ်ဇေယျာကို သစ္စာဖောက်အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေထဲမှာ အကွဲအပြဲဖြစ်ပြီး ဗမာတပ်ရင်းတဝက်လောက် သူပုန်ထတဲ့အထိဖြစ်ကုန်ကြောင်း ဦးရဲ ဗိုလ်မှူးကြီးချစ်မြိုင် နဲ့ ဗိုလ်ချုပ်မောင်မောင်တို့ရဲ့ပြောပြချက်နဲ့ မှတ်တမ်းတွေကို ကိုးကားပြီး မေရီကယ်လီဖိုးနီးယား ဖော်ပြထား ပါတယ်။

၁၉၄၈ မတ်လမှာ ဗကပကွန်မြူနစ်ပါတီသူပုန်ထပြီး ဂျူလိုင်နဲ့ဩဂုတ်လတွေမှာ ကွန်မြူနစ် စစ်ဗိုလ်တွေခေါင်းဆောင်တဲ့ ဗမာတပ်ရင်း ၂ ရင်း တောခိုသွားပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်စစ်ဗိုလ်တွေ တောခို သွားတဲ့နောက်ပိုင်း တပ်မတော်ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းနဲ့ ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေအကြားဆက်ဆံရေး ပိုပြီး တင်းမာလာပါတယ်။ ဗမာစစ်ဗိုလ်စစ်သားတွေ တောခိုသွားတာကြောင့် တပ်မတော်မှာ ဗမာစစ်ဗိုလ် ဦးရေ အတော်နည်းသွားပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်နှိမ်နင်းရေးစစ်ပွဲမှာ ကရင်ဗိုလ်ချုပ်စောကြာဦး နာမည်ရတဲ့ အချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်နှိမ်နင်းရေးကိုအာရုံစိုက်နေရတဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကို ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်း က စည်းရုံးနေတဲ့အချိန်အခါဖြစ်လို့ တပ်မတော်ကို ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေက ချုပ်ကိုင်တော့မယ့် အခြေအနေ ပါပဲ။

ဒါကြောင့် တပ်မတော်အတွင်းအပြင်က ဆိုရှယ်လစ်အုပ်စုဟာ ပါတီသစ္စာခံတပ် ဖွဲ့စည်းရေး ကိုဦးစားပေးလာပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ခေါင်းဆောင် ဦးကျော်ငြိမ်းရဲ့ ပြည်ထဲရေးဌာနအောက်မှာ ဖွဲ့စည်း ထားတဲ့ အရံရဲတပ်ဖွဲ့တွေစုပေါင်းကာ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့စည်းပြီး ဗိုလ်အောင်ကြီးကို ဦးဆောင်ခိုင်းပါ တယ်။ ကွန်မြူနစ်နဲ့ကရင်ကိုဆန့်ကျင်ပြီး ဆိုရှယ်လစ်ပါတီကိုသာသစ္စာရှိတဲ့ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒီလို ပါတီခါးပိုက် ဆောင်တပ်ဖွဲ့စည်းတာကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဗိုလ်လက်ကျာက အကြီးအကျယ် ဝေဖန်ရှုတ်ချလိုက်ပြီး နောက်ဆုံး ရာထူးကနုတ်ထွက်တဲ့ အထိ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြသွားပါတယ်။

“ဖဆပလအစိုးရက တပ်မတော်နဲ့ရဲအဖွဲ့ကိုမယုံကြည်လို့ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့တာလား။ စစ် ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့မှာပါဝင်နေသူတွေဟာ ရာဇဝတ်သားလူဆိုးခါးပြန့် နိုင်ငံရေးအရောင်အသွေး အမျိုးမျိုး ရှိသူတွေမို့ တနေ့ကြာရင် ဆိုရှယ်လစ်အုပ်စုနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ဆန့်ကျင်ရေးအုပ်စုအကြား အကြီးအကျယ် စစ်ဖြစ်လိမ့်မယ်” လို့ ဗိုလ်လက်ကျာ အစီရင်ခံစာရေးထားတာကို ရန်ကုန်ရှိအင်္ဂလိပ်သံရုံးက လန်ဒန် နိုင်ငံခြားရေးဌာနကို ပေးပို့တဲ့ ၁၉၄၈ စက်တင်ဘာ ၅ ရက် နေ့စွဲပါ သံကြီးစာမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်တဲ့။

စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့ကို ခရိုင် ၁၈ ခရိုင်မှာဖွဲ့စည်းပြီး ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့ တပ်ရင်း ၄ က စစ်ဗိုလ် စစ်သား ၇၆ ယောက်၊ တပ်ရင်း ၅ က စစ်ဗိုလ်စစ်သား ၂၇ ယောက်ကို သင်တန်းဆရာတွေအဖြစ် စစ်ဝန်ထမ်းတပ်မှာ ယာယီအမှုထမ်းစေပါတယ်။ ကေအဲန်ဒီအို ကရင်ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့နဲ့ တပ်မတော် ကရင်တပ်ရင်းကို ဖဆပလ အစိုးရက မယုံသင်္ကာဖြစ်လာလေလေ ဗိုလ်အောင်ကြီးရဲ့ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ကို တိုးချဲ့လေလေမို့ ၁၉၄၉ ချောက်တော့ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ရင်း ၂၆ ရင်း စုစုပေါင်းအင်အား တသောင်း သုံးထောင် ရှိနေပါပြီ။ ထိန်းလို့မရတဲ့တပ်ဖွဲ့တွေလည်းရှိတာကြောင့် စစ်ဝန်ထမ်း ၁၂၀၀ လောက် တောခို

သွားတဲ့နောက်ပိုင်း ၁၉၅၁ မှာ ခရိုင် ၉ ခရိုင်က စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ရင်းတွေကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရပါတယ်။

တပ်မတော် ကရင်ခေါင် :ဆောင်ပိုင်းနဲ့ ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေ ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြေဖြစ်နေ တုန်း ကွန်မြူနစ်ပါတီ သူပုန်ထတဲ့အခါမှာ တိုင်းရင်းသားတပ်ရင်းတွေကိုသုံးပြီး နှိမ်နင်းပါတယ်။ ဒီလို အခြေအနေမှာ ကွန်မြူနစ်စစ်ဗိုလ်ဦးဆောင်တဲ့ ဗမာတပ်ရင်း ၂ တော့ခိုပြန်တဲ့အတွက် ကရင်-ဗမာ ဆက်ဆံရေးအခြေအနေဟာ ကောင်းမွန်မလာတော့ဘဲ ပိုပြီးတော့သာဆိုးဝါးလာကြောင်း မေရီကယ် လဟန် က သုံးသပ်ထားပါတယ်။ ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၁၃ မှာ ကရင်သူပုန်ထရတဲ့အကြောင်းရင်းတွေကို တင်ပြပါမယ်။

☆ ☆ ☆

အပိုင်း (၁၃)

အာဏာရဖဆပလအစိုးရကို ထောက်ခံတဲ့ ကရင်အုပ်စု နဲ့ ဗမာအုပ်စုတဘက်နဲ့ တဘက် မယုံသင်္ကာ ဖြစ်လာရာက လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရကြောင်း မေရီကယ်လဟန်သုံးသပ်တာကို ငါနဲ့ မတူငဲ့ရန်သူ အပိုင်း ၁၃ မှာ တင်ပြပါမယ်။ သခင်သန်းထွန်းရဲ့ ဗကပကွန်မြူနစ်တွေ သူပုန်ထစမှာ ကရင်နဲ့ ကချင် တပ်ရင်းတွေက ဖဆပလအစိုးရကို ကာကွယ်နေတာမို့ ပြည်ထောင်စုထဲမှာ ကရင်ပြည်နယ်ကို တည်ထောင်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ယုံကြည်ခဲ့ပုံရပါတယ်တဲ့။ နောက်ပိုင်းမှာ ကွန်မြူနစ်၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်နဲ့ တော့ခိုတဲ့ တပ်မတော်တပ်ရင်းတွေ စုပေါင်းပုန်ကန်တော့လည်း ကရင်၊ ကချင်တပ်တွေကပဲ ဖဆပလအစိုးရဘက်က တိုက်ပေးရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖဆပလအစိုးရနဲ့ ဗမာ စစ်ဗိုလ် တွေ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး ၁၉၄၈ မေလမှာ လက်ဝဲညီညွတ်ရေးလုပ်ဖို့ ကွန်မြူနစ်ကိုကမ်းလှမ်းတဲ့အခါမှာ ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာ ဖဆပလကို မယုံသင်္ကာဖြစ်လာပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ကို လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးပြီး အာဏာခွဲဝေယူကြဖို့ စဉ်းစားတဲ့အစီအစဉ်ဖြစ်တာကြောင့် အရင်အတိုင်း စခန်းသွားလို့ မဖြစ် တော့ဘူးလို့ ကရင်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ယူဆလာပုံရတယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်ကဆိုပါတယ်။

၁၉၄၈ မတ်လမှာ ဗကပကွန်မြူနစ် တော့ခိုတော့ ကွန်မြူနစ်နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ ဗမာတပ်ရင်းတွေ ကို တိုက်ခိုင်းရင်း ပြဿနာပေါ်နိုင်တာကြောင့် KNDO ကရင်ပြည်သူ့ စစ်ကိုတိုက်ခိုင်းဖို့ တပ်မတော် ဦးစီးချုပ်ကဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစမစ်ဦးရဲ့ ၁၉၅၀ ထုတ် ကိုယ်တွေ့ မှတ်တမ်းမှာ ဖော်ပြထား ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့နေရာတွေမှာ စစ်ဝန်ထမ်းနဲ့ UMP စစ်ရဲကလည်း ကွန်မြူနစ်ကိုတိုက်နေ တာမို့ KNDO ကရင်ပြည်သူ့ စစ်နဲ့ ထိတွေ့ လာတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ ဒီကြားထဲ “ငြိမ်းချမ်းရေး ပြောက်ကျား” ကရင်အဖွဲ့ က အစိုးရငွေတိုက်ကို ဝင်ဖောက်တာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ အစိုးရဘက်က တိုက်ပေးတဲ့အုပ်စုတွေအကြား ပဋိပက္ခဖြစ်လာတာပါ။ ၁၉၄၈ ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့မှာ UMP ကရင် စစ်ရဲက တွဲတေးကိုသိမ်းလိုက်တော့မှ ကရင်သူ ပုန်ကို ပီပီပြင်ပြင် မြင်ရပါတယ်။ နောက်နှစ်ပတ်လောက် ကြာတော့ သထုံနဲ့ ကျိုက္ခိမိက ကရင်စစ်ရဲတွေ တော့ခိုကြပြီ။ ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့မှာ KNDO

ကရင်ပြည်သူ့ စစ်အဖွဲ့က သထုံနဲ့ မော်လမြိုင်ကိုသိမ်းလိုက်ပါတော့တယ်။

ဒီလိုအခြေအနေဖြစ်လာတာမို့ ဖဆပလလက်အောက်ခံ အထူးအင်အားတပ်ဖွဲ့ကို ဗိုလ်အောင်ကြီးကခေါင်းဆောင်ပြီး စစ်ဝန်ထမ်းတပ်အဖြစ် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းဖို့ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက ၁၉၄၈ စက်တင်ဘာ ၉ ရက်နေ့က အမိန့်ထုတ်ပြန်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေကြီးစိုးတဲ့ စစ်ရုံးမှာ ဗိုလ်အောင်ကြီးကို နေရာပေးပြီး စစ်ဝန်ထမ်းတပ် ဖွဲ့ခိုင်းတာဟာ ကရင်စစ်အင်အားကို တုံ့ပြန်ဖို့ ပြင်ဆင် တာဖြစ်တယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခလေးတွေဖြစ်တာကို ချက်ချင်း ဖြေရှင်းနိုင်အောင် စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့တည်ထောင်တာဟာ ဗိုလ်ကြီးမောင်မောင်ရဲ့အစီအစဉ် ဖြစ်ဟန်တူပါတယ်။ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့စည်းတာဟာ ရေရှည်စီမံကိန်းဖြစ်တယ်ဆိုရင်တော့ အစိုးရ လက်အောက်ခံ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဗမာ့စစ်အင်အားကြီးထွားလာအောင် စီစဉ်တာပဲလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် ၁၉၄၈ စက်တင်ဘာလရောက်တော့ ဦးနုအစိုးရလက်အောက်မှာ ရည်ရွယ်ချက် ချင်းမတူတဲ့ လက်နက်ကိုင်အင်အားစုကြီးနှစ်စု အထင်အရှားပေါ်ထွက်လာပါတယ်။ ဒီအုပ်စု ၂ စုတော့ အင်္ဂလိပ်အလိုတော်ရိ လက်ယာအင်အားစုနဲ့ PBF တဖြစ်လဲ ဗမာစစ်ဗိုလ်ကြီးစိုးတဲ့ လက်ဝဲ အင်အားစုလို့ ဆိုပါတယ်။ တပ်မတော်က ကရင်စစ်ဗိုလ် KNDO ကရင်ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့နဲ့ ဦးတင်ထွဋ် ဦးဆောင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုအင်အားတပ်ဖွဲ့ဟာ လက်ယာအင်အားစုဖြစ်ပါတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့ တပ်ရင်း ၄၊ တောမရှိတဲ့ဗမာစစ်ဗိုလ်စစ်သား၊ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်၊ ကျေးရွာကာကွယ်ရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးသမား ခါးပိုက် ဆောင်တပ်တွေဟာ လက်ဝဲအင်အားစုမှာ ပါဝင်ပါတယ်။

လက်နက်ကိုင်အင်အားစု ၂ စု အားပြိုင်နေချိန်မှာ ပုံကြီးချဲ့တာများလွန်းတဲ့အတွက် ဂျပိးက လိပ် ဖြစ်သွားတာက များပါတယ်တဲ့။ တဘက်နဲ့ တဘက် မယုံသင်္ကာဖြစ်နေချိန်မှာ အဆက်အသွယ် ခက်ခဲတာမို့ ပုံကြီးချဲ့တဲ့သတင်းတွေ ခေတ်စားပါတယ်။ ဒီလို အဆက်အသွယ်ပြတ်နေတာမို့ နယ်မှာ ဘယ်လိုဖြစ်ပျက်နေတယ်ဆိုတာကို ဖဆပလအစိုးရရော KNU ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးပါ သိနိုင် ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒီလိုအခါမှာ ရန်ကုန်နဲ့ မန္တလေးက ဗမာသတင်းစာတွေက မီးလောင်ရာ လေပင့်ကြ ပါတယ်။ ခါးပြတိုက်မှု၊ နိုင်ငံရေးအကြမ်းဖက်မှု စတာလေးတွေကို နိုင်ငံရေးလုပ်ကြံမှုကြီးသဖွယ် ပုံကြီးချဲ့ပြီး သတင်းရေးကြတဲ့အတွက် ကြိုကြားကြိုကြား တသီးတခြားဖြစ်ပွားတဲ့ အကြမ်းဖက်မှုလေးတွေဟာ နိုင်ငံတော်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုကြီးသဖွယ် ပေါ်ထွက်လာပါတော့တယ်။

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ တိုးပွားလာလေလေ လက်ယာအင်အားစုနဲ့ လက်ဝဲအင်အားစု အကြား မယုံသင်္ကာဖြစ်မှုတွေ များလာလေလေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကြားထဲ ကရင်ကိုကူညီပြီး ဖဆပလ အစိုးရကိုပြုတ်ချဖို့ ရည်ရွယ်ကြောင်း ရေးထားတဲ့စာနဲ့အတူ အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်မောင် **Alexander Campbell** ရန်ကုန်မှာအဖမ်းခံရတဲ့အခါမှာ ကရင်နဲ့အင်္ဂလိပ်က ဖဆပလအစိုးရကိုပြုတ်ချတဲ့ ရည်ရွယ် တယ်ဆိုတဲ့ ဗမာစစ်ဗိုလ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်တွေရဲ့ ယုံကြည်ချက်ဟာလည်း ပိုမိုခိုင်မာလာပါတယ်။ အင်္ဂလန်မှာ **Campbell** ကိုထောက်ခံသူ လက်တဆုတ်စာသာရှိပေမယ့် အင်္ဂလိပ်လုပ်ကြံမှုကြီးသဖွယ် ပုံကြီးချဲ့ပြီး ဗမာသတင်းစာက မီးလောင်ရာလေပင့်ပါတယ်။

ဒီအချိန်မှာ တွံတေး၊ သထုံနဲ့ မော်လမြိုင်ကိုသိမ်းပိုက်ထားတဲ့ ကရင်သူပုန်နဲ့ ဦးနုအစိုးရ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်နိုင်အောင် စစ်ဦးစီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစမစ်ခွန်း ကြားခံဆောင်ရွက်ပေးတာကို ဗမာစစ်ဗိုလ် တွေက မကျေနပ်ကြပါဘူး။ နောက်တော့ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှာ နိုဝင်ဘာ ၁၃ ရက်နေ့မှာ တနင်္သာရီနဲ့ ဧရာဝတီတိုင်း ပါဝင်တဲ့ သီးခြားလွတ်လပ်တဲ့ ကရင်ပြည်နယ် တည်ထောင်ခွင့်ပေးဖို့ တောင်းဆိုလာတဲ့အတွက် ပြည်ထောင်စုကိုဖျက်ဆီးဖို့ကြံစည်တာဖြစ်ကြောင်း ဗမာသတင်းစာတွေက ရေးကြပါတော့တယ်။ စစ် ဝန်ထမ်းတပ်ဟာ အန္တရာယ်ပေးနိုင်ကြောင်း ကရင်ခေါင်းဆောင်တွေ သဘောပေါက်လာပါတယ်။

Campbell အဖမ်းခံရပြီးနောက်တနေ့ စက်တင်ဘာ ၁၉ ရက်နေ့မှာ ပြည်ထောင်စု အရံ တပ်ရဲ့ခေါင်းဆောင် ကရင်နဲ့ ရင်းနှီးသူ ဦးတင်ထွဋ် အသတ်ခံရပါတယ်။ လက်သည်မပေါ်မေမယ့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီလက်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ရဲမင်းကြီးဦးအောင်ချိန်ကသိတဲ့အတွက် ဦးအောင်ချိန် အလုပ် ဖြတ်ခံလိုက်ရပါတယ်။ ဦးတင်ထွဋ်ကိုသတ်ပစ်ဖို့ ဗိုလ်အောင်ကြီးကစီစဉ်တာဖြစ်ကြောင်း ကရင် စစ်ဗိုလ်တွေက အင်္ဂလိပ်အရာရှိကိုပြောပြတာကိုလည်း ၁၉၄၉ ဂျန်နဝါရီ ၈ ရက် ရန်ကုန်-လန်ဒန် သံကြီးစာမှာ ဖော်ပြ ထားပါတယ်။ ၁၉၄၈ ဒီဇင်ဘာ ၂၄ ရက်နေ့မှာ မြိတ်ခရိုင်ပလော့မြို့ ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းထဲကို စစ်ဝန်ထမ်းက လက်ပစ်ဗုံးပစ်သွင်းလို့ ကရင် ၈၀ သေဆုံးရပါတယ်။ စစ် ဝန်ထမ်းနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ရဲ့ ကရင်ဆန့်ကျင်ရေးကို KNDO ကရင်ပြည်သူ့စစ်က လက်တုံ့ပြန်ပါ တော့ တယ်။ ၁၉၄၈ နှစ်ကုန်ပိုင်းမှာ စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့ တရားကျော်မှုကြောင့် စစ်အစိုးရထုတ် တပ်မတော် သမိုင်း စတုတ္ထတွဲမှာ ရေးထား ပေမယ့် ပလော့မြို့လူသတ်ပွဲကိုတော့ မဖော်ပြပါဘူး။

ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၁၄ မှာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားပုံကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၄)

ရန်သူတွေပိုင်းနေလို့ ရန်ကုန်အစိုးရလို့ နာမည်ရနေတဲ့ ဖဆပလအစိုးရဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်ပုံကို ငါနဲ့ မတူငါရန်သူ အပိုင်း ၁၄ မှာ မေရီကယ်လဟန်က ရှင်းပြထားပါတယ်။ တပ်မတော်ကရင်အရာရှိတွေဟာ ၁၉၄၈ နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ပျဉ်းမနားခရိုင်မှာ ကွန်မြူနစ်သူပုန်ကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ဖဆပလ အစိုးရ အသက်ဆက်နိုင်ဖို့အတွက် ကရင်တပ်ရင်းတွေက ကွန်မြူနစ်ကိုစစ်ဆင်နေတုန်းဖဆပလလက်အောက်ခံ ဗမာပြည်သူ့စစ်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်က ကရင်ရွာတွေကို တိုက်ခိုက်ကြပါတယ်။ ဒီလိုအခြေအနေကြောင့် တပ်မတော် ကရင်တပ်ရင်း၊ KNDO ကရင်ပြည်သူ့စစ်နဲ့ ကရင်နိုင်ငံရေးအုပ်စုတွေ ပေါင်းစည်းမိပြီး ဖဆပလအစိုးရကို တော်လှန်ဖို့ စီစဉ်လာရတာဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်က ကရင်-ဗမာပဋိပက္ခတွေဟာ ရန်ကုန်ဆင်ခြေဖုံးအထိပျံ့နှံ့လာလို့ ၁၉၄၉ ဂျန်နဝါရီမှာ အင်းစိန်အစိုးရလက်နက်တိုက်ကို KNDO ကရင်ပြည်သူ့စစ်ကဝင်စီးပြီး ရန်ကုန်ကို ပိုင်း ထားနိုင်တဲ့အခြေအနေထိ မြစ်လာပါ တယ်။ စစ်ဝန်ထမ်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားနဲ့ လူပေလူတေတွေကို

အစိုးရက လက်နက်ပေးပြီး ကရင်ကိုတိုက်ခိုင်းရတဲ့အချိန်အခါပါ။ အင်းစိန်၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ စမ်းချောင်းနဲ့ အလုံက ကရင်ရပ်ကွက်တွေကို ဗမာပြည်သူ့စစ်ကပ်စစ်လော့အတွက် KNDO ကရင်ပြည်သူ့စစ်က မြို့ပြင်က ကရင်တပ်တွေကို စစ်ကူတောင်းပြီး အင်းစိန်တိုက်မှာ နေရာယူထားပါတယ်။ ကရင်ရပ်ကွက် နားမှာနေထိုင်တဲ့ဗမာတွေဟာ အစိုးရအကူအညီမရလို့ တွေ့ရာလက်နက်နဲ့ ခုခံကာကွယ်နေရပါတယ်။

အင်းစိန်အခြေအနေ ဆိုဝါးလာတာကြောင့် အာရုံပြောင်းသွားအောင်လုပ်ဖို့ KNU ခေါင်းဆောင် စောဘဦးကြီးက တောင်ငူအခြေစိုက်တဲ့ တပ်မတော် ကရင်တပ်ရင်း ၁ က တပ်မှူးဗိုလ်မှူးကြီး စောမင်းမောင်ကို အကူအညီတောင်းတဲ့အတွက် ၁၉၄၉ ဂျန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့မှာ ကရင်တပ်ရင်း ၁ က တောင်ငူကို သိမ်းလိုက်ပါတော့တယ်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့မှာ အင်းစိန်ကို ကရင်သိမ်းပြီး ရန်ကုန်နဲ့ ၄ မိုင်ကွာအထိ ချီတက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်သား၊ ရဲ၊ စစ်ဝန်ထမ်း၊ ပြည်သူ့စစ်၊ ကျောင်းသားနဲ့ လူပေလူတေတွေပေါင်းပြီး ခုခံနိုင်တဲ့အတွက်ကရင်ထိုးစစ် ရပ်တန့်သွားပါတယ်။ ငါးလလောက်ကြာတဲ့ အင်းစိန်တိုက်ပွဲမှာ အကျအဆုံးများပြီး ၁၉၄၉ မေလရောက်မှ အစိုးရက အင်းစိန်ကို ပြန်သိမ်းနိုင်ပါတယ်။ မေမြို့ပြည်၊ မိတ္ထီလာ၊ မန္တလေး စတဲ့ မြို့ကြီးတွေလည်း သူပုန်လက်အောက်ကျရောက်ခဲ့ပါတယ်။

ဖဆပလအစိုးရဟာ KNDO ကရင်ပြည်သူ့စစ်ကို တရားမဝင်ကြောင်းကြေညာပြီး ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေကို ရာထူးကဖယ်ရှားကာ တပ်မတော် စစ်ဦးစီးဗိုလ်ချုပ်ကြီးစမစ်ခွန်းနေရာကို ဗိုလ်နေဝင်းနဲ့ အစားထိုးလိုက်ပါတယ်။ တောင်ငူကိုပြန်သိမ်းဖို့ ကချင်တပ်ရင်း ၁ ရဲ့ တပ်ရင်းမှူး နော်ဆိုင်း ကိုဗိုလ်နေဝင်းအမိန့်ပေးတဲ့အခါမှာ နော်ဆိုင်းက သူပုန်နဲ့ ပူးပေါင်းလိုက်ပါတယ်။ ၁၉၄၉ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ တပ်မတော်ဟာ အစိတ်စိတ်အန္တာမှာ ကွဲနေပါပြီ။ ကွန်မြူနစ်၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်နဲ့ ကရင်သူပုန်ရဲ့ထိုးစစ်ကို ဖဆပလ အစိုးရဟာ ဖြစ်သလိုလူစုပြီး ခုခံတိုက်ခိုက်နေရပါတယ်။ ၂ နာရီလောက်စစ်သင်တန်းပေးပြီး တိုက်ခိုင်းတာဖြစ်တယ်လို့ စစ်ဝန်ထမ်းခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အောင်ကြီးက ၁၉၄၂ မေလ ၈ ရက်နေ့က ပြောပါတယ်တဲ့။

ကရင်တော်လှန်ရေးစပြီးမကြာမီ အမှုထမ်း သပိတ်မှောက်တဲ့အတွက် ဖဆပလအစိုးရ ပြိုကွဲ တော့မလို့ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ကရင်ကိုတိုက်ဖို့အတွက် ကွန်မြူနစ်ကို လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးပြီး စည်းရုံး သိမ်းသွင်းဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းတင်ပြတာကို ဆိုရှယ်လစ်ပါတီက လက်မခံတာကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝန်ကြီးတွေ ကို ထုတ်ပစ်ဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းက ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကို တိုက်တွန်းတဲ့အတွက် ၁၉၄၉ ဧပြီလမှာ ဆိုရှယ်လစ် ဝန်ကြီး ၅ ဦး နုတ်ထွက်သွားပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ရဲ့အိမ်စောင့်ခွေးကြီး မလုပ်ချင်တော့ဘူးလို့ ဗိုလ်နေဝင်း က ပြောပြောပြီး သခင်သန်းထွန်းနဲ့ အပေါင်းပါကွန်မြူနစ်အချို့ကို အစိုးရအဖွဲ့ထဲသွင်းဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းက ဦးနုကိုတိုက်တွန်းကြောင်း ဦးကျော်ငြိမ်းပြန်ပြောပြတာကို ၁၉၈၄ စက်တင်ဘာလ ၂၆ နေ့စွဲပါ ဗိုလ်မောင်မောင်ရဲ့တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကွန်မြူနစ်နဲ့ လက်တွဲဖို့ ကိစ္စကို ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက လက်မခံပါဘူး။ ဆိုရှယ်လစ်တွေ နယ်ဆင်းပြီး သူပုန်နိမ်နင်းရေးအတွက် စည်းရုံးရေးဆင်းဖို့ သာဦးနုကညွှန်ကြားပါတယ်။ ဝေဖန်တဲ့ ရန်ကုန် စာနယ်ဇင်းတွေကို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်လို့ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ နာမည်ပျက်နေချိန်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ဂျပန်၊ ခေတ်မှာ လူထုအဖွဲ့အစည်းတည်ထောင်ဖို့ မကြိုးစားဘဲ စစ်ပြီး

ခေတ် လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုမှာ ပါဝင်နိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ပုန်းအောင်းနေခဲ့တာကြောင့် ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဦးဘဆွေ၊ သခင်တင် စတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ခေါင်းဆောင်တွေမှာ သခင်စိုးနဲ့ အခြား ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင် တွေလို ကျောထောက်နောက်ခံ လူထုအဖွဲ့အစည်း မရှိကြပါဘူး။ လွတ်လပ်ရေးရတော့လည်း အစိုးရ ရာထူးကို ဆိုရှယ်လစ်ကပဲရယူတာကြောင့် လူထုနဲ့ မနီးစပ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအရာရှိတွေလို ဖြစ်နေ ပါတယ်တဲ့။

ဒီလို လူထုအင်အားမရှိတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဟာ သူပုန်နှိမ်နင်းရေးအတွက် အရင်က သိက္ခာမဲ့တဲ့ ဒေသခံလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေကို ပြန်ဆက်သွယ်ပြီး စစ်ဝန်ထမ်းတပ်မှာ လူများလာအောင် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းရပါတယ်။ ၎င်းတို့ဟောင်း၊ အရည်အချင်းမမီလို့ တပ်မတော်ထဲမဝင်ရသူ၊ အလုပ်မရှိ တဲ့ လယ်သမား၊ အလုပ်သမားနဲ့ လူဆိုးဝါးပြောတွေ သောင်းပြောင်းတွေလာပါဝင်နေတဲ့ စစ်ဝန်ထမ်းတပ် ဟာ အပုပ်အသိုး-မိလ္လာအိုးကြီးနဲ့ တူတယ်လို့ ဗိုလ်အောင်ကြီးက ၁၉၉၂ မေလ ၈ ရက်နေ့က မေရီ ကယ်လဟန်ကို ပြောပြပါတယ်။ ဗိုလ်အောင်ကြီးရဲ့ စစ်ဝန်ထမ်းမိလ္လာအိုးကြီးကို လက်နက်ပစ္စည်း ထောက်ပံ့သူဟာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ကိုတိုက်နေတဲ့ လယ်ဝေးသခင်ကြည်ရှိန်နဲ့ မိတ္ထီလာဆရာထီတို့လို နယ်ခေါင်းဆောင်တွေကို လက်နက်ပစ္စည်းထောက်ပံ့ဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းတို့အဖွဲ့က စီစဉ်ရပါတယ်။ ဒေသလုံခြုံရေးအတွက် ဒေသခံပြည်သူ့ စစ်နဲ့ အစိုးရပူးပေါင်းပြီး သူပုန်ကိုတိုက်ရတာ ဖြစ်ကြောင်း ၁၉၉၃ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၀ ရက်နေ့မှာ သခင်ကြည်ရှိန်က မေရီကယ်လဟန်ကိုပြောပြပါတယ်။

ပုန်ကန်မှုအရှိန်သေသွားတော့မှ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဟာ လူထုအဖွဲ့အစည်းကို စတင် တည်ထောင်ပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီကိုထောက်ခံရင် စီးပွားရေးအခွင့်ထူးလေးတွေ ခံစားကြရပါတယ်။ ၁၉၅၆ မှာ ဗိုလ်အောင်ကြီးရဲ့ စစ်ဝန်ထမ်းမိလ္လာအိုးကြီးဟာ ပြုစောထိန်းဆိုတဲ့ အမည်သစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ် ပါတီရဲ့ ခါးပိုက်ဆောင်တပ်ဖြစ်လာပါတယ်။ သူပုန်နှိမ်နင်းရေးမှာပါဝင်ကူညီခဲ့တဲ့ နယ်ခေါင်းဆောင်တွေ ထဲမှာ ဖဆပလလွှတ်တော်အမတ်ဖြစ်လာသူတွေလည်းရှိပါတယ်။ သူပုန်အင်အားကျဆင်းလာလေလေ ဆိုရှယ်လစ်အဖွဲ့အစည်းတွေ အားကောင်းလာလေဆီသလို ဖြစ်လာပါတယ်။ ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၁၅ မှာတော့ တပ်တွင်းတင်းမာမှုနဲ့ အရပ်သား-စစ်သားဆက်ဆံရေးပြဿနာကို တင်ပြပါမယ်။

☆ ☆ ☆

အပိုင်း (၁၅)

လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှု အရှိန်သေလာတဲ့အခါ တပ်တွင်းတင်းမာမှုအထင်အရှားပေါ်ထွက်လာသလို အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဆက်ဆံရေးမှာလည်း တင်းမာမှုပေါ်ပေါက်လာကြောင်း မေရီ ကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့ မတူငါရန်သူ အပိုင်း ၁၅ မှာ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေး ရချိန်ကစပြီး ရန်ကုန်စစ်ရုံးနဲ့ နယ်ကတပ်မို့တွေအကြား ဆက်ဆံရေးပြဿနာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ စစ်ရုံးကိုကြီးစိုးတဲ့ ကရင်နဲ့ အင်္ဂလိပ်လက်ပါးစေ ဗမာအရာရှိတွေဟာ ရှေ့တန်းကို အကူ

အညီမပေးဘူးလို့ တပ်မှူးတွေကယူဆသလို စစ်ရုံးကလည်း တပ်မှူးတွေဟာ စစ်ရုံးအမိန့်ကို မနာခံဘူးလို့ ယူဆပါတယ်။ တပ်မှူးတွေ ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာကို ရန်ကုန်စစ်ရုံးကမသိဘူးလို့ ဗြိတိသျှစစ်မစ်ရှင်ရဲ့ ၁၉၄၈ ဝှုန်းလအစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ တပ်မှူးတွေဟာ ဒေသခံပြောက်ကျားအရပ်သားနဲ့ လက်တွဲပြီး အဆင်ပြေသလိုလုပ်ကြတာများပါတယ်။ ဒေသခံပြောက်ကျားရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ တပ်မတော်ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီး နားလည်မှုနဲ့ ပူးတွဲလုပ်ကိုင်ကြတာဖြစ်လို့ စစ်ရုံးရဲ့ အတည်ပြုချက် မယူပါဘူး။

၁၉၄၉ ကရင်တော်လှန်ရေးဖြစ်ပွားလို့ ကရင်ဦးစီးအရာရှိကိုဖယ်ရှားလိုက်တဲ့အခါမှာ စစ်ရုံးဟာ ဗမာအရာရှိလက်ထဲ ရောက်လာပါတယ်။ ဒီအခါမှာ တပ်မှူးတွေ ကိုယ့်နည်းကိုယ်ဟန်နဲ့ သူပုန်နှိမ်နင်းရေးလုပ်တာကို စစ်ရုံးကခွင့်ပြုပါတယ်။ ဖြစ်သလိုလူစုပြီးစစ်တိုက်တာကို စစ်ရုံးက စောင့်ကြည့်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်နည်းကိုယ်ဟန်နဲ့ လွတ်လပ်စွာလုပ်ကိုင်နေတာဟာ တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ မဟာဗျူဟာကို အားနည်းစေတယ်လို့ စစ်ရုံးကမြင်ပါတယ်။ စစ်ရုံးက ဆက်စပ် ညှိနှိုင်းပေးတာမျိုးမရှိရင် လေ့ကျင့်ရေး၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး၊ စစ်သားစု ဆောင်းရေး၊ စစ်ဆင်ရေး စတာတွေကို စနစ်တကျ မလုပ်နိုင်ပါဘူး။

ကိုယ့်နည်းကိုယ် ဟန်နဲ့ တိုက်ခိုက်နေတဲ့စစ်ဗိုလ်တွေဟာ စစ်ဆင်ရာနယ်မြေမှာတွေ့ရတဲ့ မော်တော်ကားနဲ့ အခြားအစိုးတန်ပစ္စည်းတွေကို ပိုင်ရှင်မဲ့လိုသဘောထားပြီး သိမ်းယူကြကြောင်း၊ တချို့ကလည်း ဘိန်းမောင်ခိုနဲ့ပေါင်းပြီး စီး ပျိုးရှာကြကြောင်း၊ တချို့ကလည်း စီးပွားရေးလုပ်ရာမှာ စစ်ကားကို သုံးကြောင်း ဗိုလ်မှူးဘသိုက်ရေးတဲ့ “စည်းကမ်းအရေးကြီးပုံ” စာတမ်းမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်တဲ့။ သူပုန်နှိမ်နင်းရေးကိုဦးစားပေးပြီး အလျင်အမြန်စစ်သားစုဆောင်းတာကြောင့် အကျင့်ပျက် ဂျပိုးသူခိုးတွေ တပ်မတော်ထဲရောက်လာကြောင်း ၁၉၅၀ ဂျူလိုင် ၁၈ ရက်နေ့စွဲပါ စစ်ရုံးအထူးအမိန့်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒေသခံပြည်သူ့ စစ်နဲ့ တပ်မတော် လက်တွဲတိုက်ခိုက်တာကြောင့် ၁၉၅၀ နှောင်းပိုင်းမှာ ပုန်ကန်မှုအရှိန်သေလာတဲ့အတွက် ၁၉၅၁ နှစ်လယ်မှာ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနိုင်တဲ့အထိ နယ်မြေအများအပြား အစိုးရလက်အောက် ပြန်ရောက်သွားပါတယ်။

လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်မှု အားနည်းလာပြီး အရှိန်သေသွားရတာဟာ အစိုးရစစ်တပ် တော်လှန်းလို့ အားကောင်းလို့ မဟုတ်ဘဲ သူပုန်ဘက်က ညံ့ဖျင်းလွန်းလို့သာ ဖြစ်ပွယ်ရှိတယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ထားပါတယ်။ တပ်မတော်မှာ စစ်သားဦးရေတိုးပွားလာပေမယ့် တိုက်ရည်ခိုက်ရည် တိုးတက်လာတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် စစ်ဆင်မှုစွမ်းရည် မတိုးတက်တဲ့ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တပ်မတော်အရာရှိပိုင်းမှာ အမြင်နှစ်မျိုးရှိလာတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရန်ကုန်စစ်ဦးစီးရုံးနဲ့ တပ်မှူးတွေ အကြား သဘောထားကွဲလွဲတာကို အဓိကအကြောင်းရင်းအဖြစ် ယူဆတာဟာ ပထမအမြင်ဖြစ်ပါတယ်။ အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်အာဏာပိုင်တို့အကြားတာဝန်ဝတ္တရားမပြတ်သားတာကို အကြောင်းရင်းလို့ ယူဆတာဟာ ဒုတိယအမြင်ပါ။

၁၉၄၈ က ၁၉၅၁ မတ်လအထိဖြစ်တဲ့ သုံးနှစ်ကျော်ကာလမှာ တပ်ရင်း ၈ ရင်းက ၂၆ ရင်းအထိ စစ်အင်အား သုံးဆကျော်တိုးပွားလာတာကြောင့် စစ်တပ်အသုံးစရိတ်လည်း အကြီးအကျယ်

တိုးပွားလာပါတယ်။ ၁၉၅၁ စစ်တပ်အသုံး စရိတ်ဟာ အစိုးရအသုံးစရိတ်ရဲ့ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်နေပါပြီ။ တချိန်တည်းမှာပဲ စည်းကမ်းပျက်တဲ့ပြဿနာကို တပ်မတော်ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ ဒီလိုအခြေအနေကြောင့် ဖဆပလနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ပိုင်းက စစ်တပ်ကိုကြီးကိုင်ဖို့ကြိုးစားလာပါတယ်တဲ့။ ရန်ကုန်စစ်ရုံးကလည်း တပ်မှူးတွေကိုချုပ်ကိုင်နိုင်အောင်ကြိုးပမ်းလာပါတယ်။

စစ်မှူးရေးရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအကြားမှာ တင်းမာမှု ရှိလာတယ်လို့ စစ်သေနာပတိချုပ် ဒု-ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက ၁၉၅၀ ဂျန်နဝါရီ ၂၀ ရက်နေ့ စစ်ရုံးမှာ ကျင်းပတဲ့ တပ်မှူးများညီလာခံမှာ စတင်ပြောဆိုပါတယ်။ စစ်ဗိုလ်ရာထူးတိုးမြှင့်တဲ့ကိစ္စမှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ဝင်ရှုပ်လို့ ပြဿနာပေါ်ရပုံ ကို ဗိုလ်မောင်မောင်၊ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဗိုလ်ခင်ညိုတို့ကပြောပြပါတယ်တဲ့။ ကရင်သူပုန်ထပြီးမကြာမီ ဦးနုက ကချင်စစ်ဗိုလ်တဦးကို ဗိုလ်မှူးချုပ် ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးလိုက်တဲ့ကိစ္စမှာ ဝါရင့်ဗမာအရာရှိအသိုင်းအဝိုင်းက မကျေမနပ်ဖြစ်ကြတာပါ။ စစ်မှူးရေးရာမှာ အရပ်သား နိုင်ငံရေး သမား ဝင်ရောက်စွက်ဖက်တဲ့ကိစ္စကို ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇောကလည်း မကျေမနပ်ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ တနှစ် အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးရမယ်ဆိုတဲ့အစီအစဉ်ဟာ စစ်တပ်ကိုမတိုင်ပင်ဘဲလုပ်တဲ့ အရပ်သားအစိုးရရဲ့ စီမံကိန်းသာဖြစ်လို့ မအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇော ဝေဖန်တာကို ၁၉၅၀ တပ်မှူးညီလာခံ မှတ်တမ်းမှာ ဖော်ပြပါတယ်။

တပ်မှူးနဲ့ ဦးစီးအရာရှိတွေအကြား တင်းမာမှုရှိတာကိုလည်း ၁၉၅၀ တပ်မှူးညီလာခံမှာ ဆွေးနွေးပါတယ်။ ကရင်စစ်ဗိုလ်တွေကို စစ်ရုံးကဖယ်ရှားလိုက်ပေမယ့် တပ်မှူးတွေဟာ စစ်ရုံးကို ဝေဖန် နေတုန်းပါ။ တပ်ရင်း ၁၀ ရင်းကို ကူညီထောက်ပံ့ဖို့ရည်ရွယ်ပြီး ဖွဲ့စည်းထားတဲ့စစ်ရုံးက တပ်ရင်း ၂၆ ရင်းကို ထောက်ကူနေရတာမို့ မခိုင်မနင်းဖြစ်ပြီး အဆင်မပြေတာတွေရှိနေကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း က ရှင်းပြပါတယ်တဲ့။ တပ်မှူးနဲ့ ဦးစီးအရာရှိအကြား တင်းမာမှု အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင် ပိုင်းအကြား တင်းမာမှု စတာတွေ ရှိနေတာကြောင့် တပ်မတော်ပြုပြင်ရေးလုပ်ဖို့ ၁၉၅၂ တပ်မှူးညီလာခံ မှာ ဆွေးနွေးကြပေမယ့် တပ်မှူးတွေဟာ စစ်ရုံးကိုရန်လုပ်နေတုန်းမို့ တပ်မှူးနဲ့ဦးစီးအရာရှိဟာ အသွင် မတူတဲ့ လူတန်းစားနှစ်ရပ်ဖြစ်လာတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပ်တွင်းတင်းမာမှုဟာ အရပ်သား- စစ်သားတင်းမာမှုလောက် လူသိမများပါဘူး။

၁၉၅၀ နှောင်းပိုင်းမှာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဗိုလ်နေဝင်းနုတ်ထွက်သွားတာမို့ ပညာတတ်ဆိုရှယ်လစ် တဦးဖြစ်သူ ဦးဝင်း ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာပါတယ်။ စစ်သေနာပတိရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ချုပ်ကိုင်ကန့်သတ်ဖို့ ဦးဝင်းက ကြိုးပမ်းပါတယ်။ တပ်မတော်ရဲ့ စစ်အင်အားကို တန်ပြန်နိုင် ဖို့အတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့အင်အားတိုးချဲ့ဖို့နဲ့ စစ်ကော်မတီဖွဲ့ပြီး ဗိုလ်နေဝင်းကိုကိုင်တွယ်ဖို့ ဦးဝင်းက ကြိုးစားကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဦးဝင်းနေရာကိုဆက်ခံတဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဦးစဆွေဟာ ဦးဝင်းလို တက်ကြွတာမဟုတ်လို့ စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပိုရှိလာပေမယ့် အရပ်သား အစိုးရနဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအကြားက တင်းမာမှုကတော့ ရှိနေဆဲပဲလို့ မေရီကယ်လီဖိုးနီးယားက ဆို ပါတယ်။

ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၁၆ မှာ ကေအမ်တီတရုတ်ဖြူတပ် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်လို့ ရန်သူသစ် ပေါ်လာပုံကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၆)

ကွန်မြူနစ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေး အနည်းငယ်အရှိန်သေလာလို့ ဖဆပလအစိုးရ အသက်ရှူ ချောင်စ ပြုချိန်မှာ KMT တရုတ်မြူ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှုနဲ့ ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ ပြည်တွင်းပုန်ကန်မှုကို ရင်ဆိုင်တုန်းက အစိုးရတပ်ဟာ ဒေသခံလက်နက်ကိုင်အုပ်စုနဲ့ နားလည်မှုယူပြီး ပူးတွဲဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ ပေမယ့် အင်အားကြီးမားတဲ့ KMT တရုတ်မြူတပ်ကို ရင်ဆိုင်တဲ့အခါမှာတော့ ဒီနည်းကိုသုံးလို့ မရ တော့ပါဘူး။ တပ်မတော်ရဲ့ ရန်သူသစ်ပေါ်ပေါက်လာပုံ “မေရီကယ်လဟန်” သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့ မတူငဲ့ရန်သူ အပိုင်း ၁၆ မှာ တင်ပြပါမယ်။ တပ်မတော်ပြုပြင်ရေးကိုဆွေးနွေးတဲ့ ၁၉၅၂ တပ်မှူးများ ညီလာခံကျင်းပချိန်မှာ KMT တရုတ်မြူတပ်သား တသောင်းကျော် မြန်မာပြည်ထဲရောက်နေပါပြီ။

KMT တရုတ်မြူတပ်တွေ ကျူးကျော်လာတာနဲ့ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင် စစ်ရုံးကို ပြန် ရောက်လာတာဟာ တပ်မတော်ပြုပြင်ရေးမှာ အဓိကကျတဲ့အချက် ၂ ချက်ဖြစ်တယ်လို့ မေရီ ကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။ ကရင်သူပုန်က ၂ နှစ်ခွဲပမ်းဆီးထားတဲ့ ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ဟာ စိတ်မပျံ တပါနဲ့ တပ်ထဲပြန်လာသူဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ကရင်သူပုန်ရဲ့ အကျဉ်းသား ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ကို ခရစ်ယာန် ကက်သလစ်ဘုန်းကြီးတပါးက သမ္မာကျမ်းစာအုပ်တွေ မကြာခဏလာပေးပါတယ်။ အလင်းရောင် စစ်ဆင်ရေးကြောင့် ၁၉၅၁ ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့မှာ လွတ်မြောက်လာတော့ ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ဟာ ကက်သလစ်ဘာသာဝင် ဖြစ်နေပါပြီ။ ကက်သလစ်ဘုန်းကြီးလုပ်ဖို့ စိတ်ကူးပေမယ့် အချိန်ယူပြီး တဖြည်းဖြည်းလုပ်ဖို့ ဘုရားကျောင်းကအကြံပေးထားတုန်း တပ်ထဲပြန်ဝင်ဖို့ ရောင်းရင်းမိတ်ဆွေတွေက ဆွဲဆောင်တာကြောင့် ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ဟာ စိတ်မပျံတပါနဲ့ စစ်ရုံးကို ပြန်ရောက်လာတာ ဖြစ်ပါ တယ်တဲ့။

ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ ဖြစ်သလို ပြည်တွင်းစစ်ကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့တပ်မတော်ကို ဗဟိုချုပ်ကိုင် မှုနဲ့ အုပ်ချုပ်တဲ့ ခေတ်မီ အမြဲတမ်းတပ်မတော်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရာမှာ ဗိုလ်မှူးမောင်မောင်ဟာ အဓိကကျတယ်လို့ အဲဒီခေတ်ကိုမိလိက် တဲ့ စစ်ဗိုလ်အများစုက ပြောပါတယ်တဲ့။ တပ်မတော် အားကောင်းလာအောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရင်း ဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီးတို့ တပ်ထဲမှာ ဩဇာရှိ လာတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် KMT တရုတ်မြူတပ်တွေသာ ရောက်မလာဘူးဆိုရင်တော့ ဦးစီးအရာရှိရဲ့ အစီအစဉ်ကို တပ်မှူးတွေက အလွယ်တကူလက်ခံမယ်မဟုတ်ဘူးလို့ မေရီကယ်လဟန်က မြင်ပါတယ်။ တရုတ်ပြည်တွင်းစစ်မှာ စစ်ရုံးတဲ့ KMT တရုတ်မြူတပ်ရင်းအချို့ မိသားစုတွေနဲ့အတူ ၁၉၅၀ မှာ ရှမ်းပြည်ထဲ ကျူးကျော် ဝင်ရောက်လာပါတယ်။ ၁၉၅၁ ရောက်တော့ KMT တပ်တွေကို အမေရိကန် လေယာဉ် လက်နက်နဲ့ ရိက္ခာ ထောက်ပံ့နေပါပြီ။ ၁၉၅၂ မှာ KMT အင်အား တသောင်း နှစ်ထောင် လောက် ရှိနေပြီး ၁၉၅၃ ရောက်တော့ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းက မိုင်းဆပ်ဟာ လေယာဉ်ဆင်းနိုင်တဲ့ KMT စခန်း ဖြစ်နေပါပြီ။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလီမီခေါင်းဆောင်တဲ့ KMT တပ်တွေဟာ အမေရိကန် CIA အကူအညီနဲ့

ယူနန်နယ်ကိုပြန်သိမ်းနိုင်ဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။ ၁၉၅၁ မှာ နှစ်ကြိမ် ထိုးစစ်ဆင်ပေမယ့် အကြီးအကျယ် တပ်လန်လာတဲ့အတွက် မြန်မာပြည်မှာရေ ရှည်စခန်းချဖို့ စီစဉ်ပါတော့တယ်။ ဘိန်းလုပ်ငန်းနဲ့ ရံပုံငွေရှာ ပြီး နယ်စပ်ကိုသိမ်းသွင်းတာကြောင့် ကျိုင်းတုံ၊ ကိုးကန့်နဲ့ ထိုင်းနယ်စပ်ဒေသဟာ KMT လက်အောက်ခံ ဖြစ်လာပါတယ်။ နယ်စပ်ဒေသမှာ လမ်းဖောက် တံတားဆောက်ပြီး အစိုးရသမ္မတပြည်ကြီးစိုးတဲ့အပြင် ဗမာ အစိုးရကိုပြုတ်ချဖို့လည်း KMT တရုတ်ဖြူက ဒေသခံတွေကို မြှောက်ပေးပါသေးတယ်။ KNDO ကရင် ပြည်သူ့စစ်နဲ့လည်း KMT တရုတ်ဖြူက မဟာမိတ်ဖွဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဦးနုအစိုးရနဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေ အကြီးအကျယ် စိုးရိမ်နေတာက KMT တရုတ်ဖြူမဟုတ်ဘဲ ကွန်မြူနစ် တရုတ်နီဖြစ်ပါတယ်။ KMT အကြွင်းအကျန်ကို ချေမှုန်းဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး တရုတ်ကွန်မြူနစ်တပ်တွေ အလုံးအရင်းနဲ့ ဝင်ရောက်လာပြီး တပြည်လုံးကိုသိမ်းသွားမှာကို တွေးကြောက်နေတာပါ။ ကိုရီးယားကျွန်းစွယ်မှာလည်း တရုတ်ကွန်မြူ နစ်နဲ့ အမေရိကန် စစ်ဖြစ်နေပြီပို့ မြန်မာ-တရုတ်နယ်စပ်မှာ အမေရိကန်က ဒုတိယ စစ်မျက်နှာ ဖွင့် မှာကိုလည်း စိုးရိမ်ကြပါတယ်။

ရောင်စုံသူပုန်နဲ့ KMT တရုတ်ဖြူတပ်တွေ စခန်းချရာ ရှမ်းပြည်ကို ၁၉၅၀ နှစ်လယ်မှာ မာဂျယ်လောစစ်အုပ်ချုပ်ရေး ကြေညာတဲ့အတွက် တပ်မတော်အရာရှိဟာ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးကိုပါ တာဝန်ယူလာရပါတယ်။ ပြည်မမှာ သူပုန်နှိမ်နင်းရေးလုပ်တုန်းက ဒေသခံ ဗမာပြည်သူ့စစ်နဲ့ ပူးတွဲ လုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ တပ်မတော်အရာရှိတွေဟာ ရှမ်းပြည်မှာတော့ ဒေသခံနဲ့ လက်တွဲဖို့ နေနေသာသာ ရှမ်း စကားတောင် ပြောတတ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒေသခံကို စာနာထောက်ထားခြင်းမရှိတဲ့အတွက် ရှမ်းပြည် မှာ မာဂျယ်လောစစ်အုပ်ချုပ်ရေး ၂ နှစ်ကျင့်သုံးစဉ် ကာလ တပ်မတော်ဟာ အတော်လေး နာမည်ပျက် သွားပါတယ်။ ပြည်မမှာ ကွန်မြူနစ်၊ KNDO၊ ကရင်ပြည်သူ့စစ်နဲ့ အခြားရောင်စုံသူပုန်ကို တိုက်ခိုက် နေဆဲဖြစ်တဲ့ တပ်မတော်ဟာ ရှမ်းပြည်မှာလည်း မာဂျယ်လောစစ်အုပ်ချုပ်ရေး ကျင့်သုံးနေတဲ့အတွက် မနိုင်မနင်းဖြစ်တော့မယ့်အခြေအနေကို ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ စစ်အင်အားကောင်းတဲ့ KMT ပုံမှန်တပ် ကို တိုက်ရတာဟာ ပြည်တွင်းသူပုန်ကို တိုက်ရတာထက် ပိုပြီးခက်ခဲပါတယ်။

KMT တရုတ်ဖြူတပ်တွေ မြန်မာပြည်ကထွက်ခွါဖို့ (ဒါမှမဟုတ်လည်း) လက်နက်ချဖို့ ဦးနု အစိုးရကရာဇသံပေးတာကို လုံးဝဂရုမစိုက်တာကြောင့် တပ်မတော်နဲ့ KMT တရုတ်ဖြူတပ်တွေ မကြာ ခဏ တိုက်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မတော်က အကြီးအကျယ်စစ်ပြင်ဆင်ပြီး တရုတ်နဂါးကို သတ်ပစ်မယ် ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ၁၉၅၃ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ နဂါးနိုင်စစ်ဆင်ရေးကို ဆင်နွှဲပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်နက်အင်အားကောင်းတဲ့ KMT တရုတ်ဖြူတပ်က နဂါးနိုင်စစ်ဆင်ရေးကို တပါတ်အတွင်း ချေမှုန်း ပစ်လိုက်လို့ နဂါးရုံးစစ်ဆင်ရေးဖြစ်သွားကြောင်း ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သူတွေကိုမေးမြန်းပြီး မေရိကယ်လဟန် က ရေးထားပါတယ်။

KMT တရုတ်ဖြူတပ်တွေ မြန်မာပြည်ကထွက်ခွါရေးအတွက် မြန်မာ၊ အမေရိကန်၊ ထိုင်းနဲ့ ထိုင်ဝမ်ပါဝင်တဲ့ လေးနိုင်ငံဆွေးနွေးပွဲ ၁၉၅၃ မေလ ၂၂ ရက်နေ့ ဘန်ကောက်မှာကျင်းပနိုင်လို့ ၁၉၅၃ နှစ်ကုန်ပိုင်းမှာ KMT တပ်သား ၂၀၀၀ စတင်ထွက်ခွါပြီး နောက်ပိုင်းမှာ ၇၀၀၀ ထွက်ခွါကြောင်း တပ်မတော်သမိုင်း စတုတ္ထတွဲမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ၁၉၅၄ ရောက်တော့ KMT တရုတ်ဖြူ အင်အား

ဟာ တပ်မ ၃ ခုလောက်ဖြစ်နေတဲ့အတွက် စစ်ဆင်ရေးတွေလုပ်တော့မှ ၁၉၅၅ မှာ မိုင်းဆင်နဲ့ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်က KMT စခန်းတွေကို သိမ်းပိုက်နိုင်တဲ့အတွက် KMT တပ်သားအများအပြား မြန်မာပြည်က ထွက်ခွါကြတာပါ။ ဒီစစ်ဆင်ရေးတွေကို ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇောခေါင်းဆောင်ကြောင်း လူတိုင်းလိုလို သိကြပေမယ့် တပ်မတော်သမိုင်း စတုတ္ထတွဲမှာတော့ ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇောအမည်ကို ထိမ်ချိန်ထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၁၇ မှာ ရန်သူသစ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တပ်မတော်ပြုပြင်ရေးအကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၇)

ပြည်တွင်းစစ်ကိုရင်ဆိုင်နေရတဲ့တပ်မတော်ဟာ KMT တရုတ်ဖြူကျူးကျော်မှုကိုရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါမှာ ခေတ်မီစစ်ဆင်ရေးလုပ်ပြီး တိုင်းပြည်ကိုကာကွယ်နိုင်တဲ့တပ်မတော်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းလာပုံကို မေဂျီကယ်လဟန်ရေးသားထားတာကို ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၁၇ မှာတင်ပြပါမယ်။ ရန်သူသစ်တွေ့တဲ့အခါမှာ တခါမှမရှိဘူးသေးတဲ့ စစ်သဘောတရား **military doctrine** လည်း ရှိလာပါတယ်။ KMT တရုတ်ဖြူတပ်တွေကို တစချင်း တနည်းနည်းတိုက်နေလို့ အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ကြောင်း သိသာထင်ရှား လာတဲ့အခါမှာ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းဟာ စစ်စီမံခန့်ခွဲရေး ဦးစီးဌာနဖွဲ့စည်းပြီး ဗိုလ်မှူးအောင်ကြီးကို ဦးဆောင်စေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နိစ္စရူဝ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စကို လုပ်ဆောင်နေရတဲ့စစ်ရုံးဟာ ရေရှည် မဟာဗျူဟာချမှတ်တာမျိုးမလုပ်နိုင်လို့ စိတ်ပျက်ရကြောင်း၊ ပြည်ပရန်ကို ကာကွယ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်း ၁၉၅၁ ဩဂုတ်လ ၂၈ နေ့စွဲပါ စစ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှတ်တမ်းမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်တဲ့။

ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကညွှန်ကြားတယ်လို့ ဩဂုတ်လမှတ်တမ်းမှာဖော်ပြပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ ဗိုလ်နေဝင်း ခွင့်ယူထားပါတယ်တဲ့။ ဗိုလ်နေဝင်းဟာ မိန်းမကိစ္စနဲ့ ဗျာများနေရတဲ့အချိန်ပါပဲ။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမြင်နှစ်မျိုးရှိနေပါတယ်။ စစ်ရုံးကအင်္ဂလိပ်အရာရှိတွေကို ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက လွှတ်ထားလွန်းတဲ့အတွက် ဆိုရှယ်လစ်အမာခံအုပ်စုက စစ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနကိုဖွဲ့စည်းတာလို့ ဗိုလ်မောင်မောင်ကပြောပါတယ်တဲ့။ ဗိုလ်အောင်ကြီးကတော့ ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့အာဏာကို ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး စစ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဦးဝင်းက တည်ထောင်တာလို့ ပြောပါတယ်တဲ့။

၁၉၅၁ ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့မှာ ကရင်သူပုန်လက်အောက်လလွှတ်မြောက်လာတဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင်ဟာ လကုန်ပိုင်းမှာ စစ်ရုံးကိုပြန်သွားတော့ စစ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနဖွဲ့စည်းထားတာ လေးရက်သာရှိသေးတာမို့ စမ်းတဝါးဝါး စာဖတ်နေတဲ့အဆင့်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ တပ်မတော်မှာ မရှိသေးတဲ့ စစ်သဘောတရား **military doctrine** ကို ပထမဆုံးထုတ်ဖော်ပြီး လုပ်ငန်းစရမယ်လို့

ဗိုလ်မောင်မောင်က အကြံပြုပါတယ်တဲ့။ ရန်သူမသတ်မှတ်နိုင်ဘဲ စစ်တပ်တိုးချဲ့ရေး၊ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးနဲ့ တပ်ဖြန့်ရေးဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာကို ချမှတ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ရန်သူဟာ တရုတ်ကွန်မြူနစ် ဖြစ်တယ်လို့ ဗိုလ်မောင်မောင်က တင်ပြပြီး တရုတ်ကျူးကျော်တာကို နယ်စပ်မှာ သုံးလခုခံနိုင်အောင် အင်အားရှိတဲ့တပ်မတော်ကိုတည်ဆောက်ဖို့ အကြံပေးပါတယ်။ သုံးလအတွင်းမှာ ကုလသမဂ္ဂ အကူအညီရနိုင်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်တာပါပဲ။

ဒီလိုအင်အားရှိတဲ့တပ်မတော်ကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့ အတွက် အစိုးရအသုံးစရိတ် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကို စစ်တပ်ကရယူဖို့ လိုကြောင်း ဗိုလ်အောင်ကြီးက ပြောပါတယ်တဲ့။ ကွန်မြူနစ်တရုတ်ပြည်မှာ စီးပွားရေးအထိုင်ကျဖို့ ဆယ်နှစ်လောက်လုပ်ရမှာမို့ ဗမာအစိုးရဟာ ဆယ်နှစ်အတွင်း တိုင်းပြည်စီးပွားရေး ပြန်လည်တည်ဆောက်ရမယ်လို့ ဆိုရှယ်လစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ယုံကြည်ကြောင်း ဗိုလ်မောင်မောင် က ပြောပါတယ်တဲ့။ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကတော့ တရုတ်ကွန်မြူနစ်အပါအဝင်လူတိုင်းနဲ့ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးအောင်လုပ်နိုင်တယ်လို့ယုံကြည်ပြီး စစ်တပ်တိုးချဲ့ဖို့အတွက် ငွေကုန်မခံချင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်တွေဟာ ဦးနုရဲ့ ချစ်ကြည်ရေးလမ်းစဉ်ကို လက်ခံနိုင်ပေမယ့် စစ်အင်အား ကောင်းဖို့ အရေးကြီးတယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

တပ်မတော်တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ ဗိုလ်နေဝင်း၊ ဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီးတို့ဟာ သူတို့လိုလားတဲ့စစ်ဗိုလ်တွေကိုနေရာပေးပြီး သူတို့ မယုံသင်္ကာဖြစ်တဲ့အရာရှိတွေကို စစ်ရုံးကဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဥပမာ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာကပြား ဗိုလ်မှူးကြီးလှအောင်နဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ကာလာတဲ့ ဗိုလ်မှူးဗကိုလို အရာရှိတွေကို စစ်ရုံးကဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရေတပ်နဲ့ လေတပ်မှာလည်း **PBF** တဖြစ်လဲ ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေကိုနေရာပေးဖို့အကြံအပန်လုပ်ပါတယ်။ ထိပ်တန်းရေတပ်အရာရှိအများစုဟာ အင်္ဂလိပ်ရေတပ် မှာအမှုထမ်းဘူးတဲ့ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ကပြားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လေတပ်မှာလည်းအင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ကပြားရှိပေမယ့် ရေတပ်လောက်တော့ မများပါဘူး။

ဒီကပြားအရာရှိတွေကို အင်္ဂလိပ်အလိုတော်ရိလို့ ကြည်းတပ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကယူဆပြီး မယုံသင်္ကာဖြစ်နေကြပါတယ်။ ရေတပ်ဟာ ကြည်းတပ်နဲ့ပူးတွဲစစ်ဆင်မှသာ အသုံးဝင်တဲ့ တပ်ဖွဲ့ဖြစ်တာမို့ အင်္ဂလိပ်အလိုတော်ရိလို့ မသင်္ကာသူကိုထုတ်ပစ်ဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းကဆုံးဖြတ်ကြောင်း အင်္ဂလိပ်စစ်မစ်ရှင်က ရေတပ်အရာရှိရဲ့ ၁၉၅၀ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါအစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြပါတယ်။ ရေတပ်ဗိုလ်မှူးခင်ဖေကြည်နဲ့ ဗိုလ်မှူးခင်မောင်ဘိုကို ကြံဖန်အကြောင်းပြ ထုတ်ဖော်ပြီး ဗိုလ်နေဝင်းလိုလားတဲ့ ဗိုလ်မှူးသန်းဖေကို ရေတပ်အကြီးအကဲအဖြစ် ခန့်အပ်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်မှာ ရေတပ်ထဲဝင်ပြီး အင်္ဂလိပ်နဲ့အတူ အိန္ဒိယကိုလိုက်သွားသူ ရေတပ်အရာရှိအားလုံး အလုပ်ပြုတ်ကုန်ကြောင်း ၁၉၅၂ စက်တင်ဘာ ၂၈ ရက်ထုတ် နေရှင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာ့အာဘော်မှာ ရေးထားပါတယ်တဲ့။

လေတပ်မှာတော့ ရေတပ်မှာလို ကြံဖန်ထုတ်ပစ်တာမျိုး မလုပ်ပေမယ့် အသေအပျောက် ရှိတာမို့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က လေယာဉ်မှူးတွေ ဇာတ်သိမ်းကုန်ပါတယ်။ လေတပ် အကြီးအကဲ ကရင်ဗိုလ်မှူးဂျိုးဂျိုး ဟာ ၁၉၄၉ ဂျန်နဝါရီမှာ ကရင်တော်လှန်ရေးစကတည်းက ပုန်းအောင်းနေတဲ့အတွက် သူ့နေရာကို လူစားထိုးဖို့ လွှယ်ကုသွားပါတယ်။ သူ့နေရာဆက်ခံသူ လေတပ်အရာရှိ Selwyn Khin

ဟာ ကျိုင်းတုံမှာ လေယာဉ်ပျက်ကျသေဆုံးလို ရှေးလက်ဟောင်းတွေ နိဂုံးချုပ်ကုန်ပါတယ်။

တပ်မတော်တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းလို စစ်သားများလာပေမယ့် အရာရှိ မလုံလောက်တဲ့ပြဿနာ ရှိနေတာမို့ ရှိပြီးသားအရာရှိကိုတောင် သင်တန်းမပေးနိုင်ပါဘူး။ ၁၉၅၅ မှာ OTS ဗိုလ်သင်တန်း မတက်သေးရတဲ့ အရာရှိ ၆၀၀ ကျော်ရှိပါတယ်။ တပ်မတော်ကို ပြောက်ကျားစစ်သားမကဘဲ နိုင်ငံခြား စစ်တပ်ကိုခွဲခွဲဖြိုဖြိုဆင်ဆင်ရာမှာ လေ့ကျင့်ရေးဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ပြည်တွင်းမှာ ဗိုလ်သင်တန်း တက်တဲ့ဦးရေကို တိုးမြှင့်နိုင်ပေမယ့် နိုင်ငံခြားကို စစ်ပညာသင်လွှတ်ရာမှာ အင်္ဂလိပ်စစ်မစ်ရှင်နဲ့ ပြဿနာ ပေါ်ရပါတယ်။ တပ်မတော်ကမျှော်မှန်းသလို သင်တန်းတက်ခွင့်မရပါဘူး။ ၁၉၅၃ မှာ အရာရှိ ၄၃ ဦး နဲ့ တပ်သား ၆၈ ဦးကို အမေရိကန်ကိုစေလွှတ်ဖို့ စီစဉ်ပေးမယ့် တဦးသာ သွားခွင့်ရပါတယ်။ ဒီစစ်ဗိုလ် ကတော့ Fort Leavenworth စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်ခွင့်ရတဲ့ ဗိုလ်မှူးသောင်းထိုက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်စစ်မစ်ရှင်ဟာ ကရင်သူပုန်ဘက်ကပင်းပြီး တပ်မတော်လက်နက်ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုကို ဟန့်တားတယ်လို့ ဗမာအရာရှိတွေဘက်က ဝေဖန်စွပ်စွဲနေတာ သုံးနှစ်လောက်ရှိပါပြီ။ နိုင်ငံခြား စစ် သင်တန်းတက်ဖို့ ကိစ္စမှာ စစ်ဦးစီးရုံးက လိုချင်သလို အင်္ဂလိပ်စစ်မစ်ရှင်ကစီစဉ်ပေးနိုင်တဲ့အခါ ဆက်ဆံရေးတင်းမာလာတဲ့အတွက် ၁၉၅၄ နှစ်ဆန်းမှာ အင်္ဂလိပ်စစ်မစ်ရှင်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ရပါတယ်။ ဒီကာလမှာပဲ DSI စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ဗိုလ်အောင်ကြီးကဦးဆောင်ပြီး ငွေရှာလာတဲ့အတွက် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနဲ့ လူမှုရေးနယ်ပယ်မှာပါ စစ်ဗိုလ်တွေ ဩဇာအရှိန်အဝါ ကြီးမားလာပါတော့တယ်။ ရှေ့အပါတ် အပိုင်း ၁၈ မှာ နိုင်ငံခြားပုံစံကိုလေ့လာပြီး တပ်မတော်ပြုပြင်ရေးလုပ်ပုံကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၈)

လွတ်လပ်ရေးရပြီးမကြာမီ ပြိုကွဲပျက်စီးခါနီးဖြစ်သွားတဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်ကို ၁၉၅၁ ကစပြီး ပြန်လည် တည်ဆောက်ဖို့ကြိုးပမ်းတာမို့ ရှစ်နှစ်အတွင်း တပ်မတော်ဟာ ဘက်ပေါင်းစုံ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာ ကြောင်း မေရီကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့ မတူငါရန်သူ အပိုင်း ၁၈ မှာ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ လေ့ကျင့်ရေး၊ စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေး၊ ထောက်လှမ်းရေး၊ တန်ပြန်ထောက်လှမ်းရေး၊ သူပုန်နှိမ်နင်းရေး၊ အထူးတပ်ဖွဲ့၊ အင်ဂျင်နီယာတပ်ဖွဲ့၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စတာတွေ ဒီကာလမှာပေါ်ပေါက်လာကြောင်း တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်က ရက်စွဲမပါတဲ့ “တပ်မတော်အုပ်ချုပ်ရေးသမိုင်း အတွဲ (၂)” မှာ ဖော်ပြ ထားတယ်တဲ့။

နိုင်ငံခြားစစ်တပ်ကိုလေ့လာပြီး နိုင်ငံခြားလက်နက်ပစ္စည်းနဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်ကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း တာဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၅၁ မတိုင်မီကတော့ အင်္ဂလိပ်ကိုသာ အားကိုးပါတယ်။ တပ်မတော်ရဲ့ အကြံပေး အဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်မစ်ရှင်ကပဲ နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးကိစ္စကို စီစဉ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ KMT

စစ်ဗိုလ်က ဝေဖန်တိုက်ခိုက်တာမျိုးတွေ ရှိလာပါတယ်။ တိုင်းပြည်ကိစ္စကို အရပ်သားအစိုးရက ကောင်းကောင်းမလုပ်ရင် စစ်တပ်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရမယ်လို့ ဒုစစ်ဦးစီးချုပ်ဗိုလ်အောင်ကြီးက ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်းကို ဝေဖန်တာမျိုးနဲ့ စစ်တပ်အသုံးစရိတ်နည်းတာကို ဗိုလ်နေဝင်းက ဝေဖန်တာမျိုးတွေ ရှိလာပါတယ်။

ရဲအဖွဲ့နဲ့ နိုင်ငံရေးသမားခါးပိုက်ဆောင်တပ်တွေကိုလည်း တပ်မတော်က ဝေဖန်ရှုတ်ချလာပါတယ်။ အစ္စရေးနဲ့ Yugoslavia ကို အတုယူပြီး ရပ်ရွာကာကွယ်ရေးအပျော်ထမ်းတပ် ဖွဲ့စည်းဖို့ စစ်တပ်ကစီစဉ်တဲ့အတွက် ပြုစောထီးတပ် ပေါ်ပေါက်လာရပါတယ်။ သူပုန်ရန်ကိုတွန်းလှန်ဖို့ စစ်တပ်မှာ အင်အားမရှိတုန်းကတော့ ဖဆပလအဖွဲ့က စစ်ဝန်ထမ်းတပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်တပ်အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာတော့ စစ်ဝန်ထမ်းကို ပြုစောထီးအဖြစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းလိုက်တာပါပဲ ။ ဒီကာလမှာ တပ်မတော်စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးဌာန ဩဇာအရှိန်အဝါ ကြီးမားလာပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်လူထွက်တွေကိုအသုံးပြုပြီး တပ်မတော်ကယုံကြည်တဲ့ နိုင်ငံရေးဝါဒကို ဖော်ထုတ်တဲ့အချိန်အခါပါပဲ။ နောက်ပိုင်း စစ်အာဏာသိမ်းပြီး မဆလပါတီတည်ထောင်တော့ စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးဌာနရဲ့ ရေးသားချက်တွေ အရေးပါလာပါတယ်။

စစ်တပ်ဩဇာအာဏာ ကြီးထွားလာတာကို ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကိုယ်တိုင် ဘဝင်မကျ ဖြစ်ရပါတယ်။ အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေအကြား ဆက်ဆံရေးအဆင်မပြေဖြစ်လာတာဟာ အကြောင်းရင်းနှစ်ခုမှာအခြေခံတယ်လို့ မေဂိုကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။ ၁၉၅၄ ကစပြီး ဖဆပလအဖွဲ့ထဲမှာ အတွဲအပြုံဖြစ်လာတာဟာ ပထမအကြောင်းရင်း ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ အာဏာရ အရပ်သားနိုင်ငံရေးအဖွဲ့ အားနည်းလာချိန်မှာ တပ်မတော်က စည်းလုံးသိပ်သည်းပြီး အားကောင်းလာတာက ဒုတိယအကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ တနည်းဆိုရရင်တော့ အာဏာရနိုင်ငံရေးသမားအချင်းချင်း မသင့်မတင့်ဖြစ်ပြီး အုပ်စုဖွဲ့တိုက်ခိုက်နေလို့ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း အားနည်းလာချိန်မှာ စစ်ဗိုလ်တွေဟာ နိုင်ငံခြားအယူအဆနဲ့ လက်နက်ပစ္စည်းကိုရယူပြီး တပ်မတော်ကို ပိုမိုအားကောင်းလာအောင် တည်ဆောက်နိုင်တာမို့ တပ်မတော်နဲ့ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဟာ စင်ပြိုင်အဖွဲ့အစည်းသဘောမျိုး ဖြစ်လာတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ရှေးအပါတ် အပိုင်း ၁၉ မှာ ၁၉၅၈ စစ်အာဏာသိမ်းပွဲ ဖြစ်ပွားရတဲ့ အကြောင်းရင်းတွေကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၁၉)

စစ်တပ်ကအာဏာသိမ်းပြီး ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းခေါင်းဆောင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီအစိုးရ ၁၉၅၈ မှာပေါ်ပေါက်ပုံကို မေဂိုကယ်လဟန်ရေးတဲ့ ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၁၉ မှာ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေအကြား ဆက်ဆံရေးတင်းမာတာဟာ စစ်အာဏာသိမ်းရတဲ့ အဓိကအကြောင်း ဖြစ်ပါ

တယ်။ ၁၉၅၈ ဧပြီလမှာ အာဏာပထမလအဖွဲ့ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားပြီး ဦးနု သခင်တင်ခေါင်းဆောင်တဲ့ သန့်ရှင်းဖဆပလက နုတင်အစိုးရဖြစ်သွားပြီး ဦးပဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ ဆွေငြိမ်းအုပ်စုက အတိုက်အခံ တည်မြဲဖဆပလဖြစ်သွားပါတယ်။

ဖဆပလနှစ်ခြမ်းကွဲတဲ့ကိစ္စဟာ စစ်တပ်ထဲအထိ ဂယက်ရိုက်သွားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆွေငြိမ်း အုပ်စုထောက်ခံသူလို မသင်္ကာတဲ့စစ်ဗိုလ်အားလုံးကို ဦးနုကမြတ်ပစ်လို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ စစ်ဗိုလ် အများစုက ဆွေငြိမ်းအုပ်စုကိုသာထောက်ခံအားပေးကြောင်း ထင်ရှားလာတဲ့အခါ နုတင်အရပ်သားအစိုးရနဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေအကြား ဆက်ဆံရေးအခြေအနေ ဆိုးဝါးလာပါတယ်။ တပ်မတော်ဟာ ပြည်သူ့ရန်သူနဲ့ပါတ် ၁ ဖြစ်နေကြောင်း နုတင်အုပ်စုက အတိအလင်းပြောဆိုလာတာကို တပ်မှူးတွေက မကျေနပ်ကြပါဘူး။ တချိန်တည်းမှာပဲ နုတင်အစိုးရဟာ ကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို အစိုးရအဖွဲ့ထဲသွင်းပြီး ကွန်မြူနစ် တပ်သားကိုတော့ တပ်မတော်ထဲသွင်းလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ကောလာဟလ ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရထားတဲ့ သူပုန်ဦးရေ လေးသောင်းကျော်နေပြီး နုတင်အုပ်စုကို ထောက်ခံမယ့် အနေအထားမှာ ရှိနေပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ကို တပ်ထဲသွင်းမယ်သတင်း၊ ပြုစောထိန်းညှိသူ စစ်အဖွဲ့ကို တဝက်လျှော့ပစ်ဖို့ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု အမိန့်ထုတ်ထားတဲ့ကိစ္စနဲ့ တပ်မှူးတွေလက်အောက်က UMP စစ်ရဲတပ်တွေကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဗိုလ်မင်းခေါင်က ရန်ကုန်ကို ခေါ်ယူတဲ့ကိစ္စ စတာတွေဟာ တပ်မှူးတွေကို အားနည်းအောင်လုပ်ပြီး နုတင်အရပ်သားအစိုးရကို စစ်အင်အားကောင်းအောင်လုပ်သလို ဖြစ်နေတယ်။

နုတင်အစိုးရရဲ့ အပြုအမူကို တပ်မှူးတွေကစိုးရိမ်ပူပန်လာတယ်လို့ ၁၉၅၈ အာဏာသိမ်းပွဲမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ အရာရှိတွေကပြောပါတယ်တဲ့။ မြောက်ပိုင်းတိုင်းမှူးဗိုလ်အောင်ရွှေ၊ ဗိုလ်ကြည်ဝင်း၊ ဗိုလ်ချစ်မြိုင် ပါဝင်တဲ့ လျှို့ဝှက်အစည်းအဝေးတွေ လုပ်တဲ့အတွက် ဒီစစ်ဗိုလ်တွေကို မေရီကယ်လဟန်က တွေ့ဆုံမေးမြန်းဖို့ကြိုးစားပေးမယ့် အတွေ့မခံပါဘူးတဲ့။ ဘာတွေဆွေးနွေးတယ်ဆိုတာ အတိအကျ မသိရပေမယ့် နုတင်အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးနဲ့ စစ်အာဏာသိမ်းဖို့ ဆွေးနွေးဖွယ်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သမိုင်းဆရာမတွေဖြစ်တဲ့ ဒေါက်တာဒေါ်မြင့် ကြည်နဲ့ ဒေါက်တာနော်အင်ဂျလင်းတို့ပြုစုတဲ့ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဒုတိယတွဲ စာမျက်နှာ ၁၀၉ မှာတော့ ဗိုလ်အောင်ရွှေ၊ ဗိုလ်ကြည်ဝင်းနဲ့ ဗိုလ်ချစ်မြိုင်တို့က ဂျပန်က ပြန်လာတဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီးကို အာဏာသိမ်းဖို့ တိုက်တွန်းကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒီအရာရှိတွေဟာ ဗိုလ်မောင်မောင်ကိုလည်း မကျေနပ်ချက်တွေပြောပြပြီး အာဏာသိမ်းဖို့အကြံပြုတာကို ဗိုလ်မောင်မောင်က ဘာမှမပြောဘဲ ငြိမ်နေလို့ သဘောတူတယ်လို့ပဲ တပ်မှူးတွေဘက်က ယူဆဖွယ်ရှိပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင်ကတော့ တပ်မှူးတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို မဟန့်တားဖို့ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက အမိန့်ပေးထားတယ်လို့ ၁၉၉၂ မေလ ၆ ရက်နေ့က မေရီကယ်လဟန်ကို ပြောပြပါတယ်။ ဒီကိစ္စမှာ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဗိုလ်ခင်ညိုတို့က တမျိုးပြောပါတယ်။

ဦးနုက စစ်တပ်အသုံးစရိတ် တော်တော်နဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာလုပ်ဖို့ ကြိုးစားတာကို ကက်သလစ်ဘာသာဝင် ဗိုလ်မောင်မောင်က မကျေနပ်လို့ ဦးနုအစိုးရကို ဖြုတ်ချချင်တာလို့ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဗိုလ်ခင်ညိုတို့က ၁၉၉၂ မေလ ၁၄ ရက်နေ့က မေရီကယ်လဟန်ကို ပြောပြပါတယ်။ တပ်မှူးတွေရဲ့ အကြံအစည်ကို ဦးနုရော ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းပါ ရိပ်မိပုံရပါတယ်။ သစ်တောစောင့်

တပ်ဖွဲ့ UMP စစ်ရဲနဲ့ သစ္စာခံပြုစောထီးတွေကို နုတ်အစိုးရက ရန်ကုန်ကိုခေါ်ထားပါတယ်။

၁၉၅၈ စက်တင်ဘာ ပထမပတ်မှာ ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ ဗိုလ်တင်ဖေတို့ကို ဦးနုက ခေါ်ယူတွေ့ဆုံပြီး သူတို့သုံးဦးနဲ့ ဗိုလ်နေဝင်းကို ဝန်ကြီးခန့်ပြီး အာဏာခွဲဝေကာ ပြဿနာဖြေရှင်းဖို့ အကြံပြုပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဝန်ကြီးဖြစ်လာသူကို လာဘ်ထိုးခံရသူလို တပ်မှူးတွေကယူဆတော့မှာမို့ ဦးနုရဲ့ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီးက အတော်စိတ်ဆိုးသွားပါတယ်တဲ့။

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနဲ့ တွေ့ဆုံပွဲဟာ စစ်ဦးစီးဌာနနဲ့ တပ်မှူးတွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးကိုရော၊ အရပ်သား-စစ်သားဆက်ဆံရေးကိုပါ ပြောင်းလဲသွားစေတယ်လို့ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင် တို့က ယူဆတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဦးစီးအရာရှိနဲ့ တပ်မှူးတွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးအခြေအနေကို မသိလိုသာ ဦးနုက အခုလိုကမ်းလှမ်းလိုက်တာ ဖြစ်ပုံရပါတယ်တဲ့။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းနဲ့ ဘယ်လောက်ရင်းနှီးရင်းနှီး တပ်ထဲမှာ ဘယ်လောက်ဩဇာရှိရှိ တပ်မှူးတွေ မကြိုက်တဲ့ အလုပ်ကို ဦးစီးအရာရှိ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင်တို့က မလုပ်နိုင်ကြောင်း ပြသလိုက်တာပါ။ တပ်မှူးတွေရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒကို အလေးထား ရတာမို့ ဦးနုပေးတဲ့ ဝန်ကြီးရာထူးတို့ ရန်ကုန်အခြေစိုက် ဦးစီးအရာရှိတွေက လက်မခံခဲ့တာလို့ မေရီ ကယ်လဟန်က ဆိုပါတယ်။ နောက်တချက်ကတော့ ရန်ကုန်ဦးစီးအရာရှိအောက်မှာ စစ်သား အနည်း ငယ်သာ ရှိပြီး တပ်မှူးတွေအောက်မှာ စစ်သားအများအပြားရှိနေတဲ့ အချက်ပါ။

အဲဒါကြောင့် ဝန်ကြီးရာထူးလက်ခံပြီး အရပ်သားနုတ်အစိုးရနဲ့ အာဏာခွဲဝေမယ့်အစား တပ်မှူးတွေရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒအတိုင်း စစ်အာဏာသိမ်းဖို့ စီစဉ်ရပါတော့တယ်။ ဒါပေမယ့် တပ်မှူးတွေ အာဏာသိမ်းတာမျိုးမဖြစ်စေဘဲ စစ်ဦးစီးဌာနကအာဏာသိမ်းတာမျိုးဖြစ်အောင် ဗိုလ်မောင်မောင် တို့က ဖန်တီးပါတယ်။ စစ်ဦးစီးလက်အောက်ခံတပ်ရင်းတွေကို ရန်ကုန်မှာနေရာယူခိုင်းပြီး အာဏာ သိမ်းဖို့ ပြင်ဆင်ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ရတဲ့ရည်ရွယ်ချက်က တပ်မှူးတွေဦးဆောင်ပြီး အာဏာသိမ်းမှာကို ဟန့်တားဖို့နဲ့ နုတ်အုပ်စုလက်အောက်ခံ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေရဲ့ ရန်ကို ကာကွယ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

၁၉၅၈ စက်တင်ဘာ ၂၃ ရက်နေ့မှာ ဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီး ဦးနုကိုသွားတွေ့ပြီး တပ်မှူးတွေအာဏာသိမ်းဖို့ ကြံစည်နေတာကို ထိန်းနေရကြောင်း ကြာကြာထိန်းနိုင်မှာမဟုတ်ကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ နောက်တနေ့မှာ ဗိုလ်မောင်မောင်၊ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဦးနုရဲ့ ကိုယ်ရေးအတွင်းဝန် ဦးအုန်း တို့ ဆွေးနွေးပြီး နိုင်ငံရေးသမားမပါတဲ့အစိုးရကိုဖွဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကို ဝန်ကြီးချုပ်ခန့်ဖို့ သဘောတူ ကြပါတယ်။ နောက်တော့ စက်တင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့မှာ ဦးနုက ဗိုလ်မောင်မောင်၊ ဗိုလ်အောင်ကြီးနဲ့ ဗိုလ်တင်ဖေကိုခေါ်ယူပြီး ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းခေါင်းဆောင်တဲ့ အိမ်စောင့်အစိုးရကို အာဏာလွှဲပေးဖို့ သဘော တူလိုက်ကြောင်းမေရီကယ်လဟန်က ရေးသားထားပါတယ်။ ရှေ့အပတ် အပိုင်း ၂၀ မှာ ဗိုလ်နေဝင်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ အိမ်စောင့်အစိုးရအကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၂၀)

ပထမအကြိမ်အာဏာသိမ်းပြီး ၁၉၅၈ မှာ ဖွဲ့စည်းတဲ့ အိမ်စောင့်အစိုးရအကြောင်း ငါနဲ့ မတူ ငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၂၀ မှာ ဒီကနေ့ တင်ပြပါမယ်။

တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးဖို့ဆိုပြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုလက်ထဲအာဏာကို ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းလက်ထဲလွှဲပြောင်းပေးလိုက်တာဟာ အရပ်သားစစ်သား စစ်သားဆက်ဆံရေးနဲ့ ဦးစီးအရာရှိ တပ်မှူးဆက်ဆံရေးကို ပြေလည်သွားစေပါတယ်တဲ့။ တပ်မှူးတွေအာဏာသိမ်းတာမဟုတ်ပဲ ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းနဲ့ ဦးစီးအရာရှိ ဗိုလ်မောင်မောင် ဗိုလ်အောင်ကြီး ဗိုလ်တင်ဖေတို့က အာဏာသိမ်းတာဖြစ်ပေမယ့် နုတင် အုပ်စု အာဏာလက်လွှတ်ဖြစ်သွားတာကို တပ်မှူးတွေက ကြေနှပ်ကြပါတယ်။ ဦးစီးအရာရှိနဲ့ တပ်မှူးအကြား တင်းမာမှုလျော့သွားရတဲ့ အကြောင်းရင်းသုံးခုရှိပါတယ်တဲ့။

ပထမအကြောင်းက စစ်ဗိုလ်အတွက် ရာထူးအများအပြားဖန်တီးလိုက်တာမို့ တပ်မှူးတွေ ရန်ကုန်ရောက်လာတဲ့အတွက် အရင်လို ပြိုင်ဆိုင်တာမျိုး နည်းသွားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယ အကြောင်းကတော့ DSI စစ်တပ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတိုးချဲ့လိုက်လို့ စစ်ဗိုလ်တွေဝင်ငွေကောင်းလာတဲ့အတွက် မကျေနပ်မှုနည်းပါးသွားတာပါ။ သူပုန်အများအပြား လက်နက်ချတဲ့အတွက် စစ်ဆင်ရေးကို အရင်လို ဦးစားမပေးပဲ ရန်ကုန်က ရာထူးကိုသာ အာရုံစိုက်လာတာဟာ ဦးစီးအရာရှိနဲ့ တပ်မှူးအကြား တင်းမာမှု လျော့သွားရတဲ့ တတိယအချက်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဝါရင့်တပ်မှူးအတော်များများ ရန်ကုန်ရောက် လာလို့ အရင်လိုစစ်ဆင်ရေးကို ဦးစားမပေးတော့ပဲ တပ်ခွဲတပ်စိတ်အဆင့်လောက်မှာသာ စစ်ဆင်ရေး လုပ်ပါတော့တယ်။

၁၉၅၈ အောက်တိုဘာ ၂၈ ရက်နေ့မှာ ဦးနုက ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကို တရားဝင်အာဏာ အပ်နှင်းပြီးတာနဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေ အစိုးရဌာနအသီးသီးကို ဝင်ရောက်ကြပါတယ်။ အရပ်သားကိုသာ ဝန်ကြီးခန့် ပေးမယ့် စစ်ဗိုလ်တရားနီးပါး အုပ်ချုပ်ရေးဘက်မှာ နေရာယူကြပါတယ်။ ဒီအထဲက သုံးပုံတပုံ ဟာ နယ်ကလာတဲ့စစ်ဗိုလ်တွေပါ။ DSI စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို အကြီးအကျယ်တိုးချဲ့တာမို့ ဘဏ်လုပ်ငန်း၊ သင်္ဘောလိုင်း၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေး၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနဲ့ နိုင်ငံခြား ကုန်သွယ်ရေးကို လုပ်ကိုင်နေပြီမို့ အင်အားအကောင်းဆုံး စီးပွား ရေးလုပ်ငန်းကြီးဖြစ်နေပါပြီ။ စစ်ဗိုလ်တွေ TAXI ထောင်ပြီး ငွေပိရှာနိုင်ဖို့အတွက် DSI က မာဇဒ်သုံးဘီးကားတွေတင်သွင်းပေးလို့ စစ်ဗိုလ်ဟာ အခွင့်ထူးခံဖြစ်လာပါတယ်။

ဗိုလ်နေဝင်းအိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက်မှာ အထင်ရှားဆုံးအဖွဲ့အစည်းဟာ လအာက ခေါ်လုံခြံရေးနဲ့ အုပ်ချုပ်မှုကောင်စီဖြစ်ပါတယ်။ လအာကကို တပ်မှူးတွေကပဲ ဦးဆောင်ပါတယ်။ ပြုစောထီး၊ သစ်တောစောင့်နဲ့ UMP အချို့ကို လက်နက်သိမ်းသူဟာ လအာကပါ။ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ဌာနနဲ့ လအာက လက်ထဲပြီးလူတိုင်းကို မှတ်ပုံတင်ဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က ပြည်သူလူထုရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ မှတ်ပုံတင်စစ်ဆေးတဲ့နည်းနဲ့ လူထုကိုစောင့်ကြည့်ဖို့ စီစဉ်တာပါ။

အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက်မှာ ရာဇဝတ်မှုခင်း သိသိသာသာကျဆင်းသွားပါတယ်။ ၁၉၆၀ ဖေဖော်ဝါရီလ ရွေးကောက်ပွဲမှာ နယ်ဆန္ဒနယ်မြေ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မဲဆန္ဒပေးနိုင်တာကို ကြည့်ရင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တာသိသာပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့ထဲမှာ တဲထိုးနေထိုင်သူ နှစ်သိန်းကျော်ကို ဥက္ကလာပနဲ့ သာကေတမြို့သစ်ကို ရွှေ့ပြောင်းလိုက်တာ အိမ်စောင့်အစိုးရပါ။ အိမ်စောင့်အစိုးရရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေကို ပြည်ရေးရွာမှုဆိုတဲ့အမည်နဲ့ စာအုပ်ထုတ်ဝေပါတယ်။ ကိုယ်လုပ်တာ ကိုယ်ဂုဏ်ယူပြီး ကိုယ်ငါးချဉ်ကိုယ်ချဉ်တဲ့ အစိုးရရဲ့ စာအုပ်ဟာ အမေရိကန် အထက်တန်းကျောင်းသားတွေ ထုတ်ဝေနေကျဖြစ်တဲ့ နှစ်လည်စာစောင်နဲ့အတော်တူတယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က ဆိုပါတယ်။

ဗိုလ်နေဝင်းအိမ် စောင့်အစိုးရလက်ထက်မှာ လွတ်လပ်မှုဆုံးရှုံးရပုံကို ဗြိတိသျှသံရုံး အစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အစိုးရကို အနည်းအကျဉ်းဝေဖန်မိတာနဲ့ ကြီးလေးတဲ့အပြစ်ဒဏ်ကျခံရတဲ့အချိန်ပါ။ အတိုက်အခံလုပ်သူကို ကိုကိုးကျွန်းပို့ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရရဲ့ ၁၉ ရာစုပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်တိုးချဲ့ပြီး စာနယ်ဇင်းကို ဖိနှိပ်တာအိမ်စောင့်အစိုးရပါ။ ကွန်မြူနစ်အလိုတော်ရိလို၊ စွပ်စွဲပြီးထောင်ချခံစတဲ့ အယ်ဒီတာ သတင်းထောက်နဲ့ ထုတ်ဝေသူတွေ မနည်းပါဘူး။ အစိုးရဝေဖန်သူ လေးရာကျော်ကို ပုဒ်မ ၅ နဲ့ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခဲ့ပါတယ်။

စစ်တပ်ကထောက်ခံအားပေးတဲ့ ဆွေငြိမ်းအုပ်စုအနိုင်ရဖို့ အလားအလာနည်းပေမယ့် ၁၉၆၀ မှာ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးလိုက်တာဟာ စစ်တပ်နာမည်ပျက်လာလို့ ပါပဲတဲ့ အိမ်စောင့်အစိုးရကတော့ ဒီမိုကရေစီကိုလေးစားလို့ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပလိုက်တာလို့ ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်တပ်နာမည်ပျက်လာပြီး ဦးစီးအရာရှိနဲ့ တပ်မှူးတွေအကြား ဆက်ဆံရေးအဆင်မပြေဖြစ်လာလို့ စစ်တပ်က နောက်ဆုတ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပကာ အရပ်သားအစိုးရကို အာဏာလွှဲပေးလိုက်တာလို့ မေရီကယ်လဟန်ကဆိုပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီး စစ်စခန်းပြန်ဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းနဲ့ စစ်ဦးစီးရုံးကစီစဉ်တာကို ရန်ကုန်ရောက်နေတဲ့ တပ်မှူးတွေက မကျေနပ်လို့ ဆက်ဆံရေးတင်းမာလာတာပါတဲ့။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ နုတင်အုပ်စု နိုင်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲဆိုတာကို တပ်မှူးတချို့လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးရာမှာ ဗိုလ်အောင်ရွှေ ဗိုလ်လှမော် ဗိုလ်ထွန်းစိန် ဗိုလ်ကြည်ဝင်း ဗိုလ်ကြည်ဟန်နဲ့ ဗိုလ်ချစ်မြိုင်တို့ လည်းပါဝင်တယ်လို့ ၁၉၉၃ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၁ ရက်နေ့မှာ ဗိုလ်မှူးကြီးလှမော်က မေရီကယ်လဟန်ကို ပြောပြပါတယ်။ ဘာကိုဆွေးနွေးတယ်ဆိုတာ အသေးစိတ်သိရဖို့ခက်ပေမယ့် စစ်တန်းလျားကို မပြန်ချင်တဲ့ ဒီတပ်မှူးတွေဟာ တခုခုလုပ်ဖို့ ဆွေးနွေးတာထင်ရှားတယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။ ဦးနုခေါင်းဆောင်တဲ့ အရပ်သားအစိုးရတက်လာပြီးမကြာမီ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ရွှေနဲ့ တပ်ရင်းမှူးတချို့ဟာ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းကိုဖယ်ရှားပြီး ဦးနုအစိုးရကို ဖြုတ်ချဖို့ ကြံစည်တယ်လို့ ယူဆရကြောင်း ၁၉၆၁ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် ဗြိတိသျှသံမှူး အစီရင်ခံစာ မှာဖော်ပြတာကိုလည်း ကိုးကားထားပါတယ်။

၁၉၆၀ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ကျင်းပတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဆွေငြိမ်းအုပ်စုနိုင်အောင် စစ်ဗိုလ်အချို့ မဲခိုးခဲ့ကြပေမယ့် ဦးနုခေါင်းဆောင်တဲ့ သန့်ရှင်းဖဆပလတဖြစ်လဲ ပြည်ထောင်စုပါတီက အပြတ်အသတ်

အနိုင်ရပြီး ဒီမိုကရေစီအရပ်သားအစိုးရကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ စစ်အစိုးရ သက်ဆိုးရှည်လိမ်မယ်လို့ မျှော်လင့်နေတုန်း ဗိုလ်နေဝင်းက ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီး အာဏာလွှဲပေးတဲ့ အတွက် တကမ္ဘာလုံးက ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ဒီမိုကရေစီကို လေးစားသူအဖြစ် ဗိုလ်နေဝင်းကို ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံက မက်ဆေးဆေးဆုချီးမြှင့်ပေးမယ့် ဗိုလ်နေဝင်းက လက်မခံပါဘူး။ ဒေါ်လာ တသောင်းတန်ဆုကိုလက်ခံလိုက်ရင် အနောက်တိုင်းလမ်းစဉ်လိုက်တဲ့အတွက် ဂုဏ်ပြုခံရတာကို အပြောခံရမှာမို့ရိမ်လို့ မက်ဆေးဆေးဆုကို ဗိုလ်နေဝင်းလက်မခံရတာဖြစ်ကြောင်း ၁၉၆၀ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့ထုတ် ဗြိတိသျှနိုင်ငံခြားရေးဌာန အစီရင်ခံစာမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ရှေ့အပတ် အပိုင်း ၂၁ မှာ ဦးနုအစိုးရလက်ထက်မှာ ဗိုလ်နေဝင်းက ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု အားကောင်းအောင်လုပ်ပြီး ၁၉၆၂ မှာ စစ်အာဏာသိမ်းတဲ့အကြောင်းတင်ပြပါမယ်။

☆ ☆ ☆

အပိုင်း (၂၁)

ဦးနုခေါင်းဆောင်တဲ့ အရပ်သားအစိုးရ ၁၉၆၀ မှာ အာဏာရနေတုန်းတပ်တွင်းအာဏာပြိုင်မှုကို နိဂုံးချုပ် စေပြီး ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ခိုင်မာအောင်လုပ်နိုင်တဲ့အတွက် ၁၉၆၂ မှာ စစ်အာဏာသိမ်းနိုင်ကြောင်း မေရီ ကယ်လဟန်သုံးသပ်တာကို ငါနဲ့မတူငါရန်သူ အပိုင်း ၂၁ မှာ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ ဦးနုရဲ့ ပြည်ထောင်စု ပါတီဟာ အာဏာရပြီးမကြာမီ သခင်အုပ်စုနဲ့ ဦးစိုလ်အုပ်စုဆိုပြီး နှစ်ခြမ်းကွဲသွားပါတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်း အိမ်စောင့်အစိုးရတည်ထောင်ခဲ့တာကို ဦးနုအစိုးရက ဖျက်သိမ်းလိုက်ပေမယ့် မိမိပါတီကို ခိုင်မာအောင် မလုပ်နိုင်တာမို့ စစ်အာဏာသိမ်းဖို့ ဖိတ်ခေါ်သလိုဖြစ်သွားတယ်လို့ ယူဆသူတွေ များပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမယ့် ဒီလူတွေဟာ တပ်တွင်းအာဏာပြိုင်ပွဲကို သတိမထားမိကြဘူးလို့ မေရီကယ်လဟန်က မြင် ပါတယ်။

တောင်ပိုင်းတိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ရွှေနဲ့ တပ်ရင်းမှူး ၈ ဦးကို ၁၉၆၁ ဖေဖော်ဝါရီလ မှာ ထုတ်ပစ်တာနဲ့ စစ်လေ့ကျင့်ရေးညွှန်ကြားရေးမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင် အဖြုတ်ခံရတာဟာ တခြားစီဖြစ်ကြောင်း မေရီကယ်လဟန်က ရှင်းပြထားပါတယ်။ ထောက်လှမ်းရေးသစ် မွေးထုတ်နိုင်ဖို့ အတွက် ရန်ကုန်ရှိ အမေရိကန်သံရုံးက CIA အရာရှိအကူအညီနဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင်က သုတေသနဌာန ကို တည်ထောင်ပါတယ်။ ဒီဌာနရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ဗိုလ်မောင်မောင်က လျှို့ဝှက်ထားလို့ ဗိုလ်နေဝင်း စိတ်ကွက်သွားတာဆိုတဲ့ သတင်းစာဆရာ ဂါးဒီးယန်းဦးစိန်ဝင်းရဲ့ အမြင်ကိုလည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဗိုလ်မောင်မောင် အဖြုတ်ခံရတဲ့ အဓိကအကြောင်းရင်းတခုကတော့ ထောက်လှမ်းရေးညွှန်မှူး နှုတ်ခမ်း မွေးဗိုလ်လွင်က ဗိုလ်မောင်မောင်ကို မနာလိုတို့ရှည်ဖြစ်လာပြီး ချောက်တုန်းတဲ့ကိစ္စပါပဲတဲ့။ ထောက်လှမ်း ရေးညွှန်မှူး ဗိုလ်လွင်ဟာ သုတေသနဌာနကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မကျေနပ်တဲ့အတွက် ဗိုလ်မောင်မောင်ကို CIA ဩဇာခံအဖြစ် ဗိုလ်နေဝင်းက မြင်လာအောင် နားသွင်းနိုင်ခဲ့တယ်လို့ ဗိုလ်အောင်ကြီးက ပြောပါတယ်တဲ့။

ကက်သလစ်ဘာသာဝင် ဗိုလ်မောင်မောင်ရဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ ကွန်မြူနစ်ဆန် ကျင်ရေး လမ်းစဉ် ဟာလည်း သူ့ဇာတ်သိမ်းခန်းကို ဖန်တီးဖွယ်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ၁၉၆၁ မှာ ဦးနုနဲ့ ဗိုလ်နေဝင်းဟာ တရုတ်-မြန်မာ ဆွေမျိုးပေါက်ဖော် ချစ်ကြည်ရေးဇာတ်ကား ရိုက်ကူးနေပြီပို့ အမေရိကန်လက်နက် ကိုင်ဆောင်တဲ့ KMT တရုတ်ဖြူအကြွင်းအကျန်ကိုတိုက်ခိုက်ရာမှာ တပ်မတော်တပ်ရင်း ၉ နဲ့ တရုတ် ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်တို့ ပူးတွဲစစ်ဆင်ရေးလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ပါဝင်သူ ဗမာစစ်ဗိုလ်တွေကရော ဗြိတိသျှစစ်သံမှူးအစီရင်ခံစာတပါ သက်သေခံနေပါတယ်တဲ့။ ဒီလိုအခြေအနေမှာ စစ်တပ်မှာ ဒုတိယ (သို့) တတိယအာဏာရှိသူအဖြစ် ယူဆခံနေရတဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင်ကို CIA ဩဇာခံ (သို့) မဟာမိတ် အဖြစ် သတင်းလွှင့်တာဟာ အထိဆုံးပါပဲ။ နှုတ်ခမ်းမွေးဗိုလ်လွှင့် အကွက်ဆင်ပြီး ဘေးတီးပေးတဲ့အတိုင်း ဗိုလ်မောင်မောင်ကများ CIA အကူအညီနဲ့ အာဏာသိမ်းလေမလားလို့ ဗိုလ်နေဝင်း စိုးရိမ်ထိတ်လန့် လာတာကြောင့် ဗိုလ်မောင်မောင်ကိုဖြုတ်ပစ်လိုက်တာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။

ဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ တပ်မှူးငါးဦးကို စစ်သံမှူးအဖြစ် နိုင်ငံခြားပို့လိုက်ပြီး ဗိုလ်အောင်ရွှေကို တော့ သံအမတ်အဖြစ် Australia ကို ပို့လိုက်ပါတယ်။ ကျန်တပ်မှူးလေးဦးကို အငြိမ်းစားပေးပါတယ်။ ဒီအရာရှိတွေဟာ ၁၉၆၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဆွေငြိမ်းအုပ်စုဘက်က ထောက်ခံအားပေးတာ ထင်ရှား တဲ့အတွက် တပ်က ထုတ်ပစ်တာဖြစ်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာပေးမယ့် စစ်ဆင်ရေးလုပ်နေတဲ့ တပ်ရင်း မှူးနှစ်ဦးကိုပါ ဖြုတ်ပစ်တာကြည့်ရင် ဗိုလ်နေဝင်းမကျေနပ်တာဟာ ရွေးကောက်ပွဲကိစ္စသာမဟုတ် ကြောင်း ခန့်မှန်းနိုင်တယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က သုံးသပ်ပါတယ်။

ဗိုလ်နေဝင်းကိုရော ဦးနုအစိုးရကိုပါ ဖြုတ်ပစ်ပို့ကြံစည်လို့ တပ်မှူးတွေအမြတ်ခံရတာလို့ အဲဒီတုန်းက ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၆၀ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပချိန်မှာလုပ်တဲ့ တပ်မှူးတွေရဲ့ လျှို့ဝှက် အစည်းအဝေးကို ဗိုလ်နေဝင်းသိရတဲ့အခါမှာ အလွန်စိတ်ဆိုးသွားတယ်လို့ ဗိုလ်လှမော်က ပြောပြပါ တယ်တဲ့။ ဒါပေမယ့် လျှို့ဝှက်အစည်းအဝေးမှာ ဆွေးနွေးတဲ့ကိစ္စကို ဗိုလ်နေဝင်းစိတ်ဆိုးတာမဟုတ်ဘဲ ဦးစီးအရာရှိမပါဘဲ တပ်မှူးတွေချည်းအစည်းအဝေးလုပ်တာကို ဗိုလ်နေဝင်းမကျေနပ်တာဖြစ်ကြောင်း နောင်မှ သဘောပေါက်တယ်လို့ ဗိုလ်လှမော်က ပြောပါတယ်တဲ့။ ဦးစီးအရာရှိတွေဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်အောင်ကြီး နဲ့ ဗိုလ်မောင်မောင်ကိုပိုင်းပယ်ရင် ဗိုလ်နေဝင်းကိုပိုင်းပယ်တာနဲ့ အတူတူဖြစ်ကြောင်း နားလည်လာ တယ်လို့ ဗိုလ်လှမော်က ပြောပါတယ်တဲ့။

ဦးစီးအရာရှိဗိုလ်မောင်မောင်နဲ့ တပ်မှူးအချို့ကိုဖြုတ်ပစ်တာဟာ စစ်ဦးစီးဌာနနဲ့ တပ်မှူး တွေအကြားက ပြဿနာကို ဖြေရှင်းလိုက်တာပါပဲ။ တောင်ပိုင်းတိုင်းနဲ့ မြောက်ပိုင်းတိုင်းကိုဖျက်သိမ်းပြီး တိုင်းငါးတိုင်းနဲ့ အထူးတပ်ရင်းလေးရင်း ဖွဲ့စည်းလိုက်တဲ့အတွက် စစ်ဦးစီးရုံးရဲ့ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုအင်အား ပို ကောင်းသွားပါတယ်။ အရင်လို တိုင်းကြီးနှစ်တိုင်းနဲ့ တိုင်းမှူးနှစ်ဦးသာထားမယ်ဆိုရင် တိုင်းမှူးအနေနဲ့ အာဏာသိမ်းဖို့ လွယ်ကူတာမို့ တိုင်းမှူးတွေများလာအောင် ဗိုလ်နေဝင်းကဗဟိုတီးလိုက်တာပါပဲ။ ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့တိုင်းမှူးတွေကို ရန်ကုန်နဲ့ နီးတဲ့ တိုင်းမှာထားပြီး သိပ်မယုံရတဲ့တိုင်းမှူးတွေကိုတော့ ရန်ကုန်နဲ့ ဝေးရာမှာ တာဝန်ပေးထားဖို့ ဗိုလ်နေဝင်းက စီစဉ်တာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်ပို ၁၉၆၂ မှ ၁ စစ်အာဏာသိမ်းတဲ့အခါ တပ်မတော်ဟာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကို နှာခံတဲ့ စစ်ဗျူရီကရေစီယန္တရားကြီး ဖြစ်နေပါပြီ။ ၁၉၅၈ အာဏာသိမ်းပွဲကို ဦးစီးအရာရှိတွေက စီစဉ်ခဲ့ တာ ဖြစ်ပေမယ့် ၁၉၆၂ အာဏာသိမ်းပွဲမှာတော့ စစ်တပ်တစ်ခုလုံး တညီတညွတ်တည်းပါဝင်တာ တွေ့ရ ပါတယ်။ ဗိုလ်နေဝင်းက သူ့အမိန့်ကို အားလုံးနှာခံအောင်လုပ်ထားနိုင်တာကြောင့် ၆၂ အာဏာသိမ်းပွဲ အောင်မြင်တာလို့ လေ့လာသူတွေကသုံးသပ်ကြပေမယ့် ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့စွမ်းရည်တစ်ခုတည်းနဲ့တော့ လုပ် နိုင်မယ်မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ဗိုလ်မောင်မောင်ဦးဆောင်တဲ့ စစ်စီမံခန့်ခွဲမှုဌာနက လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်အတွင်း စစ်တပ်ပြုပြင်ရေးတွေလုပ်ပြီး ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကိုနှာခံတဲ့ စစ်ဗျူရီကရေစီယန္တရားကြီးကို တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့လို့သာ ၁၉၆၂ မှာ အလွယ်တကူစစ်အာဏာသိမ်းနိုင်တာလို့ မေဂိုကယ်လဟန်က ယူဆပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲမှာစိုးရိမ်လို့ အာဏာသိမ်းရတာဆိုတဲ့ဆင်ခြေကိုလည်း မေဂို ကယ်လဟန်က လက်မခံပါဘူး။ စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းဟာ အရပ်သားအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ ပါတီအဖွဲ့ အစည်း စတာတွေထက် အများကြီးအင်အားတောင့်တင်းပြီး စည်းလုံးညီညွတ်နေတာမို့ အရပ်သား အစိုးရအဖွဲ့အစည်းကို စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းနဲ့အစားထိုးပြီး ပြဿနာကို စစ်ရေးအရဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစား တာ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ နိုင်ငံရေးအာဏာကို အခိုင်အမာဆုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့ စစ်တပ်ကကြိုးစားရာမှာ တိုင်းသူ ပြည်သားဟာ အနေ ၁၄အယုတ် အဟန့်အတားလိုဖြစ်လာရကြောင်း မေဂိုကယ်လဟန်သုံးသပ်တာကို တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ ရှေ့အပတ် အပိုင်း ၂၂ မှာ မဆလနဲ့ နဝတခေတ် စစ်တပ်အကြောင်း တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၂၂)

၁၉၈၈ ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကို စစ်တပ်ကဖြိုခွင်းပြီး စစ်အာဏာရှင်စနစ်တည်ထောင်ပုံနဲ့ပတ်သက်ပြီး မေဂိုကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၂၂ မှာ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ လွတ်လပ် စွာပြောဆိုရေးသားခွင့်ပေးတဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက အယုံအကြည် မရှိကြောင်း ပထမအကြိမ်အာဏာသိမ်းစဉ် ၁၉၅၈ အောက်တိုဘာ ၁၇ ရက်နေ့ထုတ်ဝေတဲ့ တပ်မတော် စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးဌာနအစီရင်ခံစာနဲ့ စက်တင်ဘာ ၃၀ ရက်နေ့ထုတ် “ခေတ်ရေး” စာစောင်မှာ ဖော်ပြထားတာတွေ့ရပါတယ်တဲ့။ ပြည်သူလူထုဟာ နိုင်ငံရေးစိတ်ဝင်စားတာမဟုတ်လို့ သူပုန်ဝါဒဖြန့် တာကို နားယောင်သွားတတ်တယ်လို့ တပ်မတော်စာစောင်က ဆိုပါတယ်။ ၁၀ ရပ်တည်ရေးနဲ့ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိုသာ အဓိကထားတဲ့ နိမ့်ကျတဲ့စိတ်သဘာဝရှိတဲ့ ပြည်သူလူထုဟာ သူများကြီးဆွဲရာ ကို ပါသွားတတ်တယ်လို့ တပ်မတော်စာစောင်က သုံးသပ်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒီအချိန်ကစပြီး စည်းကမ်းရှိပြီး တာဝန်သိဖို့ ပြည်သူလူထုကို စစ်တပ်ကဆုံးမနေတာ ဒီကနေ့အထိပါပဲ။ တိုင်းသူပြည်သားကို အယုံအကြည်မရှိတဲ့စစ်တပ်ဟာ တိုင်းသူပြည်သားက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားတဲ့အစိုးရကိုလည်း ယုံကြည်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဦးနုအစိုးရ

အာဏာပြန်ရတဲ့ ၂ နှစ်ကာလမှာ စစ်တပ်စည်းလုံးညီညွတ်အောင်လုပ်ပြီး ၁၉၆၂ မှာ ဒီမိုကရေစီ စနစ်ကို ဖျက်ဆီးလိုက်တာပါ။ နိုင်ငံရေးပါတီအားလုံးကိုဖျက်သိမ်းပြီး မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ကို ကြေညာပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းစဉ်ကခေတ်စားခဲ့တဲ့ လက်ဝဲဝါဒကို ပြန်လည်ဆန်းသစ်လိုက်တာ ပါပဲ။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ကိုဟန်တားတဲ့ နည်းဗျူဟာအနေနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ချမှတ်တာလို့လည်း စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ယူဆပါတယ်တဲ့။ စစ်တပ်နဲ့ မဆလပါတီလက်တွဲပြီး ၂၆ နှစ်တိုင် အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ပါတယ်။ တိုင်းသူပြည်သားကို နိုင်ငံရေးစိတ်မဝင်စားဘူးလို့ စစ်တပ်ကယူဆတာမို့ ဆိုရှယ်လစ် နိုင်ငံသားကောင်း ပေါ်ထွက်ရေးအတွက် မဆလခေတ်မှာ နိုင်ငံရေးသဘောတရားသင်တန်းတွေ အများဆုံးပေးခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ရှိရာ နယ်စပ်ဒေသမှာတော့ စစ်တပ်ကသာ ကြီးစိုး ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ကို လူထုနဲ့ အဆက်အသွယ်ပြတ်စေဖို့အတွက် ဖြတ်လေးဖြတ် လမ်းစဉ် စတင်ကျင့်သုံးတဲ့အချိန်အခါပါ။ မဆလပါတီဟာ စည်းရုံးရေးကိစ္စကိုသာ ဦးစားပေးနေတာမို့ သူပုန်နှိမ်နင်းရေးကို ဂရုမစိုက်ဘူးလို့ စစ်ဗိုလ်ဟောင်းတွေက ပြောပါတယ်တဲ့။ မဆလအစိုးရကသာ အားသွန်ခွန်စိုက်လုပ်မယ်ဆိုရင် ပြည်တွင်းစစ်နိဂုံးချုပ်ပြီး စည်းလုံးညီညွတ်နေတာကြာပြီလို့ စစ်ဗိုလ် ဟောင်းအချို့က ပြန်ပြောတာကိုလည်း ကိုးကားထားပါတယ်။

၁၉၈၈ ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကို နှိမ်နင်းလိုက်တဲ့အခါမှာ မဆလ အစိုးရ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး စစ်တပ်ဟာ တခုတည်းသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်လာပါတယ်။ ၁၉၉၀ မှာ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးလိုက်ပေမယ့် စစ်တပ်ထောက်ခံတဲ့ မဆလတဖြစ်လဲ တစညပါတီ ကိုယ်စားလှယ် ၁၀ နေရာသာရှိပြီး ဒေါ်စုခေါင်းဆောင်တဲ့ NLD ပါတီ အပြတ်အသတ်အနိုင်ရတာကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲလဒ်ကို စစ်တပ်ကအသိအမှတ်မပြုဘဲ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်တဲ့ NLD ပါတီကိုချေမှုန်းဖို့ ကြိုးပမ်းပါတော့တယ်။

ပြည်သူလူထုရဲ့ဆန့်ကျင်မှုကိုရင်ဆိုင်နေရတဲ့စစ်တပ်ဟာ စစ်အင်အားတိုးချဲ့ပြီး တုံ့ပြန်ပါ တယ်။ အင်အားကောင်းတဲ့ KMT တရုတ်ဖြူတပ်ကြီး မြန်မာပြည်ထဲ ဝင်ရောက်အခြေစိုက်တုန်းက စစ်အင်အားတိုးချဲ့ပုံနဲ့ ခပ်ဆင်ဆင်ပဲလို့ဆိုပါတယ်။ တပြည်လုံး ငြိမ်ဝပ်ပိပြားနေပြီး နေရာတကာမှာ စစ်အစိုးရချုပ်ကိုင်နိုင်အောင် စစ်အင်အားတိုးချဲ့တာပါ။ ၁၉၈၈ မှာ အင်အား တသိန်းရစ်သောင်း ကျော်ရှိတဲ့ စစ်တပ်ဟာ ၁၉၉၅ မှာ သုံးသိန်းခုနစ်သောင်းရှိပြီး ရေတပ်နဲ့ လေတပ်ကိုပါတိုးချဲ့လာပါတယ်။ စစ်တပ်ကို ထိရောက်စွာချုပ်ကိုင်ပြီး အမိန့်ပေးနိုင်ဖို့အတွက်စစ်ဦးစီးဌာနချုပ် ဩဇာအာဏာကြီးမား လာအောင် လုပ်ပါတယ်။

စစ်အစိုးရကိုသစ္စာရှိရေး၊ အမိန့်နာခံရေး၊ စစ်မှုထမ်းသက်သာချောင်ချိရေး စတာတွေကို ဦးစားပေးအကောင်အထည်ဖော်တာကြောင့် စစ်မှုထမ်းဟာ အခွင့်ထူးခံလူတန်းစား ဖြစ်လာပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းမိသားစုအတွက် သီးသန့်ဆေးရုံ၊ သီးသန့်ကျောင်းနဲ့ သီးသန့်ကုန်ပစ္စည်း ရှိလာတယ်။ စစ် အစိုးရလုပ်ခွင့်ပေးလို့ ရှင်သန်ကြီးထွားလာတဲ့ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကလည်း စစ်ခေါင်းဆောင် ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းကို ပုံမှန်ဆက်ကြေးပေးပြီး ထောက်ပံ့နေရပါတယ်။

စစ်တပ်နိုင်ငံရေးမှာ ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိ ကြီးစိုးတယ်လို့ ယူဆကြပေမယ့် တကယ် အာဏာရှိသူတွေကတော့ စစ်တိုင်း ၁၂ တိုင်းက တိုင်းမှူးတွေပါပဲ။ တိုင်းအတွင်းက ကိစ္စအားလုံးကို ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့တိုင်းမှူးဟာ အာဏာအရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ အာဏာရှိလေလေ ဥစ္စာဓနတိုးပွားလေလေ ဖြစ်နေပါတယ်။ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေမှာ စစ်အင်အားတိုးချဲ့စဉ်းစားတုန်းကတော့ နိုင်ငံခြား အကူအညီ ကို အားကိုးခဲ့ရပါတယ်။ နဝတ / နအဖခေတ် စစ်အင်အားတိုးချဲ့ရာမှာတော့ ဘက်ပေါင်းစုံက ရံပုံငွေ ရှာပါတယ်။

အစိုးရအသုံးစရိတ်တာဝန်လောက်ကို စစ်စရိတ်အဖြစ်သုံးစွဲတဲ့အပြင် မူးယစ်ဆေးလုပ်ငန်း ကရတဲ့ ဆက်ကြေးကိုလည်း သုံးစွဲပါတယ်။ တရုတ်အစိုးရက အတိုးသက်သက်သာသာနဲ့ ချေးထားတဲ့ ငွေကိုလည်း စစ်အစိုးရကသုံးပါတယ်။ ဒါတွေအပြင် စစ်တပ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကရတဲ့ ဝင်ငွေ လည်း ရှိပါတယ်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင်လိမိတက်နဲ့ မြန်မာ့စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းဟာ စစ်တပ်ပိုင် လက်ဝါးကြီးအုပ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေပါ။ အမြတ်အစွန်းကောင်းကောင်းရတဲ့လုပ်ငန်းတွေကို လက်ဝါး ကြီးအုပ်ထားတဲ့ အခွင့်ထူးခံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေဟာ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်ပြီး ရှင်းပြစရာမလိုတဲ့ အဖွဲ့ အစည်းဖြစ်တာကြောင့် ဒီလုပ်ငန်းကရတဲ့ငွေကို စစ် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ထင်သလိုသုံးစွဲနိုင်ပါတယ်။ စစ်ဗိုလ်အတွက် စီးပွားရေးပူလုံပေမယ့် နိုင်ငံရေးမှာ မလုံခြုံပါဘူး။

NLD အဖွဲ့ချုပ်ကို တိုင်းရင်းသားတွေထောက်ခံနေတာကြည့်ပြီး လက်နက်ကိုင်အုပ်စုတွေနဲ့ NLD အဖွဲ့ချုပ်သာ မဟာမိတ်လုပ်လိုက်မယ်ဆိုရင် စစ်အစိုးရဟာ ပြည်မမှာရော ပြည်နယ်မှာပါ စစ်ဆင်ရမယ့်ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရ ဖွယ်ရှိတယ်လို့ စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက တွက်ပါတယ်။ ဒီတွက်ကိန်း ကြောင့် စစ်အစိုးရဟာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အုပ်စုတွေနဲ့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီး နယ်စပ်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ကိုင်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့လုပ်ရပ်အထွေထွေကို စာအုပ်စာတမ်း ရေးသားပြုစု ခိုင်းပြီး အမွှန်းတင်ရုံတင်အားမရသေးဘဲ ပြတိုက်ပြခန်းအမျိုးမျိုးဆောက်လုပ်ပြီး ပြသပါတယ်။ ၁၉၅၄ မှာ စိတ်ဓါတ်စစ်ဆေးရေးဌာနကအကြံပြုခဲ့တဲ့ စစ်သမိုင်းပြတိုက်ကို အနှစ် ၄၀ အကြာ ၁၉၉၄ မှာ ဖွင့်လှစ်ကျင်းပနိုင်ခဲ့ ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ စစ်တပ်ဟာ အဓိကအကျဆုံးဖြစ်ကြောင်းဝါဒဖြန့်တဲ့ ပြတိုက် ပါပဲ။

စစ်မှုရေးရာအပြင် စက္ကူစက်၊ မဆလာစက်၊ ငါးမွေးမြူရေး၊ မီးရထားလမ်း၊ စေတီပုထိုး၊ လေဆိပ်၊ ဂေါက်ကွင်း၊ အိုးအိမ်ဆောက်လုပ်ရေး စတာတွေပါ သဗ္ဗရန်ပေါင်း စစ်သမိုင်းပြတိုက်မှာ ပြသ ထားတာမို့ စစ်တပ်ပြောသမျှ တပြည်လုံး ယုံရတော့မလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ရှေ့အပတ် အပိုင်း ၂၃ နိဂုံးပိုင်းမှာတော့ စစ်အစိုးရနဲ့ အတိုက်အခံအဖွဲ့အစည်းတွေရင်ဆိုင် နေရတဲ့ အဓိကပြဿနာကို တင်ပြပါမယ်။

အပိုင်း (၂၃) နိဂုံး

ဒီတပါတ် ငါနဲ့ မတူငါ့ရန်သူ အပိုင်း ၂၃ နိဂုံးပိုင်းမှာ စစ်တပ်နဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ပြဿနာတွေ အကြောင်း မေရီကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကို တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ တပြည်လုံးကိုလွှမ်းမိုးနိုင်ဖို့ စစ်တပ်က ကြိုးပမ်းရာမှာ ရည်မှန်းတဲ့အတိုင်းဖြစ်လာတာရှိသလို မဖြစ်တာလည်းရှိပါတယ်။ စစ်အစိုးရ ရဲ့ ပြဿနာ ၄ ရပ်ကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ပထမပြဿနာက တိုင်းမှူးတွေကတော့ အုပ်ချုပ်တဲ့ ခနော်ခနဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ အလုပ်ဖြစ်နေသေးပေမယ့် တိုင်းမှူးတွေကို ကျေးဇူးတင်နေရတဲ့စနစ် ဖြစ်နေပါတယ်။ တိုင်းမှူးနဲ့ လက်အောက်ခံအရာရှိတွေ သူဌေးဖြစ်ကုန်တာ တပြည်လုံးသိပါတယ်။ တိုင်းမှူးတွေ နယ်စားပယ်စားအာဏာရှင်ဖြစ်လာလို့ ၁၉၉၇ မှာ နဝတကို ဖျက်သိမ်းပြီး နအဖကို ဖွဲ့စည်းကာ အပြောင်းအလဲလုပ်လိုက်ရပါတယ်။ တိုင်းမှူးကို ရန်ကုန်ခေါ် ဝန်ကြီးခန့်ပြီး တန်ခိုးအာဏာ လျော့နည်းသွားအောင်လုပ်တာဟာ စစ်အစိုးရရဲ့ နည်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ နောင်ဆိုရင် ပြဿနာကို ဒီနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းဖို့ အခက်အခဲရှိနိုင်တယ်လို့ မေရီကယ်လဟန်က ယူဆပါတယ်။ ဗဟိုအစိုးရက ပိုပြီးချုပ်ကိုင်နိုင်အောင် စီစဉ်တာကို တိုင်းမှူး / တပ်မှူးတွေက လက်မခံနိုင်ဘူးဆိုရင် တိုင်းမှူး / တပ်မှူးတွေကျေနပ်အောင် လျော်ကြေး (သို့မဟုတ်) မက်လုံးပေးရပါလိမ့်မယ်တဲ့။ အခုအချိန်အထိတော့ တိုင်းမှူးတွေအမိန့်နာခံအောင် ဗဟိုအစိုးရက နည်းအမျိုးမျိုး သုံးရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တိုင်းမှူးကိုလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးတဲ့ လက်ရှိစနစ်ကိုပြောင်းလဲဖို့ ဘယ်သူကမှ မကြိုးစားသေးပါဘူး။

ပြည်ရေးရွာမှုကို စစ်တပ်ကချုပ်ကိုင်ဖို့ကြိုးစားတဲ့အတွက် ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ဒုတိယ ပြဿနာကတော့ အရာရှိ အရာခံ၊ အကြပ်၊ တပ်သားတွေ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖြစ်လာတဲ့ကိစ္စပါပဲ။ တပ်သားသစ်နှစ်သိန်း စုဆောင်းဖို့ကြိုးပမ်းရာမှာ မြို့ရွာတွေကိုခွဲတန်းချပြီး အတင်းအဓမ္မစုဆောင်းတဲ့ အတွက် လူဆိုး၊ ကြမ်းပိုး (ဂျပိုး) နဲ့ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ထားသူ အများအပြား တပ်ထဲရောက်လာတာမို့ စည်းကမ်းနဲ့ စိတ်ခါတ်ရေးရာမှာ အလွန်နိမ့်ကျနေတာဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ရာထူးကြီးကြီး ရထားတဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေဟာ ရသမျှကို အိတ်ထဲထည့်နေကြပါတယ်။ သူတို့ရယူနေတဲ့လာဘ်လာဘာ လျော့သွားတာကို ဒီ စစ်ဗိုလ်တွေက မလိုသေးပါဘူး။ ကိုယ်ပိုင်စားကွက်ကို ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မခံတဲ့အတွက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတွေ အကြား မကြာခဏ တင်းမာမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရပါတယ်။ အစားလွန်သွားတဲ့ဝန်ကြီးတွေကို ထုတ်ပစ်ရတာမျိုးလည်းရှိပါတယ်။

စစ်တပ်ရဲ့ ဦးတည်ချက်ဟာ စစ်ဆင်ရေးမဟုတ်တော့ဘဲ အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ရေး ဖြစ်လာတဲ့ အတွက် စစ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းနဲ့ လူငယ်စစ်သားအကြား အတွေ့အကြုံကွာဟမှုကြီးမားလာတာဟာ စစ်အစိုးရဲ့ တတိယပြဿနာဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ နဝတခေတ်မှာ လက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသားအုပ်စု ၁၇ စုနဲ့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲနိုင်တာကြောင့်လည်း နောက်ဝင်တဲ့စစ်ဗိုလ်တွေ တိုက်ပွဲအတွေ့အကြုံ နည်းပါးသွားပါတယ်။ ရွာသူရွာသားကိုချော့ဆွဲပြီး အတင်းအဓမ္မ လမ်းဖောက်ခိုင်းတဲ့ခေတ်ဖြစ်တာမို့ ဗိုလ်မှူးတွေမှာ တိုက်ပွဲအတွေ့အကြုံနည်းပြီး လမ်းဖောက်တဲ့အတွေ့အကြုံက များနေပါတယ်တဲ့။

ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲထားတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအုပ်စုတွေကို လက်နက်ကိုင်စွဲခွင့်ပေးထားတာ စတုတ္ထပြဿနာဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ လက်နက်ကိုင်အုပ်စုကြီးစိုးရာဒေသကို အစိုးရစစ်တပ်ဝင်မယ်ဆို ရင် ခွင့်ပြုချက်တောင်းရသလို ယာယီလက်နက်အသိမ်းခံရတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ ကိုးကန့်နဲ့ “ဝ” ခေါင်းဆောင်တွေဟာကိုယ်ပိုင်ယူနီဖောင်းဝတ်လက်နက်ကိုင်တွေဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်မှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာနိုင်ပါတယ်။ ဒီပြဿနာ ခုရှုနေတာကိုကြည့်ရင် စစ်အစိုးရဟာ နေရာတိုင်းမှာ အစွမ်းထက် တာ မဟုတ်ကြောင်း၊ အပြည့်အဝ စည်းလုံးညီညွတ်တာမဟုတ်ကြောင်း သိနိုင်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရဟာ အတိုက်အခံကြောက်သလို တပ်တွင်းပြဿနာကိုလည်း စိုးရိမ်နေပါတယ်တဲ့။ ဒီပြဿနာနဲ့ အားနည်း ချက်တွေကြောင့် နိုင်ငံရေးမှာ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်ပြီး စစ်အစိုးရက လျော့ပေးဖို့ ဝန်လေးနေတာ ဖြစ်ပုံရပါတယ်တဲ့။

စစ်အစိုးရနဲ့ နိုင်ငံသားဆက်ဆံရေးဆိုတာ အစိုးရအမိန့်ကို နိုင်ငံသားကမနာခံရင် အစိုးရ က အကြမ်းဖက်တဲ့ပုံစံပါပဲ။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ဖြစ်ပွားရာအရပ်မှာ စစ်တပ်ရဲ့ အကြမ်းဖက်မှုဟာ အပြင်းထန်ဆုံးပါပဲ။ လူမနေနိုင်အောင် ဖြတ် ၄ ဖြတ်လမ်းစဉ်သုံးတဲ့ စစ်ဆင်ရေး ဖြစ်တာပဲ။ နိုင်ငံခြားထွက်ပြေးတဲ့ တိုင်းရင်းသားဦးရေဟာ အမြဲတမ်းတိုးပွားနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလို မတရားလုပ်တဲ့စိတ်ကို ပြည်မနေဗမာလူမျိုးတွေက တခါမှ မေးခွန်းထုတ်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ၁၉၈၈ အရေးတော်ပုံမှာ ဆန္ဒပြတဲ့ကျောင်းသားနဲ့ အရပ်သားကို စစ်တပ်ကပစ်သတ်ပြီး ပြည်မက အရပ်သား ကိုပါ ရန်သူလိုသဘောထားလာတော့မှစစ်တပ်ရဲ့အကြမ်းဖက်မှုကို ပြည်မမှာဆွေးနွေးလာတာ ဖြစ် ပါတယ်တဲ့။

တိုင်းရင်းသားရပိုင်ခွင့်ကိုအာမခံတဲ့ နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်မျိုးကို စတင်တည်ဆောက် နိုင်ဖို့ အရေးကြီးသလို ကွဲလွဲတဲ့ သဘောထားကို လက်ခံနိုင်ဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်တဲ့။ မြန်မာ့လွတ်လပ် ရေး အနှစ် ၅၀ ကျော်သမိုင်းမှာ သဘောထားကွဲလွဲမှု၊ ကွဲပြားခြားနားမှုနဲ့ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုကို တကယ် လက်ခံခဲ့တဲ့ အစဉ်အလာမရှိခဲ့ပါဘူးတဲ့။ ကွဲလွဲတဲ့သဘောထားကို စစ်အစိုးရက လက်မခံနိုင်ကြောင်း အထင်အရှားပြနေပါတယ်။ NLD အဖွဲ့ချုပ်ကလည်း ကွဲလွဲတဲ့သဘောထားကို လက်မခံနိုင်တဲ့လက္ခဏာ ပြနေပါတယ်။ အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းနဲ့ အတိုက်အခံပါတီတွေကလည်း ဝေဖန်သူ ကို ထုတ်ပစ်တဲ့အတွက် စင်ပြိုင်အဖွဲ့တွေ၊ အုပ်စုတွေ၊ ဂိုဏ်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ တိုင်းရင်းသား အုပ်စုတွေထဲမှာလည်း ဒီပုံစံအတိုင်းပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကွဲလွဲတဲ့သဘောထားကို မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုက လက်ခံ ပါတယ်။

ဒါကြောင့် မြန်မာ့သမိုင်းမှာအမြေရှာတာ ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ကိုလိုနီခေတ်၊ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီခေတ်၊ မဆလဆိုရှယ်လစ်ခေတ်နဲ့ နဝတ / နအဖ ခေတ်တွေမှာ အယူအဆအတွေးအခေါ်ချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပြီဆိုရင် လူဆိုးနဲ့ လူကောင်းပဋိပက္ခဖြစ်သလို အနိုင်ရဖို့ကိုသာ အဓိကထားကြပါတယ်တဲ့။ ဖြစ်နေတဲ့ပဋိပက္ခကို ပျောက်ကွယ်သွားအောင်လုပ်တဲ့ တခုတည်းသောနည်းလမ်းဟာ လုံးဝညသံ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးရရှိဖို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပဋိပက္ခကိုကိုင်တွယ်ပြီး မျှမျှတတဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ နည်းစနစ်ကို ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက မတီထွင်နိုင်မချင်း မြန်မာ့အနာဂတ်ဟာ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့နေ ဦးမယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

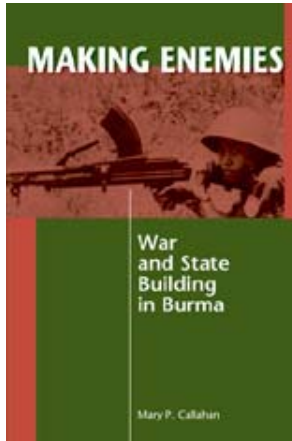
ကွဲလွဲတဲ့အယူအဆ၊ မတူတဲ့အမြင်၊ ခြားနားတဲ့တောင်းဆိုချက်၊ ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ ယှဉ်ပြိုင်မှု စတာတွေမရှိရင် ဒီမိုကရေစီလည်း မရှိနိုင်ပါဘူး။ လုံးဝဥသံစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဦးစားပေးနေတာဟာ လိုအပ်ချက်၊ တောင်းဆိုချက်အမျိုးမျိုးကို လိုက်လျောနိုင်မယ့်နည်းလမ်း ပေါ်ထွက်ရေးကို ဟန့်တားသလို ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ရာမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပြုနိုင်တဲ့အတွက် အင်္ဂလိပ်က လွတ်လပ်ရေးပေးတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီသမိုင်းခလေးကို မကျော်နိုင်တဲ့အတွက် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဟာ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးတောင်းဆိုတဲ့အဆင့်ထက်ပိုပြီး ရင့်ကျက်မလာသေးကြောင်း မေရီကယ်လဟန် သုံးသပ်ထားတာကိုတင်ပြရင်း “ငါနဲ့မတူ ငါ့ရန်သူ” စာအုပ်ကို နိဂုံးကမ္ဘတ် အဆုံးသတ်လိုက်ရပါတယ်။

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Making Enemies by Mary P.Callahan
Cornell University Press, 2003

ငါနဲ့မတူငါ့ရန်သူ

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စစ်အာဏာရှင်စနစ် သက်ဆိုးရှည်ရတဲ့အကြောင်းရင်း

publication year: 2003

269 pages

ISBN: 9971-69-283-X Paperback US\$25.00 S\$42.00

Mary P. Callahan is Assistant Professor in the Jackson School of International Studies, University of Washington.

မြန်မာနိုင်ငံဒီမိုကရက်တစ်အင်အားစု
သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးကော်မတီ